

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2008.

1. Γενικά.

Η Έκθεση αυτή υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκριση μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των πιο πάνω Νόμων. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

2. Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2008 υποβλήθηκε έγκαιρα στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 9.7.2008 και, μετά από διαβουλεύσεις που έγιναν με το Υπουργείο Οικονομικών, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2007 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων στις 5.12.2007, ενώ, με βάση τις διατάξεις των πιο πάνω Νόμων, έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι τις 30.9.2007. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2007 (αρ.76(II)/2007) και προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €750,6 εκ.

(β) Τροποποιητικός Προϋπολογισμός. Στις 27.3.2009 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ο τροποποιητικός (Αρ. 1) του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 2008 (N24(II)/2009), ο οποίος τροποποιεί τον περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμο του 2007 (Προϋπολογισμός 2008).

Ο τροποποιητικός Προϋπολογισμός προνοούσε για διάθεση των αναγκαίων πιστώσεων για εγκατάσταση μονάδων εφεδρείας παραγωγής φάση 1 (€6.000.000 άρθρο 4-503) και φάση 2 (€300.000 άρθρο 4-506).

(γ) Παρακολούθηση Προϋπολογισμού – Συμφιλιωτική κατάσταση Προϋπολογισμού και Λογαριασμών του SAP. Η πιο πάνω κατάσταση δεν είχε

ετοιμαστεί μέχρι το τέλος του ελέγχου (30.4.2009). Συνεπώς δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί κατά πόσο υπήρξαν οποιεσδήποτε υπερβάσεις του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού.

Ο Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι η συμφιλιωτική κατάσταση αποστάληκε στις 19 Μαΐου 2009 στην Υπηρεσία μου.

3. Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Σύμφωνα με τους ελεγμένους λογαριασμούς παρουσιάζεται πλεόνασμα €28,26 εκ. πριν από τη φορολογία. Συνοπτικά τα αποτελέσματα των δυο τελευταίων ετών παρουσιάζονται ως ακολούθως:

	2008	2007	Αύξηση / (Μείωση)	%
	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	
Έσοδα	771,87	575,52	196,35	34
Έξοδα	743,61	518,70	224,91	43
Πλεόνασμα έτους (πριν τη φορολογία)	28,26	56,82	(28,56)	(50)

Ηλεκτρική ενέργεια παρέχεται και στις τουρκοκρατούμενες περιοχές από το 1964 μέχρι σήμερα. Κατά την 31.12.2008 η αξία της ενέργειας που διοχετεύτηκε και δεν τιμολογήθηκε ούτε εισπράχθηκε, χωρίς την επιβολή τόκων ανέρχεται σε €265 εκ. περίπου. Για το 2008 η αξία της ενέργειας αυτής ήταν €1,4 εκ.

(β) Λογιστικές αναλογίες. Οι πιο κάτω λογιστικές αναλογίες δίνουν μια γενική εικόνα της οικονομικής κατάστασης της Αρχής κατά τα τελευταία δυο έτη:

	2008	2007
Κυκλοφορούν Ενεργητικό προς Τρέχουσες Υποχρεώσεις	1,99	1,99
Κέρδος πριν την φορολογία προς Απασχολούμενο Κεφάλαιο	1,82%	3,98%
Δαπάνες μόνιμου προσωπικού προς έσοδα	16,14%	20,40%
Δαπάνες μόνιμου προσωπικού προς λειτουργικά έξοδα *	17,20%	23,29%

* Στα λειτουργικά έξοδα συμπεριλαμβάνεται και η δαπάνη για τα καύσιμα.

4. Προσωπικό – Μισθοί/Ωφελήματα – Σχέδια Συντάξεων.

(α) Προσωπικό – Μισθοί. Η Αρχή εργοδοτούσε 2.346 πρόσωπα (2.263 για το 2007), από τα οποία τα 2.344 (2.261 για το 2007) υπηρετούσαν σε μόνιμες θέσεις και 2 σε προσωρινές θέσεις. Οι εγκεκριμένες θέσεις σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό ανέρχονταν σε 2.395 για το 2008 (από τις οποίες 68 με διπλό σταυρό), σε σύγκριση με 2.422 για το 2007 (από τις οποίες 91 με διπλό σταυρό). Οι δαπάνες για μισθούς,

επιδόματα, υπερωρίες και για εργοδοτικές εισφορές κατά τα τελευταία δυο έτη παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	<u>2008</u> €000	<u>2007</u> €000
(i) Μόνιμοι υπάλληλοι		
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα	67.518	60.283
Διάφορα επιδόματα και υπερωρίες	9.000	7.856
Εργοδοτικές εισφορές	9.111	8.541
Ωφελήματα προσωπικού	7.545	6.421
Επιβάρυνση για Ταμείο Συντάξεων	31.411	34.283
	<u>124.585</u>	<u>117.384</u>
(ii) Προσωρνοί και εποχιακοί υπάλληλοι	<u>484</u>	<u>1.181</u>
	<u>125.069</u>	<u>118.565</u>

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος των δαπανών για το μόνιμο προσωπικό, λαμβάνοντας υπόψη μόνο την επιβάρυνση για τρέχουσα υπηρεσία στο Ταμείο Συντάξεων, ήταν:

<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>Αύξηση</u>
€	€	
47.455	44.439	6,8%

Λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική επιβάρυνση για το Ταμείο Συντάξεων ύψους €31,41 εκ., το κόστος της Αρχής ανά υπάλληλο ανέρχεται στα €53.151 σε σχέση με €51.917 για το έτος 2007.

Η πιο πάνω αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση του τιμαριθμικού δείκτη και στις αναβαθμίσεις θέσεων που απορρέουν από τη συλλογική σύμβαση.

(β) Σχέδια συντάξεων.

- (i) **Ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων.** Προσχέδιο της αναλογιστικής μελέτης με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2008 καταδεικνύει έλλειμμα €45.954.000.

Ο αναλογιστής προτείνει όπως η Αρχή κάνει πρόσθετες συνεισφορές για χρηματοδότηση του αναλογιστικού ελλείμματος των €45.954.000 και εισηγείται όπως η χρηματοδότηση γίνει είτε εντός 5 χρόνων προς €10.246.000 το χρόνο, είτε εντός 10 χρόνων προς €5.835.000 το χρόνο, είτε εντός 15 χρόνων προς €4.402.000 το χρόνο, με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2008 και προεξοφλητικό επιτόκιο 5,75%. Η

σχετική απόφαση θα ληφθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της Αρχής.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 4.11.2008 την αναλογιστική μελέτη για το 2007. Υιοθέτησε την πρόταση των αναλογιστών για αύξηση του κανονικού ποσοστού εισφοράς για μελλοντική υπηρεσία από 27% σε 28,8% επί των μηνιαίων μισθών και αποφάσισε την χρηματοδότηση του ελλείμματος €52,8 εκ. του Ταμείου σε πέντε ετήσιες δόσεις, με πρώτη δόση καταβλητέα στις 31.12.2008.

- (ii) **Πρόωρη αφυπηρέτηση βάσει του Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986-1996.** Μετά την ψήφιση του Τροποποιητικού Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών 1986-1996, η ΑΗΚ δύναται με απόφαση της να επιτρέψει σε υπάλληλο, ο οποίος έχει συμπληρώσει ηλικία 50 χρόνων και 25 τουλάχιστον χρόνια πραγματική υπηρεσία στην ΑΗΚ, όπως αφυπηρετήσει πρόωρα. Στους πρόωρα αφυπηρευτούντες υπαλλήλους προσφέρεται αποζημίωση, πέραν των συνταξιοδοτικών τους ωφελημάτων.

Σχετικά με το πιο πάνω παρατήρησα τα παρακάτω:

1. Για το 2008, αφυπηρέτησαν, με βάση τις διατάξεις του πιο πάνω Κανονισμού, 19 άτομα από τα οποία τα 9 πήραν ως αποζημίωση το ψηλότερο ποσό που δικαιούνται σύμφωνα με το σχέδιο, δηλαδή €51.258 ο καθένας. Επισημαίνεται ότι αυτές ήταν και οι μόνες αφυπηρετήσεις κατά το 2008 (δεν υπήρξαν κανονικές αφυπηρετήσεις πέραν των παραιτήσεων, αναγκαστικών αφυπηρετήσεων και αφυπηρετήσεων για λόγους υγείας).
2. Δύο άτομα από τα 19 που αφυπηρέτησαν πρόωρα, έλαβαν συνολική αποζημίωση ύψους €40.246, ενώ υπολείπονταν 10 ή λιγότεροι μήνες μέχρι την κανονική τους αφυπηρέτηση. Όπως ανέφερα στις Εκθέσεις μου σε προηγούμενα χρόνια, δεν δικαιολογείται η έγκριση πρόωρης αφυπηρέτησης υπαλλήλων που βρίσκονται στα πρόθυρα της κανονικής αφυπηρέτησης με καταβολή πρόσθετης αποζημίωσης, αφού είναι προφανές ότι στις περιπτώσεις αυτές, κίνητρο και στόχος είναι η λήψη επιπρόσθετου φιλοδωρήματος και όχι η εξυπηρέτηση των σκοπών του Σχεδίου.
3. Αναφέρεται σχετικά ότι από την έναρξη του Σχεδίου το 1996 μέχρι και το 2008 (12 χρόνια) έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα συνολικά 295 υπάλληλοι και το

συνολικό επιπρόσθετο φιλοδώρημα που τους καταβλήθηκε ανέρχεται στα €9,8 εκ. Επισημαίνεται επίσης ότι βασικό κριτήριο για τον αριθμό των αιτητών που εγκρίνονται για πρόωρη αφυπηρέτηση φαίνεται να είναι η ύπαρξη διαθέσιμων πιστώσεων στον Προϋπολογισμό.

4. Ο πιο πάνω Κανονισμός, ο οποίος θεσπίστηκε το 1996, αρχικά για περίοδο 2 ετών και έκτοτε συνεχίζει μέσω της ψήφισης σχετικής πρόνοιας των ετήσιων Προϋπολογισμών της ΑΗΚ, έχει καταστεί μόνιμος θεσμός και συνιστά έμμεσα σημαντικό πρόσθετο συνταξιοδοτικό ωφέλημα.

Στις Εκθέσεις μου τα τελευταία χρόνια είχα εισηγηθεί όπως αξιολογηθεί κατά πόσο οι λόγοι για τους οποίους υιοθετήθηκε ο εν λόγω θεσμός εξακολουθούν να ισχύουν και κατά πόσο αυτός χρήζει επανεξέτασης. Εντούτοις, δεν έχει γίνει οποιαδήποτε αξιολόγηση με στόχο την εξακρίβωση της επιτυχίας του Σχεδίου, τον καθορισμό λεπτομερών κριτηρίων και προϋποθέσεων και την προσαρμογή του Κανονισμού/Σχεδίου στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν με την επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι η Αρχή δεν έχει κρίνει σκόπιμη τη διενέργεια οποιασδήποτε συγκεκριμένης μελέτης και ότι οι λόγοι για τους οποίους δημιουργήθηκε ο θεσμός της πρόωρης αφυπηρέτησης εξακολουθούν να ισχύουν. Ανέφερε επίσης ότι η επίστευση της ανανέωσης του προσωπικού και η αντικατάσταση μη παραγωγικών υπαλλήλων σε ένα τεχνικό οργανισμό, όπως είναι η ΑΗΚ, βοηθά στην αύξηση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας του.

(γ) **Ωφελήματα προσωπικού.** Τα ωφελήματα προσωπικού κατά τα τελευταία δύο έτη έχουν ως ακολούθως:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
	€	€
Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	3.531.105	3.140.413
Ταμείο Ευημερίας	1.639.516	1.261.252
Ταμείο Βοηθείας	310.264	343.569
Σχέδιο Υποτροφιών	310.508	279.126
Επιδότηση Επιτοκίου Εκπαιδευτικών Δανείων	563.419	410.064
Επιχορήγηση Κυλικείων	361.744	343.800
Ομαδική Ασφάλεια Ζωής	653.384	477.010
Ασφάλεια Προσωπικών Ατυχημάτων	174.877	166.296
	<u>7.544.817</u>	<u>6.421.530</u>

Πρόσθετα με τα πιο πάνω ωφελήματα, παραχωρούνται στους υπαλλήλους της Αρχής άτοκα δάνεια για αγορά αυτοκινήτου το σύνολο των οποίων για το έτος 2008 ανήλθε στο ποσό των €703.735

(δ) Εργατικά ατυχήματα. Κατά την διάρκεια του 2008 σημειώθηκαν 29 εργατικά ατυχήματα και 5 οδικά (σε ώρες εργασίας) σε σύγκριση με 29 και 2, αντίστοιχα για το 2007. Η απώλεια σε εργατοημέρες ανερχόταν συνολικά σε 1214 το 2008 και 1108 το 2007.

(ε) Υπερωρίες. Το θέμα της υπερωριακής απασχόλησης του προσωπικού έχει τύχει σχολιασμού σε Εκθέσεις μου και για τον έλεγχο προηγούμενων ετών. Σε απάντηση της Αρχής στην Έκθεση μου για το 2007, αναφέρθηκε ότι η πληρωμή υπερωριακής αποζημίωσης στο προσωπικό της Αρχής είναι αναπόφευκτη αφού κάποιες εργασίες της ΑΗΚ πρέπει να γίνονται κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου για να επηρεάζεται όσο το δυνατό λιγότερο το κοινό. Αναφέρθηκε επίσης ότι η καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης σε λειτουργούς της Αρχής που κατέχουν μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω αφορά στην εκφόρτωση μαζούτ στους σταθμούς παραγωγής και σε επείγουσες περιπτώσεις βλαβών και γίνεται αφού προηγουμένως εξασφαλιστεί η έγκριση του Γενικού Διευθυντή. Επίσης, επισημάνθηκε ότι καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια για περιορισμό της πληρωμής υπερωριακής αποζημίωσης.

Σχετικά με τα πιο πάνω παρατήρησα ότι κατά τη διάρκεια του έτους, πληρώθηκε υπερωριακή αποζημίωση στο προσωπικό της Αρχής συνολικού ύψους €5.523.601, σε σύγκριση με €4.523.010 το 2007 (αύξηση 22%) και €3.828.733 το 2006. Σε 344 υπαλλήλους καταβλήθηκε υπερωριακή αποζημίωση από €5.000 μέχρι €30.000 στον καθένα.

Επισημαίνεται ότι ποσό ύψους €401.709 καταβλήθηκε σε λειτουργούς της Αρχής που κατέχουν μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω, σε σύγκριση με €400.645 το 2007 και €349.363 το 2006. Σημειώνεται επίσης ότι υπήρχαν περιπτώσεις όπου προσωπικό που πληρώθηκε για υπερωρίες και κατέχει μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω, δεν εργάστηκε στους σταθμούς παραγωγής ή σε περιπτώσεις βλαβών.

Σε απάντησή του ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι η καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης στον Οργανισμό υπόκειται σε αυστηρό έλεγχο και εγκρίνεται σε περιπτώσεις που η υπερωριακή εργασία είναι αναπόφευκτη.

5. Συμβόλαια παροχής υπηρεσιών.

Στις 31.12.2008 η Αρχή απασχολούσε 36 άτομα (35 το Μάρτιο του 2009) διαφόρων ειδικοτήτων με συμβόλαια αγοράς υπηρεσιών. Όπως διαπιστώθηκε, ενώ η Αρχή προκήρυσσε κατά διαστήματα διαγωνισμούς για παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών για συγκεκριμένη περίοδο, στις πλείστες περιπτώσεις για ένα έτος με δικαίωμα ανανέωσης για ένα επιπλέον έτος, εντούτοις συνεχίζει μέχρι και σήμερα να ανανεώνει τα πλείστα από τα εν λόγω συμβόλαια κατά παράβαση των όρων των διαγωνισμών.

Ο Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εξέτασε σχετικό αίτημα συγκεκριμένης απασχολούμενης με μίσθωση υπηρεσιών και αποφάσισε ότι η απασχόληση της εμπίπτει στην κατηγορία του μισθωτού προσώπου σύμφωνα με τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο και ότι η ΑΗΚ έχει υποχρέωση πληρωμής εισφορών στα διάφορα Ταμεία. Μετά από γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου της ΑΗΚ, ότι η Αρχή θα πρέπει να συμμορφωθεί με τις υποδείξεις των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων όχι μόνο για την συγκεκριμένη απασχολούμενη, αλλά και για όσες άλλες περιπτώσεις εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία, η ΑΗΚ εναρμονίστηκε με τις υποδείξεις του Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Νομικού Συμβούλου της ΑΗΚ, καθόσον αφορά στις εισφορές στα διάφορα Ταμεία, εκτός σε δύο συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Αναφέρεται επίσης ότι στο Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εξακολουθεί να εκκρεμεί σχετική εργατική διαφορά.

Επίσημα ότι η Αρχή αντικανονικά προέβηκε σε συνεχείς παρατάσεις των υφιστάμενων συμβολαίων για συνολική περίοδο πέραν των 30 μηνών, οπότε και οι εν λόγω συμβάσεις τείνουν να μετατραπούν σε αορίστου χρόνου, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμου του 2003, Ν. 98(Ι)/2003.

Όπως ανέφερα και στην προηγούμενη μου Έκθεση, φαίνεται ότι η Αρχή ακολούθησε ουσιαστικά τη διαδικασία πρόσληψης ατόμων χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της μίσθωσης υπηρεσιών για περιορισμένο χρόνο, ενώ ο σκοπός και το πνεύμα της νομοθεσίας που διέπει τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων, έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (Ν.11(Ι)/2006) δεν είναι η έμμεση απασχόληση προσωπικού με την μορφή μίσθωσης υπηρεσιών, αλλά η εξασφάλιση/αγορά υπηρεσιών στις περιπτώσεις που υπάρχουν συγκεκριμένα παραδοτέα τα οποία παραδίδονται εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου και δεν δημιουργείται οποιαδήποτε υπαλληλική σχέση. Αναφορικά

με τα προβλήματα που προέκυψαν, εισηγήθηκα όπως η Αρχή προβεί στις δέουσες ενέργειες για άμεση επίλυση τους.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος, κατά την τελευταία μεσολαβητική συνάντηση στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εξετάστηκε προσχέδιο συμφωνίας για συνομολόγηση σύμβασης για ρύθμιση των Όρων Υπηρεσίας του προσωπικού που εργάζεται με σύμβαση και ότι η Αρχή συνεχίζει το διάλογο με τις Συντεχνίες και αναμένεται ότι σύντομα θα επιλυθεί το θέμα.

6. Στρατηγικοί συνεργάτες της Αρχής.

Μετά την σύναψη συμφωνίας με τους δύο στρατηγικούς συνεργάτες, για την εκμετάλλευση του Δικτύου Οπτικών Ινών και άλλης Υποδομής της Αρχής για τηλεπικοινωνιακούς σκοπούς, εντοπίστηκαν από την Υπηρεσία μου σοβαρές αδυναμίες στις συμφωνίες που υπογράφηκαν, για τις οποίες εκτενής αναφορά έγινε σε προηγούμενες Εκθέσεις μου. Κατά τον έλεγχο του 2008 διαπιστώθηκε ότι όχι μόνο κάποια από τα προβλήματα παραμένουν αλλά και νέα προκύπτουν, για τα οποία γίνεται αναφορά πιο κάτω:

(α) Στρατηγικός Συνεργάτης «Α». Σχετικά με την πιο πάνω συνεργασία αναφέρονται τα ακόλουθα:

- (i) Με βάση τη συμφωνία, η Αρχή έχει δικαίωμα να εισπράττει το 50% επί του κέρδους των υπηρεσιών που πιθανόν να προσφέρονται σε αδειούχες εταιρείες τηλεφωνίας. Εντούτοις, η Αρχή δεν φαίνεται να έχει τη δυνατότητα επιβεβαίωσης κατά πόσον η εταιρεία παρείχε ή όχι τέτοιες υπηρεσίες.
- (ii) Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής σε συνεδρία του ημερ 11.11.2008, αποφάσισε τη μη συμμετοχή της ΑΗΚ στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι η ΑΗΚ θα υιοθετήσει τη διεξαγωγή ελέγχου και από δικό της καταρτισμένο προσωπικό.

(β) Στρατηγικός Συνεργάτης «Β».

- (i) **Διαδικασία Διαιτησίας.** Το θέμα της καταβολής ποσού €343.856 (ενοίκια 11.7.2003 – 10.2.2004 αξίας £201.250 τα οποία έπρεπε να καταβάλει η εταιρεία στην Αρχή) που παραπέμφθηκε σε διαιτησία, μέχρι τον Μάιο 2009 (ημερομηνία ελέγχου), εξακολουθούσε να εκκρεμεί. Επισημαίνεται ότι η θέση του Συνεργάτη είναι ότι η διαδικασία διαιτησίας βρίσκεται σε τέλμα εδώ και αρκετούς μήνες λόγω

της παράλειψης της ΑΗΚ να καταθέσει τις γραπτές της θέσεις ενώπιον του διαιτητή, όπως αναφέρεται σε αρκετές επιστολές του Συνεργάτη. Σημειώνεται ωστόσο ότι η ΑΗΚ με επιστολές της ημερ. 3.9.2008 και 31.3.2009 κάλεσε τους Νομικούς της Συμβούλους να επισπεύσουν της διαδικασία χωρίς όμως αποτέλεσμα, γεγονός που αφήνει εκτεθειμένη την Αρχή.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι η διαδικασία της διαιτησίας είναι σε εξέλιξη και ο Νομικός Σύμβουλος της ΑΗΚ ετοιμάζει τις θέσεις της Αρχής για να τις υποβάλει στο διαιτητή.

(ii) **Δικαίωμα της Αρχής να εισπράττει το 50% επί του κέρδους των υπηρεσιών που προσφέρονται σε αδειούχες εταιρείες τηλεφωνίας.** Στις 27.5.2008, οι ανεξάρτητοι λογιστές στους οποίους ανατέθηκε ο έλεγχος της ορθότητας των λογαριασμών του συνεργάτη ενημέρωσαν την Αρχή ότι το ποσό των εσόδων της εταιρείας για το 2006 (έτος που εξέτασαν) είναι μόλις €19.439.

(γ) **Αναθεώρηση τιμών χρέωσης με βάση τις αρχικές συμφωνίες.** Σύμφωνα με τον όρο 4.5 των αρχικών συμφωνιών, η ΑΗΚ έχει δικαίωμα αναθεώρησης των τιμών παραχώρησης υποδομής και υπηρεσιών, με τη συμπλήρωση 5 χρόνων από την υπογραφή των συμφωνιών. Σε επιστολή του ο Γενικός Διευθυντής με ημερ. 16.12.2008 προς τις δύο εταιρείες, κοινοποιεί αναθεωρημένες τιμές (αυξημένες κατά 20%), ενημερώνοντας τις, ότι θα ισχύουν για ένα χρόνο, δηλαδή από 29.8.2008 μέχρι 29.8.2009 για το Στρατηγικό Συνεργάτη «Α» και από 11.7.2008 μέχρι 11.8.2009 για το Στρατηγικό Συνεργάτη «Β». Οι δύο συνεργάτες αμφισβήτησαν τις νέες τιμές και ζήτησαν συνάντηση για επανεξέταση τους, αλλά το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

(δ) **Οικονομικές οφειλές των δύο Στρατηγικών Συνεργατών.** Παρατηρείται καθυστέρηση στην εξόφληση των οφειλών των δύο Στρατηγικών Συνεργατών οι οποίες κατά τις 24.3.2009 ανήλθαν σε €256.204 για το Συνεργάτη «Α» και σε €466.909 για το Συνεργάτη «Β», γεγονός που επισημαίνει και η Διεύθυνση Εσωτερικού ελέγχου αλλά και θέμα με το οποίο ασχολήθηκε εκτενώς το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη διάρκεια του έτους.

Κατόπιν σχετικής γνωμάτευσης των Νομικών της Συμβούλων, στις 30.10.2008 η ΑΗΚ απέστειλε επιστολή προς το Συνεργάτη «Β», ο οποίος και παρουσίαζε τη μεγαλύτερη καθυστέρηση, προειδοποιώντας τον ότι σε περίπτωση μη εξόφλησης του οφειλόμενου ποσού των €352.250 συν τόκους 8%, η συμφωνία θα θεωρηθεί αυτομάτως τερματισθείσα και θα κληθεί ο Συνεργάτης να αφαιρέσει τον εξοπλισμό

του από την υποδομή της ΑΗΚ. Ο Συνεργάτης στις 5.11.2008 κατέβαλε ποσό €184.285 έναντι των οφειλών του.

Εξέφρασα την άποψη ότι τόσο η εκτέλεση των όρων των συμβολαίων με τους Στρατηγικούς Συνεργάτες, όσο και η έγκαιρη είσπραξη των οφειλόμενων ποσών πρέπει να παρακολουθούνται στενά και να λαμβάνονται έγκαιρα και αποτελεσματικά μέτρα.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος η συμμόρφωση των συνεργατών με τους όρους της συμφωνίας παρακολουθείται στενά και ειδικότερα όσον αφορά στην είσπραξη των οφειλομένων ποσών.

7. Διαγραφή επισφαλών χρεών.

Για το έτος 2008 υποβλήθηκε εισήγηση στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου που έγινε στις 14.4.2009 για έγκριση διαγραφής επισφαλών χρεών καταναλωτών με τελικούς οφειλόμενους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος άνω των €85 για συνολικό ποσό €1.008.961. Σ' αυτό συμπεριλαμβάνονται €309.258 που αφορούν σε χρέη που δημιουργήθηκαν πριν το 2006 και έγινε εισήγηση διαγραφής τους σύμφωνα με εκθέσεις που υπόβαλαν οι περιφέρειες, ενώ το υπόλοιπο των €699.703 αφορά σε χρεωστικά υπόλοιπα μέχρι το 2003.

Από έλεγχο της αναλυτικής κατάστασης που αφορά το ποσό των €309.258 παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω :

(α) Για συγκεκριμένη περιφέρεια της ΑΗΚ η κατάσταση που υποβλήθηκε αφορά σε 69 περιπτώσεις με συνολικό ποσό €66.672,49. Σε αυτό το ποσό συμπεριλαμβάνονται και οι οφειλές 23 περιπτώσεων οι οποίες όμως δεν παρουσιάζονται στην αναλυτική κατάσταση.

Για 7 από τις 23 αυτές περιπτώσεις το οφειλόμενο ποσό ανά περίπτωση είναι κάτω των €85 και δεν χρειαζόταν η έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου για διαγραφή.

(β) Ανάμεσα στα χρεωστικά υπόλοιπα που είναι προς διαγραφή συμπεριλαμβάνονται και τα υπόλοιπα συγκεκριμένης εταιρείας για συνολικό ποσό €11.045. Η συγκεκριμένη εταιρεία έχει δύο οφειλόμενους λογαριασμούς, ένα στη περιφέρεια «Α» με αριθμό 5923050000 και ημερομηνία 9.11.2002 και ένα σε άλλη περιφέρεια «Β» με αριθμό 7743410000 και ημερομηνία 2.6.2005. Για την πρώτη περίπτωση, που αφορούσε το έτος 2002, αναγράφεται ως αιτιολογία διαγραφής «πτώχευση» ενώ για τη δεύτερη περίπτωση, που αφορά στο έτος 2005, αναγράφεται αιτιολογία «τερματισμός δραστηριοτήτων». Δημιουργείται το

ερώτημα, εάν η εν λόγω εταιρεία είχε πτωχεύσει στην περιφέρεια «Α» το 2002, πώς δημιούργησε άλλο οφειλόμενο λογαριασμό στην περιφέρεια «Β» το 2005. Από τον έλεγχο εντοπίστηκαν άλλες τρεις παρόμοιες περιπτώσεις με δύο τελικούς λογαριασμούς σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα.

(γ) Δεν υπάρχει οδηγία που να καθορίζει την διαδικασία είσπραξης και κάτω από ποιες προϋποθέσεις θα ζητείται/προωθείται η διαγραφή οφειλόμενων λογαριασμών.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι τα παραδείγματα επισφαλών χρεών που αναφέρονται θα διερευνηθούν με σκοπό τη λήψη διορθωτικών μέτρων και ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 14 Απριλίου 2009 ανέθεσε στη Διεύθυνση Λογιστηρίου την "καταγραφή της όλης διαδικασίας αναφορικά με τα χρεωστικά υπόλοιπα, τους τελικούς λογαριασμούς και την υποβολή εισηγήσεων για απάμβλυνση του προβλήματος που παρατηρείται".

8. Στρατηγική για αντιμετώπιση του ανταγωνισμού.

Στα πλαίσια της αντιμετώπισης του ανταγωνισμού, το Δ.Σ. της Αρχής στη συνεδρία του ημερ. 6.3.2007 αποφάσισε τη σύσταση υπηρεσιακών επιτροπών, (α) για την υποβολή εισηγήσεων αναφορικά με τη στρατηγική της Αρχής για την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού και (β) για την υποβολή ενώπιον του προγράμματος μείωσης των εξόδων που να καλύπτει όλο το φάσμα των λειτουργιών της Αρχής.

Μετά την πιο πάνω απόφαση, η Αρχή προχώρησε στη μείωση τόσο των κεφαλαιουχικών όσο και των λειτουργικών δαπανών που συμπεριλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό του 2009. Σημειώνεται ότι σε σχετική συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών της Αρχής ημερ. 3.2.2009, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ζήτησε από τους Εκτελεστικούς Διευθυντές όπως μελετήσουν το θέμα της μείωσης του προσωπικού του Οργανισμού.

Τον Ιούλιο του 2008, η Αρχή προχώρησε στον καταρτισμό του Δεκαετούς Σχεδίου Ανάπτυξης 2008 – 2017, το οποίο ετοιμάστηκε με σκοπό τον υπολογισμό των ορθών διατιμήσεων σε μονοπωλιακό καθεστώς, και δεν έλαβε υπόψη την αναγκαιότητα να υπάρχουν και εξοικονομήσεις εσωτερικά στα λειτουργικά έξοδα του Οργανισμού. Το εν λόγω σχέδιο εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στη συνεδρία του ημερ. 15.7.2008, και καταδεικνύει σύμφωνα με την ΑΗΚ ότι, σε περίπτωση που η Αρχή δεν εξασφαλίσει τις υπολογισθείσες διατιμήσεις, όχι μόνο θα είναι αναγκαίο όπως γίνουν εξοικονομήσεις για αναπλήρωση των εσόδων που θα απωλεσθούν, που ενδέχεται να

ανέλθουν σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ, αλλά μπορεί να τεθεί υπό κίνδυνο ακόμη και η βιωσιμότητα της Αρχής.

Στην ίδια συνεδρία του Δ.Σ. αποφασίστηκε ο καταρτισμός Δεκαετούς Σχεδίου Ανάπτυξης με σενάρια ανταγωνισμού, ούτως ώστε να φανούν οι επιπτώσεις στα οικονομικά της ΑΗΚ από την απώλεια εσόδων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των σεναρίων η Αρχή θα πρέπει να αναπληρώσει οποιεσδήποτε απώλειες τυχόν προκύψουν με έσοδα από άλλα έργα ή και με σημαντική μείωση ταυτόχρονα των λειτουργικών της δαπανών ώστε να εξασφαλίζεται η μακροχρόνια βιωσιμότητα της. Το δεκαετές σχέδιο ανάπτυξης με σενάρια σε περιβάλλον ανταγωνισμού, το οποίο παρουσιάστηκε στη συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών της Αρχής ημερ. 3.2.2009, αξιολογείται πριν την υποβολή του στο Δ.Σ. της Αρχής.

Όπως ανέφερα και σε προηγούμενη Έκθεση μου, ενόψει του επικείμενου ανταγωνισμού, της οικονομικής κατάστασης της ΑΗΚ καθώς και του μεγαλεπήβολου αναπτυξιακού της προγράμματος, επιβάλλεται όπως η Αρχή επικεντρώσει την προσοχή της όχι μόνο στην αύξηση των εσόδων της αλλά και στη συγκράτηση της αύξησης των δαπανών της και μείωσης τους όπου είναι δυνατόν, μέσω αποδοτικότερης διαχείρισης των διαθέσιμων πόρων της. Μέσα στα πλαίσια του στόχου τούτου, εισηγούμαι όπως ληφθούν σοβαρά υπόψη τόσο οι απόψεις της Επιτροπής Οικονομικών της Αρχής για μείωση του προσωπικού του Οργανισμού, όσο και άλλες μελέτες (π.χ. μελέτη ΑΣΠΡΟΦΩΣ) που αφορούν στην αποδοτικότερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.

9. Απαιτούμενος χρόνος για την επιθεώρηση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 46(2) των περί Ηλεκτρισμού Κανονισμών του 1941 - 2004 για να μπορέσει μια ηλεκτρική εγκατάσταση να συνδεθεί με το δίκτυο της Αρχής πρέπει να προηγηθεί έλεγχος και επιθεώρηση της από την Αρχή. Παρατηρήθηκαν μεγάλες καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση των πελατών αναφορικά με την επιθεώρηση των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων. Σημειώνεται ότι αριθμός τέτοιων υποθέσεων διεκπεραιώνεται υπερωριακά (δηλαδή με επίσπευση) μετά από αίτημα του καταναλωτή και καταβολή του επιπλέον κόστους διεκπεραίωσης της εργασίας. Κατά το 2008 διεκπεραιώθηκαν παγκύπρια 30.631

επιθεωρήσεις ηλεκτρικών εγκαταστάσεων από τις οποίες οι 8.951 (δηλ. ποσοστό 29,22%) διεκπεραιώθηκαν υπερωριακά και εισπράχθηκε από την Αρχή ως τέλη επίσπευσης το ποσό των €768.038. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι κατά το 2008 το χρονικό διάστημα που απαιτείτο για τον έλεγχο των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων είχε ως ακολούθως:

<u>Επαρχία</u>	<u>Χωρίς επίσπευση</u>	<u>Με επίσπευση</u>
Αμμόχωστος/Λάρνακα	20 μέρες	2 μέρες
Λευκωσίας	35 μέρες	6 μέρες
Λεμεσού	62 μέρες	3 μέρες
Πάφου	100 μέρες	10 μέρες

Από 1.7.2009 θα τεθούν σε πλήρη εφαρμογή οι νέοι Κανονισμοί της 16^{ης} Έκδοσης του Ινστιτούτου Μηχανικής και Τεχνολογίας του Ηνωμένου Βασιλείου, τους οποίους εφαρμόζει η ΑΗΚ κατόπιν απόφασης της Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας του Κράτους, ως αρμόδιας Αρχής, και ως αποτέλεσμα ο χρόνος που θα απαιτείται για τον έλεγχο των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων θα αυξηθεί κατά 150% σε σύγκριση με τον χρόνο που απαιτείται για την εκτέλεση της ίδιας εργασίας με βάση τους Κανονισμούς της 14^{ης} Έκδοσης που εφαρμόζεται κατά κύριο λόγο, μέχρι σήμερα. Επίσης, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Ασφάλειας της 16^{ης} Έκδοσης, όλες οι εργασίες ελέγχου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων θα πραγματοποιούνται από δύο άτομα αυξάνοντας έτσι την καθυστέρηση του χρονικού διαστήματος εξυπηρέτησης των πελατών.

Σημειώνεται ότι ενώ κατ' αρχάς ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού απέρριψε αίτημα της Αρχής για έγκριση δημιουργίας νέων θέσεων για στελέχωση του Τμήματος Επιθεωρητών Εγκαταστάσεων, αφού κάτι τέτοιο θα επηρεάσει άμεσα τις ήδη ψηλές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας, τελικά το εν λόγω αίτημα εγκρίθηκε και όπως αναφέρεται σε επόμενη παράγραφο στάληκε στο Υπουργείο Οικονομικών για απόψεις.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, καθώς και τον επικείμενο ανταγωνισμό, εξέφρασα την άποψη ότι κρίνεται αναγκαίο, όπως η Αρχή μελετήσει, είτε εναλλακτικούς τρόπους στελέχωσης του πιο πάνω Κλάδου, είτε αποδοτικότερους τρόπους εκτέλεσης της εργασίας, αφού με την αναμενόμενη αύξηση του χρόνου που απαιτείται για τον έλεγχο μιας ηλεκτρικής εγκατάστασης, η Αρχή θα αντιμετωπίσει σοβαρές δυσκολίες και

προβλήματα στην έγκαιρη εξυπηρέτηση των πελατών της που πιθανό να επηρεάσουν δυσμενώς το κύρος και την αξιοπιστία του Οργανισμού.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι η Αρχή, πέραν του αιτήματος για αύξηση του προσωπικού ελέγχου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, έχει μελετήσει και εξαντλήσει όλους τους εναλλακτικούς τρόπους στελέχωσης του Κλάδου Επιθεωρητών και επιπρόσθετα μελετώνται τρόποι αναθεώρησης των υφιστάμενων διαδικασιών, ώστε ο χρόνος διεκπεραίωσης των εργασιών ελέγχου να μειωθεί.

10. Προστασία του εισοδήματος της Αρχής - Έλεγχος μετρητών (καταγραφής ρεύματος) – παραβιάσεις – αντικατάσταση – περιορισμός επισφαλών χρεών καταναλωτών.

- (i) Κατά την διάρκεια του 2008 έγινε έλεγχος σε 3.177 μετρητές σε σύγκριση με 3.225 το 2007. Οι 2.373 (75%) βρέθηκαν παραβιασμένοι (1.249 για το 2007) χωρίς όμως να είναι δυνατή στοιχειοθέτηση υποκλοπής ρεύματος, ενώ σε άλλες 243 (7%) περιπτώσεις οι μετρητές βρέθηκαν παραβιασμένοι και από τη διερεύνηση που ακολούθησε στοιχειοθετήθηκε υποκλοπή ρεύματος (166 για το 2007). Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε κυρίως από την ομάδα κανονικού ελέγχου. Σημειώνεται ότι οι ομάδες αιφνίδιου ελέγχου που αποτελούνται από εξεταστές εγκαταστάσεων, και συστάθηκαν το 2002, αμέσως μετά την αποκάλυψη του κυκλώματος κλοπής ηλεκτρικού ρεύματος, λόγω φόρτου εργασίας στον έλεγχο Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων, έχουν σχεδόν σταματήσει να πραγματοποιούν αιφνίδιους ελέγχους. Το 2008 διενήργησαν μόνο 3 ελέγχους.

Αναφορικά με τις παράνομες επεμβάσεις, κατά το 2008 χρεώθηκε και εισπράχθηκε συνολικό ποσό €1.630.588. Το μεγαλύτερο μέρος από αυτό το ποσό σχετίζεται με περιπτώσεις υπέρβασης εγκεκριμένης ισχύος - πώληση επιπρόσθετου φορτίου (€832.566).

Όπως επισημαίνεται σε σχετική έκθεση του Εκτελεστικού Διευθυντή Εξυπηρέτησης Πελατών προς τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής, «ο έλεγχος των μετρητών για εντοπισμό παραβιάσεων και υποκλοπών ηλεκτρικής ενέργειας δεν γίνεται σε ικανοποιητικό βαθμό με ενδεχόμενο αποτέλεσμα η ΑΗΚ να υφίσταται σημαντικές απώλειες στα έσοδα της». Όπως αναφέρεται, για επαναφορά του θεσμού των αιφνιδιαστικών ελέγχων μετρητών, χρειάζεται

η ενίσχυση του Κλάδου Επιθεωρητών Εγκαταστάσεων ώστε να μπορεί πάνω σε τακτική και συστηματική βάση να διεξάγει του σχετικούς ελέγχους. Η εισήγηση για ενίσχυση του Κλάδου Επιθεωρητών έχει ήδη εγκριθεί από το Δ.Σ. της Αρχής καθώς και από την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου και το Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού ετοίμασε σχέδιο πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο στάληκε στις 15.4.2009 στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για απόψεις.

- (ii) Κατά την διάρκεια του 2008 συνέχισε η αναστολή των εργασιών αντικατάστασης των μετρητών ρεύματος ενόψει της εξέτασης της εφαρμογής συστήματος αυτόματης διαχείρισης μετρητών (ADM). Το Δ.Σ. της Αρχής σε συνεδρία του στις 17.2.2009, αποφάσισε να εγκρίνει την προκήρυξη διαγωνισμού για την πρόσληψη Συμβούλων, σε σχέση, μεταξύ άλλων, με την στρατηγική του τρόπου εφαρμογής συστήματος αυτόματης διαχείρισης μετρητών (ADM), την ετοιμασία προδιαγραφών για την έκδοση διαγωνισμού και την ετοιμασία χρονοδιαγράμματος ως προς το αρχικό σύστημα ADM και την αξιολόγηση των προσφορών. Τα μέλη σημείωσαν επίσης ότι η στρατηγική του τρόπου εφαρμογής θα διαλαμβάνει και το κατά πόσο θα εφαρμοστεί πιλοτικό σύστημα ή κατευθείαν εφαρμογή ολοκληρωμένου συστήματος. Το συνολικό κόστος της προμήθειας του εξοπλισμού καθώς και της αγοράς των συμβουλευτικών υπηρεσιών για πιλοτικό σύστημα 3.000 μετρητών υπολογίστηκε από την Διεύθυνση Εξυπηρέτησης Πελατών σε περίπου €600.000, ενώ το συνολικό κόστος για ολοκλήρωση του έργου σε βάθος χρόνου (8-10 χρόνια περίπου) υπολογίζεται ότι θα είναι της τάξης των €50 εκατομμυρίων περίπου.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, εφόσον η ολοκληρωμένη εφαρμογή συστήματος αυτόματης διαχείρισης μετρητών (ADM) αναμένεται να πάρει αρκετό χρόνο, ζήτησα να πληροφορηθώ πώς προτίθεται η Αρχή να αντιμετωπίσει το πρόβλημα του αυξανόμενου αριθμού των μετρητών που πρέπει να αντικατασταθούν. Όπως ανέφερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, η αντικατάσταση κρίθηκε αναγκαία από την Αρχή είτε διότι οι μετρητές έχουν ξεπεράσει εδώ και αρκετά χρόνια την περίοδο χρήσιμης ζωής τους, είτε διότι είναι ηλεκτρομηχανικοί και δεν μπορούν

να επαναπρογραμματιστούν ώστε η περίοδος καταγραφής της Μέγιστης Ζήτησης Φορτίου να αλλάξει από 20 σε 30 λεπτά όπως προβλέπεται στους νέους Κανόνες Μεταφοράς. Ως αποτέλεσμα υπάρχει μεγάλη πιθανότητα αρκετοί από αυτούς να μην καταγράφουν σωστά την καταναλωθείσα ποσότητα ρεύματος και έτσι να μην υπάρχει ικανοποιητική προστασία τόσο του εισοδήματος της Αρχής όσο και των καταναλωτών. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μου για το 2007, ο αριθμός των μετρητών αυτών ανερχόταν γύρω στις 56.000, ενώ σύμφωνα με υπολογισμούς του Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου, 4-5 χιλιάδες μετρητές προστίθενται ετήσια στον κατάλογο των μετρητών που χρήζουν αντικατάστασης.

- (iii) Η Διεύθυνση εξυπηρέτησης Πελατών εισηγήθηκε την εισαγωγή μετρητών προπληρωμής για αντιμετώπιση της σημαντικής απώλειας εισοδημάτων από χρεωστικά υπόλοιπα τελικών λογαριασμών, τα οποία το 2008 σύμφωνα με σχετική έκθεση του Εκτελεστικού Διευθυντή Οικονομικών, ήταν €4.248.444 και από τα οποία έγινε εισήγηση για διαγραφή συνολικού ποσού €1.008.961.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος, με βάση την απόφαση του Δ.Σ. για εισαγωγή του Συστήματος Αυτόματης Διαχείρισης Μετρητών, το πρόγραμμα αντικατάστασης των μετρητών θα επαναρχίσει το Σεπτέμβριο του 2009 και αναμένεται ότι θα ολοκληρωθεί μέχρι το 2011, ενώ η Αρχή βρίσκεται ήδη στο στάδιο αξιολόγησης σχετικού διαγωνισμού για αγορά των απαιτούμενων ηλεκτρονικών μετρητών. Επίσης μου ανέφερε ότι η ολοκλήρωση της αντικατάστασης των ηλεκτρομηχανικών μετρητών αναμένεται να γίνει περί το τέλος του 2010 και ότι το Δ.Σ. έχει εγκρίνει την εισαγωγή μετρητών προπληρωμής και η χρήση τους αναμένεται να γίνει κατά τη διάρκεια του 2010.

11. Παράβαση των όρων λειτουργίας των Ηλεκτροπαραγωγών Σταθμών σε σχέση με τις Άδειες Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων στους Σταθμούς.

(α) **Μετρήσεις Ποιότητας Αέρα γύρω από τους Ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου.** Η Αρχή οφείλει, σύμφωνα με τις σχετικές άδειες που εκδόθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, να αποστέλλει κάθε χρόνο, και μέχρι το τέλος Μαρτίου του επόμενου χρόνου στο εν λόγω Υπουργείο, σχετική αναλυτική έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των μετρήσεων ποιότητας αέρα που

διεξάγει σε κατάλληλα σημεία γύρω από τους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς σε σύγκριση με τα αντίστοιχα όρια ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα που καθορίζονται στη σχετική νομοθεσία και Κανονισμούς. Σκοπός είναι η ποιότητα του αέρα γύρω από τους σταθμούς να είναι μέσα στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας/Κανονισμών για προστασία, μεταξύ άλλων, των κοινοτήτων που γειπνιάζουν με τους σταθμούς.

Για τα έτη 2006 και 2007 η Αρχή δεν έχει ετοιμάσει και αποστέλλει προς το αρμόδιο Υπουργείο τις εν λόγω ετήσιες εκθέσεις, καθότι δεν λήφθηκε ο αναγκαίος αριθμός έγκυρων μετρήσεων που απαιτείτο σύμφωνα με τους όρους των σχετικών αδειών.

Σύμφωνα με τη σχετική έκθεση για το έτος 2008, έχουν διαπιστωθεί σημαντικές υπερβάσεις των οριακών τιμών των ρύπων όπως έχουν καθοριστεί από τους περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 574/2002) και συγκεκριμένα των αιωρούμενων σωματιδίων στον αέρα γύρω από όλους τους σταθμούς, με ιδιαίτερο πρόβλημα τον σταθμό Μονής.

Ζήτησα να πληροφορηθώ τα μέτρα που προτίθεται να πάρει η Αρχή για βελτίωση της ποιότητας του αέρα γύρω από τους σταθμούς της και συμμόρφωση με τις σχετικές άδειες και τη νομοθεσία.

Ο Πρόεδρος μου ανέφερε ότι για τον Η/Σ Βασιλικού κατακυρώθηκε το 2008 σχετικός διαγωνισμός για τη βελτίωση του συστήματος καύσης των μονάδων 1&2 με κόστος €17,4 εκ. ενώ για τον Η/Σ Δεκέλειας οι δοκιμές με τα χημικά πρόσθετα θα συνεχιστούν με νέα προσέγγιση και αναλόγως των αποτελεσμάτων θα εξεταστεί και η περίπτωση της Μονής.

(β) Υπερβάσεις εκπομπών ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων. Στις σχετικές άδειες λειτουργίας των ηλεκτροπαραγωγών σταθμών καθορίζονται οριακές τιμές εκπομπής ρυπαντικών ουσιών στα αέρια απόβλητα, όπως οξειδίων του αζώτου (NO/NO_x), σκόνης, μονοξειδίου του άνθρακα κ.ά. Όπως προκύπτει από τα ετήσια στοιχεία της Αρχής για τα έτη 2006, 2007 και 2008, υπάρχει σοβαρό πρόβλημα, κυρίως στους σταθμούς Βασιλικού και Δεκέλειας, αναφορικά με την εκπομπή ρύπων (κυρίως οξειδίων του αζώτου και σκόνης), πέραν των επιτρεπόμενων ορίων από τις σχετικές άδειες, με κίνδυνο επιβολής ποινών στην Αρχή ή και ανάκλησης των σχετικών αδειών, σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας Νόμους του 2002 έως 2008. Αναφέρεται επίσης ότι, ύστερα από σχετική επιθεώρηση του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας στο σταθμό Βασιλικού στις 15.11.2007, διαπιστώθηκε ότι η

συγκέντρωση σκόνης στα εκπεμπόμενα καυσαέρια από το φουγάρο της μονάδας ατμοπαραγωγής με αρ. 2, υπερέβαινε κατά πολύ την οριακή τιμή των 50mg/Nm³ αφού, έφθασε την συγκεκριμένη ημερομηνία μέχρι 155mg/Nm³. Ως αποτέλεσμα το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας παρέπεμψε το θέμα στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη μέτρων εναντίον της ΑΗΚ, στην οποία τελικά επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους €2.500 (Ποινική Υπόθεση αρ. 2066/08).

Σχετικά με τον Η/Σ Δεκέλειας, αναφέρεται ότι σχετικό συμβόλαιο ύψους €846.325 για την προμήθεια χημικών προσθέτων που υπογράφηκε στις 22.5.2008, με σκοπό να βελτιωθεί η εκπομπή σκόνης και άκαυστων στερεών στην ατμόσφαιρα από τη λειτουργία του Σταθμού, διακόπηκε με αίτημα της Αρχής με βάση τους όρους του Συμβολαίου (λόγω λειτουργικών ανωμαλιών, αυξημένων επικαθήσεων και θερμοκρασιών). Συναφώς αναφέρεται ότι η Αρχή κατέβαλε για την προμήθεια χημικών πρόσθετων το ποσό των €134.780, πέραν του διοικητικού και άλλου κόστους, χωρίς τελικά να λυθεί ή/και απαμβλυνθεί το πρόβλημα των ρύπων στο σταθμό Δεκέλειας. Επισημαίνεται ότι για τις υπερβάσεις οξειδίων του αζώτου στον Η/Σ Δεκέλειας δεν έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα οποιαδήποτε βελτιωτικά μέτρα.

Σύμφωνα με έκθεση του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας ημερ. 29.1.2009, η Κύπρος πρέπει να λάβει άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα για μείωση των εκπομπών οξειδίων του αζώτου.

Το θέμα των εκπομπών ρύπων θεωρείται πολύ σοβαρό και ζήτησα να ενημερωθώ για τις ενέργειες της Αρχής, για συντονισμένη αντιμετώπιση των πιο πάνω και πλήρη συμμόρφωση με την σχετική νομοθεσία, δεδομένου ότι οι εκπομπές ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων συνεχίζονται και δημιουργούν, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντικά προβλήματα.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι λαμβάνονται μέτρα για βελτίωση της ποιότητας του αέρα που θα συμβάλουν στη μείωση της εκπομπής ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων με σημαντικό κόστος για την ΑΗΚ.

12. Σχέδιο Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Θερμοκηπιακών Αερίων, έλλειμμα σχετικών δικαιωμάτων για την ΑΗΚ και συνεπαγόμενο κόστος.

(α) **Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων για το 2008-2012.** Με βάση την Οδηγία 2003/87/ΕΚ, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ) με απόφασή της ημερ. 18.7.2007, αποδέχθηκε το Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων

Εκπομπής Αερίων Θερμοκηπίου της Κύπρου (ΕΣΚΔ) για την πενταετία 2008-2012, αλλά η εγκριθείσα από την Επιτροπή ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων ήταν κατά 23% χαμηλότερη από εκείνη που πρότεινε η Κύπρος. Συγκεκριμένα, με βάση την απόφαση, τα δικαιώματα που εγκρίθηκαν συνολικά για την πενταετία, ανήλθαν σε 27,4 εκ. αντί 35,6 εκ. που περιλήφθηκαν στο σχέδιο, με σημαντικό συνεπαγόμενο κόστος για την Κύπρο και ειδικότερα την ΑΗΚ.

Μετά την πιο πάνω απόφαση, το ΕΣΚΔ αναθεωρήθηκε κατόπιν διαβουλεύσεων με τις επηρεαζόμενες εγκαταστάσεις της Κύπρου και στις 16.2.2009 εγκρίθηκε από την ΕΕ. Ως αποτέλεσμα, το σύνολο των δικαιωμάτων που αναλογούν στην ΑΗΚ για την πενταετία 2008-2012 ανέρχεται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, σε 18,04 εκ. δικαιώματα σε σύγκριση με 23,4 εκ. δικαιώματα που προέβλεπε αρχικά το ΕΣΚΔ, μείωση 23% περίπου, όση και η μείωση των δικαιωμάτων που ενέκρινε η ΕΕ για την Κύπρο στις 18.7.2007. Σημειώνεται ωστόσο ότι, θέση της ΑΗΚ από την οποία τελικά υποχώρησε κατά τις διαβουλεύσεις, ήταν όπως η κατανομή των δικαιωμάτων, γίνει με την ίδια μεθοδολογία που εφάρμοσε η ΕΕ (μοντέλο PRIMES), βάσει της οποίας η ΑΗΚ θα ελάμβανε επιπρόσθετα 686.000 δικαιώματα για την πενταετία.

Με βάση την κατανομή, το αναμενόμενο έλλειμμα της ΑΗΚ για την πενταετία, υπολογίζεται σε 5,2 εκ. δικαιώματα (τόνους CO₂) περίπου, με πολύ σημαντικό κόστος για την ΑΗΚ, δεδομένου ότι η μέση τιμή αγοράς δικαιωμάτων για το 2008 από την ΑΗΚ ανερχόταν σε €11,1 ανά τόνο CO₂.

β) Κατάσταση δικαιωμάτων εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου της ΑΗΚ για το 2008. Όσον αφορά στο έτος 2008, η κατάσταση των δικαιωμάτων έχει ως ακολούθως:

<u>Εγκατάσταση</u>	<u>Επιβεβαιωμένες Εκπομπές CO₂ σε τόνους</u>	<u>Κατανομή δικαιωμάτων (τόνοι CO₂)</u>
Η/Σ Βασιλικού	1.703.920	1.259.446
Η/Σ Μονής	492.824	533.473
Η/Σ Δεκέλειας	1.770.549	1.237.780
ΣΥΝΟΛΟ	3.967.293	3.030.699
Δικαιώματα από set asides για ΑΠΕ		75.501
Έλλειμμα		(861.093)*

*Δεν λήφθηκε υπόψη τυχόν κατανομή για νέες εγκαταστάσεις για τις οποίες εκκρεμεί σχετικό αίτημα της ΑΗΚ.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω στοιχεία, το έλλειμμα της Αρχής για το 2008 ανέρχεται σε 861.093 δικαιώματα. Κατά την περίοδο 1.1.2009 – 30.4.2009, η ΑΗΚ, προέβηκε σε αγορά 846.000 δικαιωμάτων έναντι συνολικού ποσού €9.393.522 για κάλυψη του μεγαλύτερου μέρους του πιο πάνω ελλείμματος και στις 30.4.2009 παρέδωσε στην Αρμόδια Αρχή 3.967.293 δικαιώματα.

Επισημαίνεται ότι ενώ η ΑΗΚ στην οποία κατανεμήθηκε το 66% περίπου των συνολικών δικαιωμάτων, παρουσίασε έλλειμμα 861.000 δικαιώματα που υπολογίζεται σε €9,6 εκ. περίπου, όλες (εκτός από μια) οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις, στις οποίες κατανεμήθηκαν τα υπόλοιπα δικαιώματα, πραγματοποίησαν περισσεύματα δικαιωμάτων, τα οποία συνολικά ανέρχονται περίπου σε 175.000 και υπολογίζονται σε €1,9 εκ.

Εγείρεται το ερώτημα κατά πόσο έχει γίνει ορθολογιστική κατανομή των δικαιωμάτων από την Αρμόδια Αρχή, στους διάφορους φορείς.

(γ) Ανάκτηση του κόστους του ελλείμματος δικαιωμάτων της ΑΗΚ. Η Αρχή με σχετική επιστολή της ημερ. 1.7.2008 προς την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕΚ), ζήτησε όπως το κόστος του ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου που αφορά στην ΑΗΚ, συμπεριλαμβάνεται στο κόστος καυσίμων και η ανάκτησή του γίνεται μέσω των τιμολογίων της Αρχής προς τους πελάτες της. Η ΡΑΕΚ έδωσε την καταρχήν έγκρισή της για τον πιο πάνω σκοπό, αυθημερόν.

Αργότερα, η ΡΑΕΚ με επιστολή της ημερ. 2.2.2009 προς τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για το ίδιο θέμα ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η ανάκτηση του κόστους ελλείμματος αερίων του θερμοκηπίου ισοδυναμεί με περίπου 3% επί της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας, ότι αν η ΑΗΚ δεν ανακτήσει το κόστος αυτό, η βιωσιμότητά της θα τεθεί σε κίνδυνο και ότι, ένεκα τούτου, προτίθετο να ικανοποιήσει το αίτημα της ΑΗΚ. Στην ίδια επιστολή σημείωνε προς τον Υπουργό, εν είδει επιχειρήματος προς υποστήριξη της θέσης για έγκριση της ανάκτησης από την ΑΗΚ του κόστους των ρύπων, ότι η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία τον τελευταίο καιρό παρουσιάζει συνεχώς μείωση, θα συνεχίσει να είναι μειωμένη ακόμη και με την μετακύλιση στον καταναλωτή του 3%. Ως προς το τελευταίο αυτό σημείο της ΡΑΕΚ, έχω τη γνώμη ότι οι μειώσεις στην τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας που οφείλονται κυρίως στις μειώσεις της τιμής του πετρελαίου, ουδόλως σχετίζονται με την έγκριση ή μη της ανάκτησης του κόστους

των ρύπων και κατά την άποψή μου δεν μπορούσε να αποτελεί βάση για έγκριση ή μη του μέτρου της ανάκτησης του σχετικού κόστους.

Η άποψη της ΡΑΕΚ καθ' όσον αφορά στον κίνδυνο ως προς τη βιωσιμότητα της ΑΗΚ σε περίπτωση μη ανάκτησης του κόστους των επιπλέον επιβαρύνσεων επαναλαμβάνεται σε πρακτικά της ημερ. 14.5.2009.

Η ΡΑΕΚ με σχετική επιστολή ημερ. 15.5.2009 πληροφόρησε την ΑΗΚ ότι ενέκρινε όπως το κόστος ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, το οποίο η ΡΑΕΚ θεωρεί ότι αποτελεί μέρος των λειτουργικών δαπανών της Αρχής, είναι ανακτήσιμο μέσω των τιμολογίων της ΑΗΚ προς τους πελάτες της. Το ποσοστό το οποίο έχει εγκριθεί ανέρχεται στο 3% επί της συνολικής τιμής ηλεκτρικής ενέργειας, με εφαρμογή από την 1.6.2009.

Σχετικά με τα πιο πάνω παρατήρησα τα ακόλουθα:

(α) Είναι φανερό από τη σχετική αλληλογραφία και τις επαφές όλων των εμπλεκόμενων μερών ότι η απόφαση για ανάκτηση από τους καταναλωτές του ποσού που καταβάλλει η ΑΗΚ με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, έστω και ως κατ' αρχήν απόφαση, λήφθηκε από την ΡΑΕΚ ουσιαστικά από την 1.7.2008 και οι μετέπειτα συζητήσεις και σχετική αλληλογραφία αφορούσαν μάλλον τον τρόπο αιτιολόγησης της απόφασης αυτής.

(β) Ανεξάρτητα του κατά πόσο η απόφαση της ΡΑΕΚ ήταν νομικά επιτρεπτή, πράγμα το οποίο θεωρώ ότι θα έπρεπε να εξεταστεί ενδελεχώς νομικά προτού ληφθεί απόφαση, προκαλεί απορία η, από μέρους της ΡΑΕΚ, επίκληση της βιωσιμότητας της ΑΗΚ ως λόγου για την ανάκτηση του κόστους ελλείμματος των δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, αφού επί σειρά ετών και συγκεκριμένα από το 2002 μέχρι και το 2007 (ακόμα και πριν τη ψήφιση του τροποποιητικού Νόμου Ν. 116(Ι)/2006, που νομιμοποιεί τελικά, υπό προϋποθέσεις, την καταβολή προς την Κυβέρνηση «μερισμάτων» από την Αρχή), η ΑΗΚ εκταμίευσε συνολικό ποσό πέραν των €128 εκ. υπό μορφή «μερισμάτων» προς το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας (δηλαδή προς την εκάστοτε Κυβέρνηση. Το 2008 παραχωρήθηκε, αντί «μερίσματος», ποσό ύψους €10 εκ. σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού). Η ΡΑΕΚ, από την πληροφόρηση που τέθηκε υπόψη μου, ουδέποτε έθεσε στο παρελθόν (από το 2004 που ιδρύθηκε) θέμα σχετικά με τη βιωσιμότητα της Αρχής, παρά το γεγονός ότι στις αρμοδιότητές της εμπίπτουν και ορισμένες, τουλάχιστον, από τις ρητές προϋποθέσεις

που πρέπει να ισχύουν για την εκταμίευση οποιουδήποτε ποσού, ότι δηλαδή δεν πρέπει (η εκταμίευση) να επηρεάζει δυσμενώς τον καταναλωτή, και ότι θα λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση ρευστότητας και η δυνατότητα καταβολής του ποσού, η διασφάλιση των μελλοντικών επενδύσεων, οι συμβατικές υποχρεώσεις και άλλες δαπάνες.

(γ) Σύμφωνα με την σχετική νομοθεσία, το ΕΣΚΔ έχει σκοπό τη μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου κατά τρόπο αποδοτικό από πλευράς κόστους και οικονομικά αποτελεσματικό. Υπάρχει κίνδυνος η πλήρης ανάκτηση του κόστους να ενεργήσει ως αντικίνητρο για την μείωση των αερίων του θερμοκηπίου. Σημειώνεται επίσης ότι η ΑΗΚ αναμένεται να έχει σημαντικά ελλείμματα δικαιωμάτων μέχρι το 2012, με σημαντικό συνεπαγόμενο κόστος, ενώ αναμένεται ότι το κόστος των αερίων του θερμοκηπίου για την Αρχή, από το 2013 και μετά, θα είναι ακόμη πιο ψηλό με βάση την νέα τροποποιημένη Ευρωπαϊκή Οδηγία, 2009/29/ΕΚ.

Όσον αφορά στην εφαρμογή μέτρων για μείωση των θερμοκηπιακών αερίων, ο Πρόεδρος της Αρχής με παρέπεμψε σε σχετική Έκθεση της Επιχειρησιακής Μονάδας Παραγωγής της ΑΗΚ στην οποία αναφέρονται, μεταξύ άλλων, ο ορθός προγραμματισμός της συντήρησης των μονάδων παραγωγής ενώ στις μακροπρόθεσμες ενέργειες εμπίπτει ο προγραμματισμός ανάπτυξης της παραγωγής καθώς και η έλευση του φυσικού αερίου. Επίσης ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι έχουν γίνει όλες οι σχετικές αναγκαίες ενέργειες και το πρόσθετο κόστος που θα επωμίζεται ο καταναλωτής λόγω του κόστους αγοράς θερμοκηπιακών αερίων, θα παρουσιάζεται ξεχωριστά στο τιμολόγιο της ΑΗΚ και θα τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου.

13. Πρόταση Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Βιομηχανικές Εκπομπές και επιπτώσεις στην ΑΗΚ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) ετοίμασε πρόταση Οδηγίας με τίτλο «Βιομηχανικές Εκπομπές» η οποία τροποποιεί και ενοποιεί επτά Ευρωπαϊκές Οδηγίες, με σκοπό τη μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων για εγκαταστάσεις καύσης. Η Οδηγία αναμένεται να τεθεί σε ισχύ το 2016. Τα προτεινόμενα όρια εκπομπής ρύπων (σκόνη, οξείδια του αζώτου, διοξείδιο του θείου) για μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης είναι πολύ χαμηλά. Σύμφωνα με στοιχεία της ΑΗΚ, εάν η Οδηγία εφαρμοστεί από το 2016 στην

Κύπρο, η Αρχή δεν θα είναι σε θέση να ικανοποιήσει πλήρως τις απαιτήσεις της Οδηγίας με κίνδυνο να της επιβληθούν σημαντικά χρηματικά πρόστιμα και να τεθεί σε κίνδυνο η επάρκεια παραγωγής από πιθανό κλείσιμο κάποιων μονάδων. Επιπρόσθετα, για περιορισμό των εκπομπών ρύπων στα καθοριζόμενα από την εν λόγω Οδηγία όρια, η Αρχή θα είναι αναγκασμένη να προβεί σε εγκατάσταση δαπανηρών τεχνολογιών, με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στην Αρχή.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ως αρμόδια Αρχή, σε συνεργασία με την ΑΗΚ, κατέθεσε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Μάρτιο 2009, τις θέσεις της Κύπρου αναφορικά με την πιο πάνω προτεινόμενη Οδηγία. Συγκεκριμένα ζητήθηκε από την ΕΕ, η μετατόπιση της ημερομηνίας εφαρμογής της νέας Οδηγίας το 2020 αντί το 2016 και παράλληλα να δοθεί παρέκκλιση ώστε ο Η/Σ Δεκέλειας να εξαιρεθεί της Οδηγίας, με την προϋπόθεση να μην λειτουργήσουν οι μονάδες του πέραν των 20.000 ωρών από την 1.1.2020 μέχρι το τέλος του 2024. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την σχετική έκθεση που υποβλήθηκε στην ΕΕ, το αναμενόμενο κόστος για την ΑΗΚ για την περίοδο 2016-2030, αν η προτεινόμενη Οδηγία εφαρμοστεί το 2016, ανέρχεται σε €200 εκ.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως οι πρόνοιες της πιο πάνω Οδηγίας ληφθούν σοβαρά υπόψη κατά τους μελλοντικούς σχεδιασμούς της ΑΗΚ και κυρίως στο αναπτυξιακό της πρόγραμμα, ώστε η ΑΗΚ να μπορέσει να συμμορφωθεί με τις νέες περιβαλλοντικές απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.

Ο Πρόεδρος μου ανέφερε ότι οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μου θα ληφθούν σοβαρά υπόψη.

14. Αξιοποίηση κτήματος της ΑΗΚ που βρίσκεται απέναντι από το Γραφείο Περιφέρειας Λευκωσίας – Κερύνειας – Μόρφου.

Στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 25.11.2008 συζητήθηκε, μεταξύ άλλων, το θέμα αξιοποίησης του χώρου που βρίσκεται απέναντι από τα Περιφερειακά Γραφεία Λευκωσίας, προς όφελος του Ταμείου Συντάξεων της ΑΗΚ και αποφασίστηκε η ανάθεση ετοιμασίας σχετικής τεχνοοικονομικής μελέτης από ανεξάρτητους συμβούλους. Σημειώνεται ότι παρόμοιο θέμα τέθηκε και στο παρελθόν (2003) και τότε είχαν εκφραστεί διάφορες επιφυλάξεις ως προς την ορθότητα της απόφασης για πώληση του ακινήτου στο Ταμείο Συντάξεων καθώς και προβληματισμοί ως προς την

δυνατότητα της αξιοποίησης του ακινήτου από το προσωπικό που ασχολείται, μερικώς μάλιστα, με την διαχείριση του Ταμείου. Με βάση τη μελέτη που υποβλήθηκε στην Αρχή στις 8.12.2008, η οποία έλαβε υπόψη όλες τις πιθανές χρήσεις του ακινήτου (π.χ πολυκατάστημα, εμπορικό κέντρο, καταστήματα, γραφεία κ.λ.π), το συνολικό κόστος της επένδυσης υπολογίζεται γύρω στα €80 εκ. ενώ τα καθαρά ετήσια εισοδήματα αναμένεται να είναι της τάξης των €4,8 εκ.

Στη συνεδρία του Συμβουλίου ημερ. 3.2.2009 ομόφωνα αποφασίστηκε όπως το πιο πάνω κτήμα προταθεί για αγορά από τη Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου Συντάξεων, υπό τον όρο ότι το Ταμείο:

- (α) Δεν θα προχωρήσει στην εκποίησή του.
- (β) Θα προχωρήσει στην αξιοποίηση του εντός πέντε ετών.
- (γ) Θα προκηρυχθεί αρχιτεκτονικός διαγωνισμός.
- (δ) Η ονομασία του κτιρίου να παραπέμπει στην ΑΗΚ.

Ζήτησα να πληροφορηθώ με ποιους τρόπους η Αρχή θα διασφαλίσει την τήρηση των πιο πάνω όρων, δεδομένου ότι μετά τη μεταβίβαση του ακινήτου στο Ταμείο Συντάξεων, το οποίο αποτελεί ξεχωριστή νομική οντότητα, η Αρχή δεν θα έχει τη δυνατότητα να επιβάλει ή/και επιβλέψει την τήρηση των όρων που θα τεθούν. Επίσης ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο έχουν μελετηθεί και υπαλλακτικοί τρόποι διάθεσης/αξιοποίησης του εν λόγω ακινήτου, που αποτελεί σημαντική δημόσια περιουσία, με σκοπό τη μεγιστοποίηση του οφέλους της ΑΗΚ και κατ' επέκταση και του Ταμείου Συντάξεων.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι έχει ήδη αποφασιστεί ότι στη συμφωνία διάθεσης του ακινήτου θα περιληφθούν ειδικές πρόνοιες για διασφάλιση όλων των όρων που έθεσε η Αρχή και επίσης ότι οι κύριοι υπαλλακτικοί τρόποι αξιοποίησης λήφθηκαν υπόψη στη σχετική τεχνοοικονομική μελέτη.

15. Ειδική Διατίμηση για Πολύτεκνες και Δυσπραγούσες Οικογένειες και εφαρμογή Στοχευμένων Μέτρων.

Στο προσχέδιο του Πενταετούς Σχεδίου Δράσης του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την εξοικονόμηση ενέργειας και των αντισταθμιστικών μέτρων που προτάθηκαν από το εν λόγω Υπουργείο για την ανακούφιση των οικονομικά ασθενέστερων τάξεων και ευπαθών ομάδων του

πληθυσμού από το υψηλό ενεργειακό κόστος, εντάχθηκε και η εφαρμογή ειδικής διατίμησης για τις πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες.

Με την απόφαση του αρ. 10.703(3) ημερ. 20.9.2005 το Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε την εφαρμογή ειδικής διατίμησης (08) για τις πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες θέτοντας συγκεκριμένα εισοδηματικά και άλλα κριτήρια. Επίσης αποφάσισε όπως τα μειωμένα κατά €3.417.203 (£2.000.000) έσοδα ετησίως, ανακτώνται από τους υπόλοιπους καταναλωτές υπό μορφή υποχρέωσης δημόσιας ωφέλειας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 27.8.2008 αποφάσισε όπως η Αρχή μη καταβάλει μέρος στο Κράτος για το 2007 ύψους €10 εκ., με την προϋπόθεση ότι η Αρχή θα μειώσει την τιμή κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος σε συγκεκριμένες ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού συνολικού κόστους €10 εκ. Ενόψει των πιο πάνω, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στη συνεδρία του ημερ. 2.9.2008 αποφάσισε την επέκταση/αναθεώρηση των κριτηρίων για ένταξη στην ειδική διατίμηση και την εφαρμογή συγκεκριμένων στοχευμένων μέτρων τα οποία εγκρίθηκαν από την ΡΑΕΚ στις 26.9.2008 και τέθηκαν σε εφαρμογή την 1.10.2008.

Επειδή το κόστος των ωφελημάτων από την εφαρμογή των στοχευμένων μέτρων εκτιμήθηκε ότι θα ανέλθει σε €3,5 εκ., αποφασίστηκε όπως το υπόλοιπο ποσό μέχρι τα €10 εκ., δηλ. €6,5 εκ., παραχωρηθεί, για περίοδο ενός έτους, υπό μορφή μείωσης κατά 20% επί των τιμολογίων όλων των οικιακών πελατών με χαμηλή κατανάλωση ηλεκτρισμού μέχρι 500 kWh ανά διμηνία.

Διαπιστώθηκε ότι παρά το γεγονός ότι από την ημερομηνία που εφαρμόστηκε η ειδική διατίμηση (1.5.2006) μέχρι το Δεκέμβριο του 2008, τα συσσωρευμένα έσοδα που απώλεσε η ΑΗΚ ανέρχονταν σε €4.096.530 και παρά την εφαρμογή των στοχευμένων μέτρων, που όπως αναφέρθηκε πιο πάνω το κόστος τους υπολογίζεται σε €3,5 εκ., εντούτοις η Αρχή δεν είναι σε θέση να προβαίνει σε έλεγχο των δικαιούχων αφού το πρόγραμμα ελέγχου των αιτητών με τα αρχεία των δικαιούχων που καλύπτονται από τα πιο πάνω σχέδια και τηρούνται από τα Υπουργεία Οικονομικών και Εργασίας, δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί και τεθεί σε λειτουργία.

Ως αποτέλεσμα της παρούσας κατάστασης οι αιτητές γίνονται αποδεκτοί για ένταξη στην αναθεωρημένη ειδική διατίμηση με βάση μόνο τις υπεύθυνες δηλώσεις που υπογράφουν χωρίς η Αρχή να είναι σε θέση να προβεί σε οποιονδήποτε έλεγχο αναφορικά με την ορθότητα των εισοδημάτων που δηλώνουν. Εξέφρασα την άποψη

ότι η Αρχή θα έπρεπε να προβαίνει σε έλεγχο των εισοδηματικών κριτηρίων ζητώντας από τους ενδιαφερόμενους, όπως, προκειμένου να ενταχθούν στην ειδική διατίμηση, προσκομίζουν και πιστοποιητικό αποδοχών από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων το οποίο να επιβεβαιώνει το ύψος των εισοδημάτων τους.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος το θέμα του ελέγχου των αιτητών έχει εγερθεί και από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και σχετική έκθεση και εισηγήσεις είναι ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου της Αρχής για λήψη αποφάσεων.

16. Υποθέσεις που στάληκαν στη Γραμματεία/Νομικές Υπηρεσίες για είσπραξη χρεών τελικών λογαριασμών.

Σύμφωνα με σχετικές καταστάσεις που έχουν ετοιμαστεί από τις Περιφέρειες και περιλαμβάνουν υποθέσεις τελικών λογαριασμών που οφείλονται στην Αρχή από καταναλωτές, φαίνεται ότι μέχρι σήμερα έχουν σταλεί από τις Περιφέρειες στη Γραμματεία/Νομικές Υπηρεσίες της Αρχής 213 υποθέσεις ανεξόφλητων λογαριασμών για λήψη των απαραίτητων νομικών μέτρων για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Κατά τον έλεγχο οι Νομικές Υπηρεσίες δεν παρουσίασαν οποιεσδήποτε καταστάσεις για τις υποθέσεις αυτές που να αποδεικνύουν ότι παρακολουθούνται σε συστηματική βάση και λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα απαραίτητα μέτρα είσπραξης.

Από την εξέταση των καταστάσεων αναφορικά με τις υποθέσεις που απέστειλε η Περιφέρεια Λευκωσίας, προέκυψαν τα ακόλουθα :

(α) Από τις 55 υποθέσεις που στάληκαν στη Γραμματεία/Νομικές Υπηρεσίες τα τελευταία 6 χρόνια και αφορούν συνολικό οφειλόμενο ποσό ύψους €233.144, εισπράχθηκε μόνο το συνολικό ποσό των €17.954, δηλαδή ποσοστό 7,70%, που αφορούσε σε 11 περιπτώσεις.

(β) Για αριθμό υποθέσεων που έχουν σταλεί στους Νομικούς Συμβούλους της ΑΗΚ για λήψη δικαστικών μέτρων, η Αρχή δεν έχει λάβει οποιαδήποτε πληροφόρηση από τους Συμβούλους αναφορικά με την εξέλιξη της υπόθεσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση συγκεκριμένης εταιρείας, η οποία οφείλει στην ΑΗΚ ποσό €52.616 και παραπέμφθηκε στους Νομικούς Συμβούλους για λήψη δικαστικών μέτρων στις 30.11.2007. Παρά τις επιστολές που στάληκαν από την Αρχή στις 6.2.2008 και 27.5.2008 ζητώντας πληροφόρηση κατά πόσο καταχωρίστηκε αγωγή εναντίον της εν λόγω εταιρείας, οι Νομικοί Σύμβουλοι δεν έχουν ακόμα ενημερώσει σχετικά την Αρχή. Σημειώνεται ότι μετά από έρευνα που διεξήγαγε η Υπηρεσία μου στο

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών διαπιστώθηκε ότι η εν λόγω εταιρεία βρίσκεται υπό εκκαθάριση από την 1.2.2008.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι η συγκεκριμένη εταιρεία είναι μέλος συγκροτήματος εταιρειών και η Αρχή έχει τη δυνατότητα να ανακτήσει τα ποσά από άλλες εταιρείες του συγκροτήματος.

Μετά από έρευνα που διενήργησε η Περιφέρεια Λευκωσίας, διαπιστώθηκε ότι η ΑΤΗΚ, ανέθεσε τον χειρισμό τέτοιων υποθέσεων σε ιδιωτική εταιρεία η οποία κατά την διάρκεια του 2008 εισέπραξε εκ μέρους του Οργανισμού ποσό ύψους €1εκ. Σε σχετική επιστολή της ημερ. 21.1.2009 η Περιφέρεια εισηγείται την εφαρμογή παρόμοιας πρακτικής και από την ΑΗΚ.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω φαίνεται ότι απαιτείται αποτελεσματικότερη διαχείριση από μέρους της Αρχής για τέτοιας φύσης υποθέσεις. Εισηγήθηκα όπως, το Τμήμα Νομικών Υπηρεσιών της Αρχής προχωρήσει τάχιστα στον καταρτισμό πλήρως ενημερωμένων καταστάσεων αναφορικά με τις υποθέσεις είσπραξης οφειλόμενων λογαριασμών που εκκρεμούν στο συγκεκριμένο Τμήμα καθώς και στην αποστολή υπενθυμητικών επιστολών στους Νομικούς Συμβούλους της Αρχής σχετικά με τις υποθέσεις που εκκρεμούν κοντά τους. Επίσης εισηγήθηκα όπως η Αρχή εξετάσει την εισήγηση της Περιφέρειας για ανάθεση της είσπραξης των χρεών που οφείλονται από τελικούς λογαριασμούς σε εταιρεία που εξειδικεύεται στην παροχή τέτοιων υπηρεσιών.

Επίσης, σε απάντησή του ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι η είσπραξη μέρους των υπό αναφορά χρεών ανατέθηκε ήδη σε εξειδικευμένη εταιρεία (στις 2.6.2009). Αναφορικά με τα υπόλοιπα ευρήματα, ο Πρόεδρος ανέφερε ότι θα μελετηθούν, αναλυθούν και ληφθούν σοβαρά υπόψη στον καταρτισμό αποτελεσματικότερης διαδικασίας παρακολούθησης και είσπραξης χρεών.

17. Αναϊσορρόπηση Τελών.

Στα πλαίσια της εισαγωγής Διατιμήσεων Οριακού Κόστους, η Βουλή ενέκρινε στις 15.11.2002 (ΚΔΠ 546/02) τις Διατιμήσεις που υποβλήθηκαν από την Αρχή. Στόχος των νέων διατιμήσεων είναι να γίνουν σωστές και ορθολογιστικές διατιμήσεις για να μπορεί ο κάθε καταναλωτής να χρεώνεται με το πραγματικό του κόστος και να καταργηθεί η αλληλοεπιδότηση μεταξύ των κατηγοριών. Η εφαρμογή των διατιμήσεων έπρεπε να γίνει σε τρεις φάσεις. Η Φάση Α άρχισε τη 1^η Μαρτίου 2003 και η Φάση Β τη 1^η Μαΐου 2005.

Η εισαγωγή νέων διατιμήσεων θα γίνει μετά την έγκρισή τους από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου.

Σημειώνεται ότι η ΡΑΕΚ υπέδειξε ότι προτού αποφασίσει για το θέμα της αναθεώρησης των διατιμήσεων πρέπει να ικανοποιηθεί ότι (α) οι εργασίες της ΑΗΚ θα διεξάγονται μελλοντικά πάνω σε πιο αποδοτική και παραγωγική βάση και (β) ότι υπάρχει συγκεκριμένο σχέδιο που περιλαμβάνει ουσιαστική μείωση των δαπανών λειτουργίας του Οργανισμού σε όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων. Με την επιστολή της ημερ. 26.2.2009 η ΡΑΕΚ ζητά από την Αρχή όπως της αποστείλει το συντομότερο δυνατό τα αποτελέσματα τυχόν μελετών που έγιναν αναφορικά με το θέμα της μείωσης των λειτουργικών εξόδων της ΑΗΚ και οποιεσδήποτε απόψεις ή ενέργειες της Αρχής σχετικά με τη μείωση των λειτουργικών της εξόδων.

Σημειώνεται ότι στην επιστολή της ημερ. 3.9.2008, η Αρχή ζήτησε από την ΡΑΕΚ όπως μελετήσει την επαναφορά των προηγούμενων διατιμήσεων (δηλαδή των διατιμήσεων που ίσχυαν με βάση την ΚΔΠ 226/2000) για τους μηνιαίους καταναλωτές. Η αναγκαιότητα για επαναφορά των προηγούμενων διατιμήσεων προέκυψε μετά τα προβλήματα που παρατηρήθηκαν σχετικά με τη ρύθμιση των λογαριασμών των μηνιαίων πελατών. Συγκεκριμένα με τον Τροποποιητικό Κανονισμό ΚΔΠ 58/2004 από την 1^η Μαρτίου 2003 και για κάθε δωδεκάμηνη περίοδο που ακολουθεί μέχρι τέλους της Φάσης Β, αν τα συνολικά έσοδα της Αρχής από ένα πελάτη υπερβαίνουν τα συνολικά υπολογιζόμενα έσοδα από την παλιά διατίμηση του που ίσχυε με βάση τους Περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2000, τότε τα επιπλέον έσοδα θα πιστώνονται σε αυτόν.

Παρόλο που στην επιστολή της ημερ. 5.1.2009, η κατ' αρχή αντιμετώπιση της ΡΑΕΚ για επαναφορά των προηγούμενων διατιμήσεων, είναι θετική, εντούτοις η τελική της απάντηση θα δοθεί μετά την μελέτη της σχετικής και αναλυτικής πρότασης που θα υποβάλει η ΑΗΚ.

Αναφορικά με την επαναφορά των προηγούμενων διατιμήσεων για τους μηνιαίους καταναλωτές, επισημαίνεται ότι στις 2.12.2005 η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) επέβαλε στην ΑΗΚ πρόστιμο ύψους £693.000, αφού έκρινε ότι η Αρχή παραβίασε τις πρόνοιες του άρθρου 6(ι) του περί Προστασίας του

Ανταγωνισμού Νόμου αρ. 207/89, λόγω της κατάχρησης της δεσπόζουσας θέσης της μέσω της επιδότησης ή /και σταυροειδούς επιδότησης κατηγοριών καταναλωτών έναντι άλλων που είχαν ως αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα τη δημιουργία μη δίκαιων τιμών και διακριτικής μεταχείρισης κατηγοριών καταναλωτών κατά παράβαση του θεσμικού πλαισίου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω εισηγήθηκα όπως η Αρχή ενεργήσει με τον ίδιο τρόπο που ενήργησε τον Απρίλιο του 2006, πριν την εφαρμογή της ειδικής διατίμησης (08) για πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες, δηλαδή να ζητήσει από τη ΡΑΕΚ όπως έλθει σε συνεννόηση με την ΕΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 29 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου (Ν122(Ι)/2003) για να έχουν τη σύμφωνη γνώμη της ΕΠΑ αναφορικά με την επαναφορά των προηγούμενων διατιμήσεων για τους μηνιαίους καταναλωτές για αποφυγή οποιασδήποτε μελλοντικής δυσάρεστης κατάστασης.

Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι η ΡΑΕΚ σε επιστολή της ημερομηνίας 19 Μαΐου 2009 ενέκρινε τις εναλλακτικές διατιμήσεις που πρότεινε η ΑΗΚ οι οποίες δεν είναι απλή επαναφορά των προηγούμενων αλλά, έχει αλλάξει η αιχμική περίοδος, γεγονός που προσδίδει μεγαλύτερη κοστοστρέφια στις νέες διατιμήσεις.

18. Διακοπή Συμβολαίου προσφοράς υπηρεσιών Αρχιτέκτονα/Πολιτικού Μηχανικού στο έργο ανέγερσης των Αποθηκών της ΑΗΚ στην Λεμεσό.

Μετά την προκήρυξη του Διαγωνισμού αρ. 260/2001 αναφορικά με την παροχή Υπηρεσιών Αρχιτέκτονα/Πολιτικού Μηχανικού και Ηλεκτρομηχανολόγων για την ανέγερση αποθηκών της ΑΗΚ σε χώρο ο οποίος απαλλοτριώθηκε το 2001 στη Λεμεσό, η Αρχή ανέθεσε, τον Ιανουάριο του 2002, την εκτέλεση του πιο πάνω έργου στη Συνεργασία δύο συγκεκριμένων γραφείων με αμοιβή 2,84% επί της τελικής δαπάνης του έργου.

Κατά την εκτέλεση του συμβολαίου διαπιστώθηκε ότι η συνεργασία μεταξύ της Αρχής και των Συμβούλων δεν ήταν η αναμενόμενη. Όπως αναφέρεται σε έκθεση της Ομάδας Εργασίας για Ανέγερση Νέων Αποθηκών Λεμεσού ημερ. 8.2.2008 η στάση ενός από τους συμβούλους ήταν αρνητική προκαλώντας καθυστέρηση στην εκτέλεση του έργου με απώτερο σκοπό την αύξηση του κόστους ανέγερσης και συνεπώς την αύξηση της δικής του αμοιβής. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, ενώ ο υπό αναφορά διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Ιανουάριο του 2002 με προϋπολογιζόμενο κόστος ανέγερσης των

αποθηκών €2.050.322 (£1.200.000), η έναρξη των εργασιών του έργου έγινε τον Μάρτιο του 2008, δηλαδή μετά την παρέλευση έξι χρόνων, με αναμενόμενο κόστος το ποσό των €10.154.757.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, στη συνεδρία του ημερ. 18.3.2008, ενόψει της διαπίστωσης ότι η προσφορά υπηρεσιών δεν ήταν ικανοποιητική, αποφάσισε τον τερματισμό του εν λόγω συμβολαίου, μετά την παρέλευση 6 περίπου χρόνων από την ανάθεση της εργασίας. Οποιοσδήποτε προσπάθειες μεταξύ των δύο μερών για συναινετική επίλυση της διαφοράς δεν καρποφόρησαν με αποτέλεσμα να συμφωνηθεί μεταξύ Αρχής και Συμβούλων η παραπομπή του θέματος σε διαιτησία, η οποία και εκκρεμεί.

Αναφορικά με το εν λόγω συμβόλαιο, παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (1) Μετά τον εντοπισμό των προβλημάτων συνεργασίας με ένα από τους δύο Συμβούλους, η Αρχή δεν έλαβε δραστικά μέτρα όπως π.χ την διακοπή του εν λόγω συμβολαίου και ανάθεση της εργασίας στον δεύτερο επιτυχόντα προσφοροδότη του οποίου η προσφορά προέβλεπε αμοιβή 2,85% επί της τελικής δαπάνης του έργου.
- (2) Οι Σύμβουλοι παραβίασαν όρο του συμβολαίου αφού ουδέποτε παρουσίασαν στην Αρχή την επαγγελματική ασφάλιση που προνοείτο στο συμβόλαιο και η οποία θα κάλυπτε αποζημιώσεις μέχρι ποσού £200.000 για κάθε απαίτηση, για απεριόριστο αριθμό απαιτήσεων, χωρίς αυτό να φαίνεται να έχει απασχολήσει την Αρχή. Επίσης οι Σύμβουλοι δεν έχουν τηρήσει το χρονοδιάγραμμα των 50 εβδομάδων που τέθηκε, εντός του οποίου έπρεπε να ολοκληρωθεί η εργασία λόγω της μεγάλης σημασίας του έργου. Εξέφρασα την άποψη ότι τα χρονοδιαγράμματα που καθορίζονται στους όρους ενός συμβολαίου πρέπει να τηρούνται στο μέγιστο δυνατό βαθμό διαφορετικά οποιαδήποτε συμπερίληψη τους στο συμβόλαιο δεν εξυπηρετεί κανένα σκοπό.
- (3) Όπως αναφέρεται σε άλλο σημείο της Έκθεσης μου, ο χώρος στον οποίο τελικά άρχισε η ανέγερση των αποθηκών, απαλλοτριώθηκε το 2001, ενώ κατά την περίοδο 2007 – 2008 καταχωρίστηκαν σχετικές αγωγές από τους πρώην ιδιοκτήτες των ακινήτων για επιστροφή σε αυτούς των κτημάτων, διαφορετικά θα προχωρήσουν με περαιτέρω αγωγές αξιώνοντας και αποζημιώσεις για τη στέρηση του δικαιώματός τους για χρήση/εκμετάλλευση

του κτήματος για την περίοδο μετά την παρέλευση των τριών ετών που έπρεπε να τους επιστραφεί το κτήμα σύμφωνα με τις πρόνοιες του Συντάγματος. Παρόλο που ήταν σε γνώση της Αρχής η εν λόγω συνταγματική διάταξη, εντούτοις φαίνεται ότι δεν προέβηκε σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για επίτευξη του στόχου εντός του καθοριζόμενου χρονικού περιθωρίου.

- (4) Ενώ η υπολογιζόμενη αμοιβή των Συμβούλων, κατά την ανάθεση της εργασίας ήταν €58.229 (£34.080), το συνολικό ποσό που τους καταβλήθηκε μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου ανήλθε σε €243.599 (£142.572).

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εξέφρασα την άποψη ότι η Αρχή επέδειξε μεγάλη ανεκτικότητα σε βάρος των δικών της συμφερόντων αναφορικά με την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα την μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη του έργου και την καταβολή αυξημένου κόστους για την εκτέλεση του, καθώς και την πιθανότητα καταβολής αποζημιώσεων στους πρώην ιδιοκτήτες των ακινήτων που απαλλοτριώθηκαν για την ανέγερση των αποθηκών.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην εκτέλεση του έργου και η αύξηση στο κόστος ανέγερσης οφείλονται σε διάφορους λόγους (καθυστέρηση στην έκδοση άδειας οικοδομής και πολεοδομικής άδειας κ.λπ.) και εν μέρει στους Συμβούλους Αρχιτέκτονες Μηχανικούς. Όπως μου ανέφερε, κρίθηκε σκόπιμο η διακοπή της συνεργασίας αυτής να γίνει μετά την παράδοση των αρχιτεκτονικών σχεδίων και έκδοση του σχετικού διαγωνισμού γιατί, ο Αρχιτέκτονας είχε στο μεταξύ συμπληρώσει ένα μεγάλο μέρος της όλης εργασίας σχεδίασης του έργου, θα προκαλείτο πολύ σοβαρή καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου και θα έπρεπε να επανασυζητηθούν συμφωνίες και διευθετήσεις που είχαν ήδη γίνει, κατά κύριο λόγο προφορικά, από τον Αρχιτέκτονα με τις αρμόδιες αρχές.

19. Διαχείριση αποθεμάτων – Αναδιοργάνωση Εφοδιαστικής Αλυσίδας της ΑΗΚ.

(α) Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μου για το 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 6.8.2007, αποφάσισε την δημιουργία νέας περιφερειακής αποθήκης στη Λεμεσό η λειτουργία της οποίας αναμένεται να αρχίσει μετά το τέλος του 2009. Επισημαίνεται, ότι οι αποφάσεις που λήφθηκαν κατά καιρούς για ανέγερση περιφερειακών αποθηκών, φαίνεται να έγιναν αποσπασματικά χωρίς αυτές να εντάσσονται σε ένα ευρύτερο στρατηγικό σχεδιασμό με στόχο την βελτιστοποίηση της διαχείρισης των αποθεμάτων. Παρά τις διαπιστώσεις και ξεκάθαρες τοποθετήσεις των

Συμβούλων της ΑΗΚ, τον Μάιο του 2002, για δημιουργία κεντρικής αποθήκης, εντούτοις καμιά απόφαση δεν λήφθηκε ή έστω συζήτηση δεν έχει γίνει προς την κατεύθυνση υιοθέτησης ή απόρριψης της εισήγησης αυτής.

(β) Το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28.8.2006 αποφάσισε τη διεξαγωγή μελέτης για ευρύτερο και μακροχρόνιο σχέδιο διαχείρισης των αποθεμάτων της Αρχής. Με βάση την απόφαση αυτή, διορίστηκε ειδική επιτροπή με κύριο άξονα την εξέταση του τρόπου λειτουργίας των αποθηκών ώστε να διαπιστωθεί η αναγκαιότητα ή μη, λειτουργίας μιας κεντρικής αποθήκης. Η Επιτροπή κατέληξε ότι τα οφέλη που θα προκύψουν για την Αρχή θα είναι πολύ περισσότερα από το ψηλό κεφαλαιουχικό κόστος το οποίο θα πρέπει να αποσβεστεί σε περίοδο 30 χρόνων, ενώ παράλληλα θα αποφέρει και σημαντική εξοικονόμηση με τη μείωση των αποθεμάτων. Η έκθεση της Επιτροπής υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο στις 25.11.2008.

(γ) Η Αρχή ανέθεσε σε Σύμβουλους (διαγωνισμός 183/2007), τη διενέργεια μελέτης με θέμα την αναδιοργάνωση της εφοδιαστικής αλυσίδας της ΑΗΚ. Μια πρώτη παρουσίαση της μελέτης έγινε στο Διοικητικό Συμβούλιο στις 25.11.2008 ενώ το τελικό κείμενο της μελέτης παρουσιάστηκε στις 14.4.2009. Σύμφωνα με την μελέτη η πλήρως αποκεντροποιημένη αποθεματική πολιτική της Αρχής, αυξάνει καθοριστικά τις απαιτήσεις λειτουργικής οργάνωσης της εφοδιαστικής αλυσίδας, κάτι που δημιουργεί σημαντικά προβλήματα στη λειτουργία της.

Στην έρευνα των Συμβούλων καταγράφηκαν διάφορες αδυναμίες που αφορούν, μεταξύ άλλων, στις εσωτερικές προτάσεις ανατροφοδοσίας που γίνονται εμπειρικά, χωρίς να υπάρχει ουσιαστικά έλεγχος ή δομή για το τι, πότε και σε τι ποσότητα παραγγέλεται, στο απόθεμα που είναι διασπαρμένο παγκύπρια με δυσκολίες στην μετακίνηση των υλικών μεταξύ των περιφερειών, στην παραπλανητική απεικόνιση αποθεμάτων, στην μη ενεργοποίηση εξειδικευμένου λογισμικού για τη διαχείριση αποθηκευτικών χώρων, στη διατήρηση απηρχαιωμένων υλικών στο απόθεμα κ.λπ.

Η πρόταση των Συμβούλων αφορά σε κεντροποίηση αργοκίνητων εμπορευμάτων στη Λεμεσό. Μέσα από αυτή την πρόταση, πηγάζουν εισηγήσεις που περιλαμβάνουν οργανόγραμμα της Κεντρικής Αποθήκης αλλά και διάφορες διαδικασίες για ανασχεδιασμό της εφοδιαστικής αλυσίδας της ΑΗΚ (διαδικασίες παραλαβής υλικών, παραγγελιών, απογραφής, επιστροφών, διαχείρισης πεπαλαιωμένων υλικών κ.λπ.). Επίσης, προτείνεται η ενοποίηση των συστημάτων πληροφορικής και ανάπτυξη νέας

αρχιτεκτονικής δομής του υφιστάμενου πληροφοριακού συστήματος ή η εγκατάσταση άλλου εξειδικευμένου λογισμικού στην διαχείριση αποθεμάτων.

Κάποια από τα εκτιμώμενα οφέλη από τις εισηγήσεις που προτείνουν οι Σύμβουλοι είναι η μείωση του απαιτούμενου ανθρώπινου δυναμικού κατά 20%, η μείωση των αποθεμάτων κατά 30%, η καλύτερη διαχείριση ελλείψεων και πλεονασμάτων και η ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των πελατών. Όσον αφορά στους αποθηκευτικούς χώρους, σύμφωνα πάντα με τους Συμβούλους, θα επιτευχθεί σημαντική μείωση των απαιτούμενων εκτάσεων, τόσο στους αύλιους χώρους, όσο και στους στεγασμένους. Συγκεκριμένα, δεν θα χρειαστεί να χρησιμοποιηθούν οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις στην Πόλη Χρυσοχούς, για τις οποίες έχουν ήδη γίνει πληρωμές ύψους €3.886.995, ενώ το ποσό του τελικού λογαριασμού αναμένεται να ανέλθει σε €3.936.995. Οι Σύμβουλοι επισήμαναν ότι χρειάζεται να γίνουν επενδύσεις ύψους €600.000 περίπου για να βελτιωθεί η υφιστάμενη κατάσταση της Εφοδιαστικής Αλυσίδας της ΑΗΚ.

Σχετικά με τα πιο πάνω, παρατηρείται ότι υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στην λήψη αποφάσεων σχετικά με την επίλυση των προβλημάτων που αφορούν στην εφοδιαστική αλυσίδα της Αρχής. Υπήρχαν εισηγήσεις από συγκεκριμένους Εξωτερικούς Συμβούλους (Μάιος 2002) και από Επιτροπή (Νοέμβριος 2007), για την ανάγκη κεντροποιημένης διαχείρισης αποθεμάτων, χωρίς να φαίνεται ότι λήφθηκαν υπόψη στο σχεδιασμό των νέων αποθηκών που έγιναν με γνώμονα τις ανάγκες των Περιφερειών. Ζήτησα να ενημερωθώ κατά πόσον η Αρχή αξιολόγησε το κόστος που θα υποστεί για εφαρμογή των εισηγήσεων των πιο πάνω Συμβούλων και το εκτιμώμενο όφελος, σε οικονομικούς όρους.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι το κόστος που θα υποστεί η Αρχή για την εφαρμογή των εισηγήσεων των Συμβούλων υπολογίζεται ότι θα ανέλθει σε €590.000 ενώ το εκτιμώμενο όφελος υπολογίζεται σε περίπου €7.000.000 που αντιπροσωπεύει μία μείωση της αξίας των αποθεμάτων των υλικών Διανομής κατά περίπου 20%.

20. Προβλήματα όσον αφορά σε υλικά.

(α) **Υλικά χωρίς ουσιαστική κίνηση.** Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μου για το 2007, εντοπίστηκαν σύμφωνα με εσωτερικό σημείωμα του Διευθυντή Προμηθειών ημερομηνίας 12.10.2007, υλικά στις αποθήκες, χωρίς καμιά ουσιαστική κίνηση τα τελευταία χρόνια. Η αξία των υλικών αυτών ανερχόταν σε €1.953.854 (£1.143.540), σύμφωνα με το πιο πάνω σημείωμα.

Κατά τον έλεγχο για το 2008, παρατηρήθηκε ότι ορισμένα από τα πιο πάνω υλικά χρησιμοποιήθηκαν, ενώ κάποια άλλα αυξήθηκαν σε αριθμό. Η αξία τους σύμφωνα με την κινούμενη μέση τιμή (Moving Average Price – MAP) όπως υπολογίζεται από το λογισμικό σύστημα SAP στις 15.4.2009, ανερχόταν σε €1.944.866.

(β) Μη συμμόρφωση με οδηγίες της Διεύθυνσης. Έχει παρατηρηθεί ότι δεν ακολουθούνται οι οδηγίες της Διεύθυνσης για χρήση παλαιών υλικών, κατά προτεραιότητα, τα οποία βρίσκονται σε χρησιμοποιήσιμη κατάσταση.

Σύμφωνα με εσωτερικό σημείωμα του Εκτελεστικού Διευθυντή Δικτύων ημερ. 16.12.2008, μόνο η Περιφέρεια Λευκωσίας-Κερύνειας-Μόρφου κατέβαλε προσπάθεια για χρησιμοποίηση των μεταχειρισμένων επίγειων μετασχηματιστών κατά προτεραιότητα αντί της χρήσης καινούργιων, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες που φαίνεται να αγνόησαν τις οδηγίες που τους δόθηκαν. Ο Γενικός Διευθυντής, με σημείωμα ημερ. 23.1.2009 κάλεσε τους Διευθυντές των Περιφερειών, όπως εφαρμόζουν τις οδηγίες του Εκτελεστικού Διευθυντή Δικτύων σε σχέση με τη χρήση των μεταχειρισμένων μετασχηματιστών.

Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω, σημειώνεται ότι μέχρι και την ημερομηνία ελέγχου (Μάιος 2009), δεν παρουσιάστηκε ουσιαστική χρήση σε παλαιούς εναέριους μετασχηματιστές διανομής (Αρ. υλικών 102150, 102151 και 102153, 102154, 102155, και 102157), τη στιγμή που υπάρχουν οδηγίες για χρήση τους κατά προτεραιότητα.

Τα πιο πάνω είναι ενδεικτικά του ευρύτερου προβλήματος διαχείρισης των αποθεμάτων που αντιμετωπίζει η ΑΗΚ και της μη συνεργασίας των Περιφερειών προς το σκοπό της αποδοτικότερης χρήσης των αποθεμάτων της Αρχής.

Όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος το προσωπικό των Περιφερειών δυσανασχετεί στη χρήση παλαιών υλικών για διάφορους λόγους, ενώ όσον αφορά στη χρήση των παλαιότερων εναέριων μετασχηματιστών οι πρόσφατες ενέργειες της Επιχειρησιακής Μονάδας Δικτύων άρχισαν ήδη να αποδίδουν.

(γ) Σύρμα Πρόσδεσης από αλουμίνιο (Αρ. Υλικού 100947). Στις 13.4.2009, ο Διευθυντής Προμηθειών με σημείωμα που απέστειλε στον Διευθυντή Έργων Ανάπτυξης Δικτύου, αναφέρει ότι υπάρχει υπό αξιολόγηση διαγωνισμός για αγορά 63.000 τεμαχίων του υλικού με αρ. 101358 και εισηγείται να μειωθούν οι ποσότητες του που θα παραγγελθούν στο ελάχιστο δυνατό. Επίσης, εισηγείται

όπως το απόθεμα που θα παραληφθεί μπλοκαριστεί (block stock), μέχρι να χρησιμοποιηθεί το παλαιό απόθεμα του υλικού με αρ. 100947.

Με σχετικό σημείωμα ημερ. 14.4.2009 δόθηκαν οδηγίες προς τους Διευθυντές των Περιφερειών, για χρησιμοποίηση του παλαιού αποθέματος του υλικού και όπως η διευθέτηση αυτή γίνεται μέχρι εξάντλησης του αποθέματος του, το οποίο ανέρχεται σε 504.494 μέτρα.

Ζήτησα να ενημερωθώ για τους λόγους που οδήγησαν στον εν λόγω διαγωνισμό για την προμήθεια του υλικού με αρ. 101358, χωρίς να ληφθεί υπόψη το απόθεμα του υλικού με αρ. 100947 που υπάρχει στις αποθήκες.

Ο Πρόεδρος μου ανέφερε ότι σε μεταγενέστερο στάδιο και μετά την έκδοση του σχετικού διαγωνισμού, διαπιστώθηκε ότι υπήρχε μεγάλο απόθεμα του υλικού και η Αρχή προχώρησε τελικά στην παραγγελία μόνο 10.000 τεμαχίων με εντολή όπως χρησιμοποιείται μόνο μετά από εντολή του αρμόδιου Εκτελεστικού Διευθυντή Δικτύων, μέχρι εξάντλησης του παλαιού αποθέματος.

21. Έλεγχος Αποθηκών και Σταθμών Παραγωγής από Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου για το έτος 2008.

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου διενήργησε ελέγχους εντός του 2008, στους σταθμούς παραγωγής και σε περιφερειακές αποθήκες που διατηρεί η Αρχή (εκτός της περιφερειακής αποθήκης Λεμεσού για την οποία ο έλεγχος έγινε τον Απρίλιο του 2009), για την φυσική απογραφή των υλικών/ανταλλακτικών αποθήκης, των οργάνων και εργαλείων, καθώς επίσης και των επίπλων και εξοπλισμού. Από σχετικές καταστάσεις που ετοιμάστηκαν, εντοπίστηκαν τα ακόλουθα που αφορούν σε αποθέματα υλικών που δεν είχαν καμιά κίνηση για συγκεκριμένες περιόδους.

(α) Έλεγχος αποθήκης Λευκωσίας. Η αξία των αποθεμάτων των υλικών που δεν είχαν καμιά κίνηση τα τελευταία 5 χρόνια, ανήλθε σε €1.978.805 ή 21.80% επί της ολικής αξίας των υλικών αποθήκης. Παρόλο ότι με επιστολή ημερ. 22.4.2008 ζητήθηκε από τον Διευθυντή Περιφέρειας Λευκωσίας όπως εξετάσει την σχετική κατάσταση για εντοπισμό υλικών που θα μπορούσαν είτε να χρησιμοποιηθούν είτε να εκποιηθούν, εντούτοις μέχρι τον Μάιο του 2009 δεν δόθηκε οποιαδήποτε απάντηση.

(β) Έλεγχος Η/Σ Μονής. Τα αποθέματα των υλικών που δεν είχαν οποιαδήποτε κίνηση από 28.2.1999 (χρόνος εισαγωγής και λειτουργίας SAP) ανέρχονται σε €3.072.033 ή 67,22% επί της ολικής αξίας των υλικών/ανταλλακτικών της αποθήκης.

Παρόλο ότι ζητήθηκε από το Διευθυντή του Η/Σ με επιστολή ημερ. 5.8.2008, όπως εξετάσει την σχετική κατάσταση για εντοπισμό υλικών που θα μπορούσαν είτε να χρησιμοποιηθούν είτε να εκποιηθούν, εντούτοις μέχρι τον Μάιο του 2009 δεν δόθηκε οποιαδήποτε απάντηση.

(γ) **Έλεγχος αποθήκης Λάρνακας.** Τα αποθέματα των υλικών που δεν είχαν καμιά κίνηση τα τελευταία 5 χρόνια (από 5.8.2003) ανέρχονται σε €418.423 ή 10.40% επί της ολικής αξίας των υλικών αποθήκης. Στις 8.8.2008, ζητήθηκε από τον Διευθυντή Περιφέρειας Λάρνακας όπως εξετάσει την σχετική κατάσταση για εντοπισμό υλικών που θα μπορούσαν είτε να χρησιμοποιηθούν είτε να εκποιηθούν αλλά μέχρι τον Μάιο του 2009, δεν δόθηκε οποιαδήποτε απάντηση.

(δ) **Έλεγχος Η/Σ Δεκέλειας.** Τα αποθέματα των υλικών που δεν είχαν καμιά κίνηση από τις 28.2.1999 (χρόνος εισαγωγής και λειτουργίας SAP) ανέρχονται σε €4.797.314 (Δεκέμβριος 2005 €5.224,325) ή 54,23% επί της ολικής αξίας των υλικών/ανταλλακτικών της αποθήκης. Επειδή το κόστος των υλικών αυτών είναι αρκετά ψηλό ζητήθηκε από τον Διευθυντή του Η/Σ με επιστολή ημερ. 25.11.2008, να εξετάσει την κατάσταση για εντοπισμό υλικών που θα μπορούσαν είτε να χρησιμοποιηθούν είτε να εκποιηθούν. Σε απάντηση του στις 15.1.2009, ο Διευθυντής Η/Σ Δεκέλειας αναφέρει ότι κατά κανόνα τα υλικά αυτά είναι είτε στρατηγικά αποθέματα είτε ανταλλακτικά που είχαν αγοραστεί με το συμβόλαιο αγοράς/εγκατάστασης των μηχανημάτων του Σταθμού και σίγουρα δεν τίθεται θέμα εκποίησης τους αλλά ούτε και χρήσης τους χωρίς να παρίσταται ανάγκη. Λαμβανομένης όμως υπόψη της μεγάλης αξίας τους, σε πρώτο στάδιο, για όσα έχουν αξία πέραν των €5.000 κατά είδος, έχει ανατεθεί στους Μηχανικούς/Προϊσταμένους των Τμημάτων Συντήρησης να διερευνήσουν και υποβάλουν πιθανές εισηγήσεις. Το συνολικό κόστος των επιλεχθέντων υλικών ανέρχεται σε €2.029.040 ή 42.3% επί του συνολικού κόστους των υλικών χωρίς κίνηση. Μέχρι τον Μάιο του 2009 δεν υπήρξε οποιαδήποτε εξέλιξη.

Σχετικά με τα πιο πάνω, παρατήρησα ότι ενώ τα ανησυχητικά αυτά ;ευρήματα, κοινοποιήθηκαν στους Εκτελεστικούς Διευθυντές της Αρχής, καθώς επίσης και στα Μέλη της Επιτροπής Ελέγχου, μέσω των τριμηνιαίων Εκθέσεων της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, εντούτοις δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε περαιτέρω μέτρα εκ μέρους της Αρχής. Αναφέρεται επίσης ότι εκτός από τον Διευθυντή του Η/Σ Δεκέλειας, οι υπόλοιποι Διευθυντές Περιφερειών και Η/Σ παρέλειψαν να

απαντήσουν κατά πόσον εντόπισαν υλικά που θα μπορούσαν είτε να χρησιμοποιηθούν είτε να εκπονηθούν.

Ο Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι ο Εκτελεστικός Διευθυντής Υποστήριξης με επιστολή του ημερομηνίας 13 Απριλίου 2009, προς τις Περιφέρειες, τους Ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς και τη Διεύθυνση Μεταφοράς, ζήτησε πληροφορίες σχετικά με υλικά που δεν παρουσίασαν κίνηση τα τελευταία τρία χρόνια, για να είναι σε θέση να προβεί σε εκποίηση των υλικών που δεν χρειάζονται.

22. Προσφορές και συμβάσεις.

A. Γενικά προβλήματα προσφορών. Από τον σχετικό έλεγχο διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα που σχετίζονται με την προκήρυξη/αξιολόγηση/κατακύρωση ή/και ακύρωση των προσφορών, τις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους των προσφορών.

B. Διαγωνισμοί που προκηρύχθηκαν και ακυρώθηκαν την περίοδο 2007 – 2008.

Κατά τα έτη 2007 και 2008 προκηρύχθηκαν από την Αρχή και ακυρώθηκαν διάφοροι διαγωνισμοί. Ως λόγοι ακύρωσης αναφέρονται μεταξύ άλλων, η υποβολή προσφορών που δεν πληρούσαν τους όρους του διαγωνισμού καθώς επίσης και οι ελλείψεις/ασάφειες/λανθασμένες προδιαγραφές του διαγωνισμού ή εξωπραγματικές τιμές των προσφορών (π.χ. διαγωνισμός αρ. 74/2008 «Προμήθεια και Παράδοση Eurodiesel 50ppm θείο στον Η/Σ Δεκέλειας», διαγωνισμός αρ. 105/2008 «Προμήθεια κατακαίων και πλαισίων φρεατίων για εγκατάσταση σε δρόμους και πεζοδρόμια», διαγωνισμός αρ. 108/2007 «Ανέγερση Νέων Γραμμών μεταφοράς και Αποξήλωση Υφιστάμενων Γραμμών», διαγωνισμός αρ. 38/2008 «Supply of Insulation Material for Moni Power Station», διαγωνισμός αρ. 30/2008 «Υπόγεια Καλώδια Χ.Τ. XLPE», διαγωνισμός αρ. 181/2007 «Ανόρυξη Γεωτρήσεων στην περιφέρεια Αμμοχώστου – Λάρνακας» κ.ά.).

Η ακύρωση και επαναπροκήρυξη διαγωνισμών επιβαρύνει την Αρχή με πρόσθετο διοικητικό και άλλο κόστος ενώ δυνατόν να προκαλούνται καθυστερήσεις σε έργα και γενικά να επηρεάζεται δυσμενώς η ομαλή διεξαγωγή των εργασιών της Αρχής. Ενώ η ακύρωση ενός διαγωνισμού φαίνεται να αποτελεί μερικές φορές μια «ασφαλή» λύση, ωστόσο εξέφρασα την άποψη ότι εφόσον πρωταρχικός στόχος είναι η εξασφάλιση των απαιτούμενων αγαθών και υπηρεσιών έγκαιρα ώστε να μην επηρεάζεται η αποτελεσματική λειτουργία του Οργανισμού, θα πρέπει να αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία στις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους των

προσφορών ώστε η διαδικασία να οδηγεί σε κατακύρωση σε κατάλληλο προσφέροντα μετά από λειτουργία υγιούς ανταγωνισμού.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι η Αρχή συμφωνεί ότι θα πρέπει να επιδιώκεται όπως πάντοτε οι όροι και οι προδιαγραφές των διαγωνισμών, ενθαρρύνουν την όσο το δυνατό μεγαλύτερη συμμετοχή προσφοροδοτών και διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση τους με διαφάνεια και αναλογικότητα.

Γ. Ευρύτητα συμμετοχής προσφοροδοτών. Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις κατακύρωσης διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν και στις οποίες δεν υπήρχε ευρύτητα συμμετοχής αφού ο αριθμός των προσφοροδοτών είτε ήταν περιορισμένος είτε υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι πιο κάτω διαγωνισμοί:

- Διαγωνισμός αρ.142/2008 (Κατακύρωση στον μοναδικό προσφοροδότη, €52.752.800).
- Διαγωνισμός αρ. 89/2008 (2 προσφορές, κατακυρωθέν ποσό €3.425.500).
- Διαγωνισμός αρ.57/2008 (Κατακύρωση στον μοναδικό προσφοροδότη, €999.500).
- Διαγωνισμός αρ.103/2008 (Κατακύρωση στον μοναδικό προσφοροδότη, €328.230).
- Διαγωνισμός αρ. 159/2008 (2 προσφορές, κατακυρωθέν ποσό €1.383.876).
- Διαγωνισμός αρ. 186/08 (Κατακύρωση στον μοναδικό προσφοροδότη, €109.442).
- Διαγωνισμός αρ. 92/2008 (Κατακύρωση στον μοναδικό προσφοροδότη, €201.154).
- Διαγωνισμός αρ. 98/08 (2 προσφορές, κατακυρωθέν ποσό €2.059.341).

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για τον διαγωνισμό αρ. 89/2008 που αφορά στην προμήθεια μικροδιακοπών ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ εξασφάλισαν με αγορά τα έγγραφα του διαγωνισμού 12 υποψήφιοι προσφοροδότες τελικά υποβλήθηκαν μόνο 2 προσφορές από συγκεκριμένες εταιρείες Α και Β και έγινε η σχετική κατακύρωση στην εταιρεία Α για το ποσό των €3.425.500. Συναφώς αναφέρεται ότι στον προηγούμενο αντίστοιχο διαγωνισμό με αρ.142/2005, ενώ εξασφάλισαν τα έγγραφα του διαγωνισμού 15 υποψήφιοι προσφοροδότες, υποβλήθηκαν 4 προσφορές από διαφορετικούς προσφοροδότες από τις οποίες μόνο οι δύο ικανοποιούσαν τους όρους του διαγωνισμού. Οι προσφορές αυτές υποβλήθηκαν

από τις ίδιες πιο πάνω εταιρείες Α και Β και η σχετική κατακύρωση έγινε στην εταιρεία Β για το ποσό των €2.484.000.

Από τον έλεγχο διαφάνηκε ότι πιθανόν οι προδιαγραφές να είναι πολύ αυστηρές ή οι όροι να είναι αποτρεπτικοί με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται περιορισμένο ενδιαφέρον. Εισηγήθηκα όπως η Αρχή διερευνήσει τους λόγους για τους οποίους δεν υπήρξε ικανοποιητικός αριθμός προσφορών σε ορισμένους διαγωνισμούς, επιπρόσθετα από τις πιο πάνω περιπτώσεις, δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στις περιπτώσεις επαναλαμβανόμενων διαγωνισμών ή/και διαγωνισμών για τους οποίους υποψήφιοι προσφοροδότες ενδιαφέρθηκαν μεν για το διαγωνισμό και εξασφάλισαν τα σχετικά έγγραφα, αλλά τελικά δεν συμμετείχαν σε αυτόν.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μου ανέφερε ότι η κατάσταση είναι καλύτερη από προηγούμενης και ότι υπάρχει συνεχής βελτίωση.

Δ. Διαγωνισμός αρ. 166/2007- Προμήθεια Επίγειων Μετασχηματιστών Διανομής. Η Αρχή προκήρυξε στις 13.11.2007 διαγωνισμό για προμήθεια επίγειων μετασχηματιστών. Στις 15.4.2008 το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής κατακύρωσε τον διαγωνισμό σε συγκεκριμένη εταιρεία, για το ποσό των €7.664.475 και ενημερώθηκαν σχετικά όλοι οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό. Η άμεση και ασυνήθιστη συμπεριφορά των ανεπιτυχόντων προσφοροδοτών ανάγκασε την Αρχή να προβεί σε επανεξέταση του διαγωνισμού. Ως αποτέλεσμα, διαπιστώθηκε ότι έγινε λανθασμένος υπολογισμός της επιβάρυνσης για απώλειες των μετασχηματιστών, που οδήγησε σε λανθασμένη σειρά κατάταξης των προσφοροδοτών.

Με βάση την αναθεωρημένη αξιολόγηση το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε στις 6.5.2008 την ανάκληση της προηγούμενης απόφασης του και προχώρησε σε κατακύρωση σε άλλο προσφοροδότη με την χαμηλότερη έγκυρη προσφορά ύψους €7.328.400. Μετά από διερεύνηση των συνθηκών που οδήγησαν σε λανθασμένη απόφαση για κατακύρωση του πιο πάνω διαγωνισμού, από Ερευνητική Επιτροπή, και υποβολή σχετικής έκθεσης στο Δ.Σ., το Συμβούλιο υπέδειξε την ανάγκη όπως τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης ελέγχουν λεπτομερώς όλα τα στοιχεία που τίθενται ενώπιόν τους.

Αναφορικά με τα πιο πάνω επισήμανα τα ακόλουθα:

(i) Ο έλεγχος του συγκεκριμένου συγκριτικού πίνακα των προσφορών ήταν ανεπαρκής.

- (ii) Αν το λάθος δεν εντοπιζόταν από τους προσφοροδότες η Αρχή θα επιβαρυνόταν με επί πλέον κόστος ύψους €336.075.
- (iii) Όπως διαφάνηκε από την έκθεση της Ερευνητικής Επιτροπής υπήρχε διχογνωμία για το ποιος είχε την ευθύνη ελέγχου του συγκριτικού πίνακα τιμών, θέμα το οποίο θεωρείται σοβαρό ανεξάρτητα από τον συγκεκριμένο διαγωνισμό.
- (iv) Ο εντοπισμός του λάθους σε ένα μεγάλο διαγωνισμό, μετά την σχετική κατακύρωση και μετά από την αντίδραση /παρέμβαση των προσφοροδοτών, κλονίζει την αξιοπιστία της Αρχής, όταν μάλιστα το λάθος επικεντρώνεται στον υπολογισμό της επιβάρυνσης για απώλειες με την εφαρμογή ενός απλού μαθηματικού τύπου ο οποίος εφαρμόζεται για σειρά ετών σε διαγωνισμούς της Αρχής.
- (v) Οι οικονομικές επιβαρύνσεις λόγω απωλειών όπως υπολογίστηκαν αρχικά και καταγράφηκαν στον συγκριτικό πίνακα τιμών ήταν εντελώς εξωπραγματικές (μέχρι και 200% του κόστους αγοράς ενώ, όπως προκύπτει και από προηγούμενους σχετικούς διαγωνισμούς, είναι πολύ πιο κάτω του 100%) και κατά την άποψή μου οι αρμόδιοι τόσο της Διεύθυνσης Προμηθειών όσο και της Επιτροπής Αξιολόγησης έπρεπε εκ πείρας να εντοπίσουν έγκαιρα το λάθος.

Εισηγήθηκα όπως δοθούν αυστηρές οδηγίες να γίνεται έλεγχος όλων των στοιχείων του συγκριτικού πίνακα τιμών όχι μόνο από την Επιτροπή Αξιολόγησης αλλά και από την Διεύθυνση Προμηθειών και παράλληλα όπως δίδεται ιδιαίτερη έμφαση, πέραν του αριθμητικού ελέγχου, κατά πόσο οι τιμές που δίδονται ή/και εξαγονται είναι λογικές και όχι εξωπραγματικές ώστε να αποφεύγονται λάθη που οδηγούν σε λανθασμένα συμπεράσματα με συνεπαγόμενο κόστος για την Αρχή.

Ο Πρόεδρος μου ανέφερε ότι ο Διευθυντής Προμηθειών στις 10 Οκτωβρίου 2008 απέστειλε επιστολή ζητώντας από όλα τα μέλη των διαφόρων Επιτροπών Αξιολόγησης Προσφορών να ελέγχουν λεπτομερώς όλα τα στοιχεία που τίθενται ενώπιόν τους για την αξιολόγηση προσφορών συμπεριλαμβανομένου και του συγκριτικού πίνακα τιμών.

E. Διαγωνισμοί για εγκατάσταση Μηχανών Εσωτερικής Καύσης (ΜΕΚ) για αύξηση της παραγωγής με σκοπό την επάρκεια του ηλεκτρικού ρεύματος.

- (i) **Διαγωνισμοί αρ. 146/2007 & 159/2007- ΜΕΚ1.** Στα πλαίσια δέσμευσης της Αρχής προς τον Υπουργό Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού, μετά το πρόβλημα αυξημένης ζήτησης που προέκυψε το καλοκαίρι του 2007, η ΑΗΚ προκήρυξε στις 20.8.2007 τον διαγωνισμό αρ.146/2007 για εγκατάσταση στον

Η/Σ Δεκέλειας μόνιμης μονάδας παραγωγής ισχύος 50MW. Στις 13.9.2007, η Αρχή ακύρωσε τον διαγωνισμό επειδή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν πληρούσε τους όρους του διαγωνισμού. Στις 17.9.2007 προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός αρ. 159/07 που περιλάμβανε την εγκατάσταση μέχρι 1.6.2009 μόνιμης μονάδας παραγωγής συνολικής ισχύος 50MW έως 60MW με μηχανές εσωτερικής καύσης (ΜΕΚ1) και εγκατάσταση προσωρινής μονάδας παραγωγής για την περίοδο 1.6 – 30.9.2008. Για τον διαγωνισμό προεπιλέγηκαν δύο οικονομικοί φορείς οι οποίοι κλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά μέχρι 2.11.2007. Την 1.11.2007 ο ένας εκ των δύο, ειδοποίησε την Αρχή ότι αδυνατεί να εγκαταστήσει τις μόνιμες μηχανές μέχρι 1.6.2009 και ως εκ τούτου δεν υπέβαλε προσφορά. Στις 13.11.2007 η Αρχή προχώρησε σε σχετική κατακύρωση στον μοναδικό προσφοροδότη, για το ποσό των €72.044.000, ποσό που υπερβαίνει κατά 60% το προϋπολογισθέν ποσό του συμβολαίου. Το συμβόλαιο υπογράφηκε στις 17.11.2007 για €69,7 εκ. περίπου, αφού αφαιρέθηκαν μερικές επιλογές. Στο ποσό δεν περιλαμβάνεται το κόστος μετατροπής των μηχανών για καύση Φυσικού Αερίου που ανέρχεται σε €4,5 εκ. περίπου. Στις 6.5.2008 η Αρχή αποφάσισε, μετά την ολοκλήρωση της περιβαλλοντικής μελέτης από τους Συμβούλους, τη μη εγκατάσταση του Επιλεκτικού Καταλύτη Μείωσης Εκπομπών Καυσαερίων (SCR) κόστους ύψους €6,9 εκ., διαφοροποιώντας σχετικά το συμβόλαιο.

Όπως μου ανέφερε ο Πρόεδρος λόγω των πιεστικών συνθηκών, και της μη δυνατότητας ολοκλήρωσης της περιβαλλοντικής μελέτης, δεν συμπεριλήφθηκαν στο ποσό του προϋπολογισμού ορισμένες επιλογές για τις οποίες θα λαμβανόταν τελική απόφαση πριν την υπογραφή του συμβολαίου, άποψη που δεν με βρίσκει σύμφωνη.

(ii) **Διαγωνισμός αρ. 142/2008- ΜΕΚ2.** Η ΑΗΚ με επιστολή της ημερ. 6.5.2008 προς τον Πρόεδρο της ΡΑΕΚ, ανέφερε ότι από τα στοιχεία της πρόβλεψης της μέγιστης ετήσιας ζήτησης φορτίου, το Περιθώριο Μακροχρόνιας Εφεδρείας για το 2010 υπό κανονικές καιρικές συνθήκες θα είναι στο επίπεδο του 11% και ζήτησε από την ΡΑΕΚ να δηλώσει κατά πόσο προτίθεται να ζητήσει ενίσχυση της εγκατεστημένης ισχύος για το έτος αυτό. Ο Πρόεδρος της ΡΑΕΚ σε επιστολή του ημερ. 13.5.2008, πληροφόρησε την ΑΗΚ ότι ποσοστό προσεγγίζον στη τιμή του 20% θα

μπορούσε να θεωρηθεί ικανοποιητικό για σκοπούς Μακροχρόνιας Εφεδρείας και ότι ποσοστό 11% δεν μπορεί να θεωρείται ικανοποιητικό.

Με βάση τα πιο πάνω, η ΑΗΚ προκήρυξε την 1.7.2008 τον διαγωνισμό αρ.142/2008 για εγκατάσταση στον Η/Σ Δεκέλειας μόνιμης μονάδας παραγωγής ισχύος 50MW (ΜΕΚ2). Υποβλήθηκαν τρεις αιτήσεις προεπιλογής οι οποίες κρίθηκαν ότι ικανοποιούσαν τους όρους του διαγωνισμού και κλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά μέχρι 17.11.2008. Τελικά υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά, από συγκεκριμένη εταιρεία και στις 2.12.2008 η Αρχή προχώρησε σε σχετική κατακύρωση, για το ποσό των €52.752.800 για εκτέλεση του έργου και παράδοση την 1.6.2010. Αναφέρεται σχετικά ότι συγκεκριμένη εταιρεία που προεπιλέγηκε και δεν υπέβαλε προσφορά, με επιστολή της ημερ. 18.11.2008, διαμαρτυρήθηκε, μεταξύ άλλων, ότι ο χρόνος που παρασχέθηκε για υποβολή προσφορών κρινόταν εξαιρετικά περιορισμένος. Η τρίτη εταιρεία που δεν υπέβαλε προσφορά είναι η ίδια εταιρεία που προεπιλέγηκε στον διαγωνισμό αρ.159/07 για τη ΜΕΚ1 και η οποία αποσύρθηκε την προηγούμενη ημέρα πριν την τελευταία ημέρα υποβολής προσφορών.

Αναφορικά με τα πιο πάνω επισήμανα τα ακόλουθα:

- Η προκήρυξη των διαγωνισμών με εξαιρετικά στενά χρονοδιαγράμματα υποβολής προσφορών, κατακύρωσης και παράδοσης των μηχανών, δυνατόν να απέκλεισε πιθανούς προσφοροδότες. Η Αρχή κατακύρωσε και στις δύο περιπτώσεις στο μοναδικό προσφοροδότη που τυγχάνει να είναι η ίδια εταιρεία, με αποτέλεσμα η τιμή να μην είναι προϊόν ανταγωνισμού, για έργα μάλιστα δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ.
- Η καθυστέρηση στην υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής ή/και τα προβλήματα στην διαδικασία των προσφορών συνέβαλαν σημαντικά στους λόγους που οδήγησαν την Αρχή σε άμεση ανάγκη εγκατάστασης των μονάδων ΜΕΚ1 και ΜΕΚ2. Συγκεκριμένα:
 - Η μονάδα 4 του Βασιλικού δυναμικότητας 220MW, προγραμματιζόταν να λειτουργήσει πριν το καλοκαίρι του 2006, γεγονός που υποδηλοί ότι η ίδια η ΑΗΚ έκρινε αναγκαία την ενίσχυση της εγκατεστημένης ισχύος της από το 2006 για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Παρόλο ότι η ΑΗΚ είχε σοβαρές ενδείξεις από τη διαδικασία κατακύρωσης του διαγωνισμού για την μεγάλη καθυστέρηση που τελικά προέκυψε στην λειτουργία της μονάδας 4, εντούτοις δεν φαίνεται να προέβηκε έγκαιρα στα απαραίτητα εναλλακτικά μέτρα, με

αποτέλεσμα να δημιουργηθεί θέμα επάρκειας ρεύματος για το 2007 και 2008 και η ανάγκη εγκατάστασης της μονάδας ΜΕΚ1.

- Τόσο το αναπτυξιακό πρόγραμμα της Αρχής που ετοιμάστηκε το 2001 και προέβλεπε λειτουργία της μονάδας 5 του Βασιλικού, δυναμικότητας 180MW, το καλοκαίρι του 2009 όσο, και το αναθεωρημένο της πρόγραμμα που προέβλεπε λειτουργία της εν λόγω μονάδας τον Ιούνιο 2010, εξασφάλιζαν την απαιτούμενη εφεδρεία για το 2010 (ποσοστό προσεγγίζουν το 20%). Επισημαίνεται ότι πέραν από το γεγονός ότι ο στόχος που τέθηκε από την ΑΗΚ για λειτουργία της μονάδας 5 τον Ιούνιο 2010 συμπίπτει με την έναρξη της περιόδου αιχμικής ζήτησης, κατά τον προγραμματισμό της υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου, δεν φαίνεται να συνυπολόγισε η Αρχή τις αναμενόμενες καθυστερήσεις ή και τα προβλήματα που συνήθως προκύπτουν ειδικά σε τέτοιου μεγάλου μεγέθους έργα. Όταν τελικά, λόγω καθυστέρησης στην διαδικασία προσφορών, η αναμενόμενη λειτουργία της μονάδας μετατέθηκε κατά 4 μήνες, από τον Ιούνιο στον Οκτώβριο του 2010, η ΑΗΚ υποχρεώθηκε, λόγω της μικρής αυτής σχετικά καθυστέρησης, να προχωρήσει στην άμεση προκήρυξη διαγωνισμού για τη μονάδα ΜΕΚ2.
- Για τη μονάδα ΜΕΚ1 εκκρεμεί η χορήγηση Άδειας Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων Ν.187(Ι)/2002 από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΤΕΕ), για την έκδοση της οποίας φαίνεται να υπάρχουν σχετικά προβλήματα, λόγω περιορισμών που τίθενται στην νομοθεσία.
- Υπάρχει κίνδυνος μέρος της επικείμενης εγκατεστημένης ισχύος της ΑΗΚ που αφορά στις μονάδες ΜΕΚ να υπολειτουργεί και η δαπάνη της Αρχής να μην αποζημιωθεί λόγω των περιορισμών που τίθενται από το Πρωτόκολλο του Γκέτεμποργκ το οποίο επικυρώθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία (Νόμος Ν. 14(ΙΙΙ)/2007) και προνοεί οριακές τιμές εκπομπής οξειδίων του αζώτου (NO_x) για μηχανές ΜΕΚ 600 mg/m³ (αντί 2300 mg/m³) ή αν οι μηχανές ξεπερνούν το όριο αυτό, η λειτουργία τους περιορίζεται σε 500 ώρες ετησίως γεγονός που καθιστά τη χρήση τους ασύμφορη.
- Το ΤΕΕ, με επιστολή ημερ. 19.9.2007, αμέσως μετά τη δημοσίευση του διαγωνισμού για τη μονάδα ΜΕΚ 1, σύστησε προς την ΑΗΚ να λάβει σοβαρά υπόψη τις υπάρχουσες νομοθεσίες και τα ανώτατα όρια εκπομπών για

ορισμένους ατμοσφαιρικούς ρύπους, εντούτοις η Αρχή προχώρησε με την κατακύρωση του διαγωνισμού για τη μονάδα MEK1 και αργότερα τη MEK2.

- Η αφαίρεση από το συμβόλαιο για τη MEK1 της αντιρρυπαντικής τεχνολογίας για μείωση των εκπομπών NO_x, ενδέχεται να έχει συνέπειες για την ΑΗΚ και για το περιβάλλον γενικότερα. Σε σχετικές επιστολές του ΤΕΕ ημερ. 6.11.2008 και 26.3.2009 επισημαίνεται ότι, οι συνολικές εκπομπές NO_x από τους σταθμούς της ΑΗΚ ανέρχονταν σε 7140 τόνους για το 2006 και 7370 για το 2007, με υφιστάμενες μονάδες 1120MW, ενώ η μονάδα MEK 1 ισχύος 50MW υπολογίζεται να εκπέμπει 2480 τόνους ετησίως. Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση των Συμβούλων της ΑΗΚ, οι εκπομπές NO_x αυξάνονται διαχρονικά ανάλογα με τη χρήση των μηχανών. Το 2014 οι εκπομπές για τη MEK1 αναμένεται να φθάσουν σε 5047 τόνους.
- Η Αρχή με τη διαφοροποίηση του συμβολαίου για τη MEK1 δηλ. τη μη εγκατάσταση του Καταλύτη Μείωσης Εκπομπών Καυσαερίων (SCR), μεταξύ άλλων, επιβαρύνθηκε με αποζημίωση προς τον εργολάβο για εκτελεσθείσα/επιπρόσθετη εργασία ύψους €417.000.

Εξέφρασα την άποψη ότι η Αρχή, ενόψει της καθυστέρησης στην υλοποίηση του αναπτυξιακού της έργου λόγω προβλημάτων στη λειτουργία της μονάδας 4 του Βασιλικού, θα έπρεπε να βρει πιο έγκαιρα εναλλακτικές λύσεις και επίσης θα έπρεπε να λάβει υπόψη, μεταξύ άλλων, τυχόν καθυστερήσεις στην αξιολόγηση των προσφορών της μονάδας 5, ώστε να αποφύγει να ενεργήσει σε στενά χρονικά περιθώρια. Επίσης, φαίνεται να είναι αμφίβολη η πλήρης αξιοποίηση της σημαντικής αυτής επένδυσης η οποία θα έχει επίσης σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Απαντώντας, ο Πρόεδρος της Αρχής σημείωσε, μεταξύ άλλων, ότι καθ' όσον αφορά στην κατακύρωση των Διαγωνισμών (MEK1 και MEK2) η Αρχή ακολούθησε τις νεομισμένες διαδικασίες, απόλυτα σύμφωνες με τον Νόμο Ν11(Ι)/2006 για Δημόσιες Προσφορές και ότι η Αρχή ενήργησε αποτελεσματικά προς αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τη διαφοροποίηση των επισήμων προβλέψεων, λόγω καιρικών συνθηκών, εξασφαλίζοντας την επιπρόσθετη ισχύ έγκαιρα (MEK 1), βάσει των οδηγιών που δόθηκαν. Επίσης στη βάση των νέων προβλέψεων (Μάιος 2008), η ΑΗΚ προχώρησε στην ενίσχυση του συστήματος της για το 2010 με τις MEK 2.

Επιπρόσθετα ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η Αρχή έλαβε και λαμβάνει πάντοτε υπόψη τις υπάρχουσες νομοθεσίες και το ανώτατο όριο εκπομπών για ατμοσφαιρικούς ρύπους και ότι εκπονήθηκαν δύο διαφορετικές μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων από εξειδικευμένο διεθνή οίκο Συμβούλων. Τα αποτελέσματα των μελετών καταδεικνύουν ότι η αναμενόμενη λειτουργία των ΜΕΚ ικανοποιεί όλες τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της κυπριακής νομοθεσίας. Το θέμα συζητείται με το αρμόδιο Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας - ΤΕΕ) και όπως με πληροφόρησε ο Πρόεδρος οι απόψεις των Συμβούλων της ΑΗΚ και του ΤΕΕ δίστανται και αναμένεται κατάληξη του θέματος σύντομα.

ΣΤ. Αδυναμίες στη διαχείριση διαγωνισμών.

(α) **Διαγωνισμός για την Εκσκαφή Χανδάκων και Λάκκων και Στήσιμο Πασσάλων στην Περιφέρεια Λεμεσού. Αρ. Διαγ. 28/2008.** Στους όρους του διαγωνισμού, αναφέρετο ότι οι προσφορές θα αξιολογηθούν σε δύο Ομάδες Περιοχών - Περιοχές Α και Β και Περιοχές Γ, Δ, Ε και ΣΤ αντίστοιχα - και ότι ο διαγωνισμός θα κατακυρωθεί στον διαγωνιζόμενο με την χαμηλότερη αξιολογημένη τιμή. Σύμφωνα με την προκήρυξη του διαγωνισμού, το υπολογιζόμενο ποσό συμβολαίου ήταν €752.000. Οι προσφορές υποβλήθηκαν στις 13.2.2008. Υποβλήθηκαν συνολικά 3 προσφορές εκ των οποίων η μία προσφορά αφορούσε μόνο την Ομάδα των Περιοχών Α και Β.

Στις 20.2.2008, η Επιτροπή Αξιολόγησης της Αρχής ετοίμασε και υπέβαλε στην Επιτροπή Προσφορών την Έκθεση Αξιολόγησης με την οποία εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού σε δύο διαγωνιζόμενους με τις χαμηλότερες τιμές για τα ακόλουθα ποσά: για την Ομάδα των Περιοχών Α και Β έναντι ποσού €682.485 και για την Ομάδα των Περιοχών Γ, Δ, Ε, και ΣΤ έναντι ποσού €455.070, δηλαδή έναντι συνολικού ποσού €1.137.555. Στις 7.3.2008, η Επιτροπή Προσφορών αφού μελέτησε την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης αποφάσισε να υιοθετήσει την εισήγησή της. Στις 18.3.2008, το Δ.Σ. της Αρχής σε συνεδρία του εξέτασε το θέμα και αποφάσισε να εγκρίνει την κατακύρωση του διαγωνισμού.

Τον Απρίλιο 2009, με επιστολή μου προς τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής παρατήρησα ότι στους όρους του διαγωνισμού δεν διευκρινιζέτο κατά πόσο η κατακύρωση του διαγωνισμού θα γινόταν ξεχωριστά για κάθε Ομάδα Περιοχών ή και για τις δύο Ομάδες συνολικά. Εισηγήθηκα όπως, στους όρους μελλοντικών διαγωνισμών παρόμοιας

φύσης, περιληφθεί παράγραφος που να καθορίζει την διαδικασία κατακύρωσης τους. Με την επιστολή μου παρατήρησα περαιτέρω τα ακόλουθα:

- (i) Το ποσό κατακύρωσης ήταν κατά 51% ψηλότερο από το υπολογιζόμενο ποσό συμβολαίου. Η Επιτροπή Αξιολόγησης στην έκθεσή της, δεν κατέγραφε ούτε σχολίαζε τους λόγους της πιο πάνω μεγάλης απόκλισης, μεταξύ των οποίων, την περίπτωση οι τιμές των προσφορών να μην είναι αποτέλεσμα υγιούς ανταγωνισμού.
- (ii) Στην έκθεση αξιολόγησης δεν σχολιαζόταν η πενιχρή συμμετοχή στον διαγωνισμό που πιθανό να είχε επηρεάσει τον ανταγωνισμό. Εξέφρασα την άποψη ότι το υπολογιζόμενο ποσό συμβολαίου που δημοσιεύτηκε στην προκήρυξη του διαγωνισμού – αν πράγματι ήταν εξωπραγματικά χαμηλό – ενδεχομένως να απέτρεψε οικονομικούς φορείς να υποβάλουν προσφορά.

Τέλος στην επιστολή μου ανέφερα ότι οι παρατηρήσεις που διατύπωσα ίσχυαν και για τους διαγωνισμούς της Αρχής με αριθμούς 149/2007, 150/2007, 151/2007, 152/2007.

Η Αρχή απαντώντας στις παρατηρήσεις μου με πληροφόρησε ότι:

- (i) Συμφωνεί με την παρατήρησή μου όπως στους όρους του διαγωνισμού διευκρινίζεται κατά πόσο η κατακύρωση του διαγωνισμού θα γίνεται ξεχωριστά για κάθε ομάδα περιοχών ή και για τις δύο ή περισσότερες ομάδες συνολικά.
- (ii) Σε μελλοντικούς διαγωνισμούς και σύμφωνα με την υπό έκδοση νέα εσωτερική Οδηγία της Αρχής, στην Έκθεση Αξιολόγησης θα γίνεται αναφορά στις εκτιμώμενες τιμές οι οποίες θα συγκρίνονται με τις τιμές των προσφορών.
- (iii) Συμφωνεί με την εισήγησή μου για εξέταση τρόπων αύξησης της συμμετοχής, αφού είναι και δικός της στόχος η αύξηση κατά το δυνατόν του ανταγωνισμού.

(β) Προσφορά αρ. 26/2007 για την προμήθεια κολώνων οδικού φωτισμού.

Αναφορικά με τον πιο πάνω διαγωνισμό, η Υπηρεσία μου αφού μελέτησε τα έγγραφα του διαγωνισμού, τη σχετική αλληλογραφία μέχρι την κατακύρωση καθώς και τις εκθέσεις αξιολόγησης, διαπίστωσε τα ακόλουθα:

Η ημερομηνία υποβολής των προσφορών ήταν στις 8.6.2007 και η διάρκεια ισχύος τους μέχρι τις 5.12.2007. Η Επιτροπή Αξιολόγησης ετοίμασε την έκθεσή της στις 6.11.2007, δηλαδή χρειάστηκαν 5 περίπου μήνες για την αξιολόγηση των 6 χαμηλότερων από τις 8 συνολικά προσφορές που υποβλήθηκαν. Τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης είχαν εισηγηθεί ομόφωνα στην έκθεσή τους την κατακύρωση της προσφοράς στο χαμηλότερο προσφοροδότη ο οποίος πληρούσε τις προδιαγραφές και τους όρους του διαγωνισμού, έναντι του ποσού των €636.525. Ωστόσο, ο Διευθυντής Προμηθειών της Αρχής ζήτησε με επιστολή του ημερ. 19.11.2007 από τον πιο πάνω προσφοροδότη, όπως επιβεβαιώσει ορισμένα σημεία της προσφοράς του (ότι θα έδινε ξεχωριστή τραπεζική εγγυητική για την προκαταβολή και να επαναβεβαιώσει ότι οι κολώνες θα έφεραν τη σήμανση CE), σημεία τα οποία θα έπρεπε κατά την άποψή μου να είχαν διευκρινιστεί κατά την αξιολόγηση των προσφορών και πριν την ετοιμασία της έκθεσης αξιολόγησης. Ο εν λόγω προσφοροδότης, αντί να επιβεβαιώσει τα πιο πάνω, απέστειλε στις 23.11.2007 επιστολή με την οποία έθετε ως όρο όπως η παράδοση όλων των υλικών γίνει εντός του 2008 (αντί εντός 26 μηνών που προνοούσαν οι όροι του διαγωνισμού) και ταυτόχρονα ζητούσε 24% αύξηση στις τιμές της προσφοράς του (λόγω όπως ανέφερε αυξήσεων στα υλικά κατασκευής). Με τους όρους αυτούς που έθεσε ο προσφοροδότης, διαφοροποιούσε σημαντικά την αρχική προσφορά του. Σημειώνεται ότι οι όροι του διαγωνισμού προνοούσαν στην προκειμένη περίπτωση κατάσχεση της εγγύησης συμμετοχής, που ανήρχετο στις £15.000 και ήταν ακόμα σε ισχύ (η ισχύς της έληγε στις 31.12.2007).

Η επιτροπή αξιολόγησης ετοίμασε στις 11.12.2007 συμπληρωματική έκθεση, με την οποία απέρριπτε ομόφωνα την εν λόγω προσφορά, και εισηγείτο κατακύρωση του διαγωνισμού στο δεύτερο χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €896.220. Η Επιτροπή Προσφορών της Αρχής λόγω του ότι η τιμή της προσφοράς που συστήνετο για κατακύρωση ήταν κατά 60% περίπου ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης (€557.969), εισηγήθηκε προς το Δ.Σ. της Αρχής – σύμφωνα με τους Κανονισμούς της ΑΗΚ – την ακύρωση του διαγωνισμού. Στην εισήγησή της, η Επιτροπή Προσφορών ανέφερε επίσης, ότι με βάση τα στοιχεία που διέθετε, υπήρχε απόθεμα από τα είδη του διαγωνισμού, αρκετό για 18 τουλάχιστον μήνες.

Το Δ.Σ. της Αρχής σε συνεδρία του τον Ιανουάριο 2008, απέρριψε την εισήγηση της Επιτροπής Προσφορών για ακύρωση του διαγωνισμού, και αποφάσισε την ανάθεση της σύμβασης – με βάση την εισήγηση της συμπληρωματικής έκθεσης της επιτροπής αξιολόγησης – στο δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €896.220.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα τον Απρίλιο 2008 από το Γενικό Διευθυντή της Αρχής, όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονταν και πληροφορήσει την Υπηρεσία μου για τα ακόλουθα:

- (i) Τους λόγους για τους οποίους παρατηρήθηκε η μεγάλη καθυστέρηση στην αξιολόγηση των προσφορών, με αποτέλεσμα να διαφοροποιηθεί/ αποσυρθεί στην ουσία η χαμηλότερη προσφορά.
- (ii) Γιατί η Αρχή δεν προχώρησε έγκαιρα στην κατάσχεση της εγγύησης συμμετοχής του χαμηλότερου προσφοροδότη, με βάση τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού.
- (iii) Γιατί δεν εξετάστηκε από την Αρχή – στη βάση και των απόψεων του νομικού της συμβούλου – το ενδεχόμενο μιας πιο λεπτομερούς αξιολόγησης/τεκμηρίωσης των εξωπραγματικών τιμών που υποβλήθηκαν, τη στιγμή μάλιστα που είχε τη διαβεβαίωση ότι ενδεχόμενη ακύρωση του διαγωνισμού, δεν θα δημιουργούσε προβλήματα στην Αρχή, εφόσον υπήρχε αρκετό απόθεμα όλων των υλικών.

Το Σεπτέμβριο 2008, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής με πληροφόρησε – με βάση τα ευρήματα της ερευνητικής επιτροπής, που διορίστηκε για να διερευνήσει τις ενέργειες που έγιναν κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών – τα ακόλουθα:

- (i) Η καθυστέρηση στην αξιολόγηση των προσφορών οφειλόταν εν μέρει στην αδυναμία σύγκλισης συνεδρίας της επιτροπής αξιολόγησης λόγω απουσίας των μελών της για διακοπές ή υπηρεσιακά ταξίδια και στο φόρτο εργασίας. Ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, η Αρχή έχει ήδη εκδώσει Τεχνική Οδηγία σύμφωνα με την οποία η ετοιμασία των εκθέσεων αξιολόγησης θα πρέπει να ολοκληρώνεται εντός 30 ημερών και σε εξαιρετικές περιπτώσεις εντός 60 ημερών.
- (ii) Η Διεύθυνση Προμηθειών της Αρχής, έκρινε ότι πιθανή πίεση στο χαμηλότερο προσφοροδότη, με την απειλή κατάσχεσης της εγγύησης

συμμετοχής, θα είχε αρνητικό αντίκτυπο στην ποιότητα των υλικών, σε περίπτωση κατακύρωσης του διαγωνισμού σε αυτόν.

- (iii) Το Δ.Σ. της Αρχής μελέτησε προσεκτικά τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον του και αφού έλαβε υπόψη και τη γνωμάτευση των νομικών της συμβούλων, αποφάσισε την ανάθεση του διαγωνισμού στο δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη.

(γ) Πολιτική της Αρχής αναφορικά με τις ανάγκες της σε οχήματα και Προσφορά αρ. 113/2008 για την προμήθεια οχημάτων.

Το Μάιο 2008 η Αρχή προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια 70 οχημάτων δύο διαφορετικών κατηγοριών, με εκτίμηση κόστους €2.000.000, και ημερομηνία υποβολής των προσφορών τις 16.7.2008. Το Σεπτέμβριο 2008 η Επιτροπή Προσφορών, υιοθετώντας εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, εισηγήθηκε στο Δ.Σ. της Αρχής, που είναι το αρμόδιο όργανο για την κατακύρωση του διαγωνισμού, την ανάθεση της σύμβασης στο χαμηλότερο προσφοροδότη που ικανοποιούσε τους όρους και τις προδιαγραφές της προσφοράς – ο οποίος ήταν ο ίδιος και για τις δύο κατηγορίες οχημάτων που περιλαμβάνονταν στο διαγωνισμό – για το συνολικό ποσό των €1.245.190.

Κατά την εξέταση του θέματος τον Οκτώβριο 2008, το Δ.Σ. της Αρχής αποφάσισε κατά πλειοψηφία την ακύρωση του διαγωνισμού, λόγω του ότι οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες προκηρύχθηκε είχαν διαφοροποιηθεί σε τέτοιο βαθμό, που η πλειοψηφία των μελών της Αρχής ήταν της άποψης ότι η αγορά των 70 οχημάτων δεν ήταν πλέον αναγκαία και κατά συνέπεια ερχόταν σε αντίθεση με το στόχο και την πολιτική της Αρχής για μείωση του στόλου των οχημάτων της. Ενόψει των πιο πάνω – όπως σημειώνεται στην απόφαση του Δ.Σ. – η εν λόγω αγορά κρίνεται ότι δεν συνάδει με το συμφέρον της Αρχής αλλά ούτε και με το ευρύτερο δημόσιο συμφέρον.

Ο προσφοροδότης στον οποίο η Επιτροπή Προσφορών εισηγείτο ανάθεση της σύμβασης διαφώνησε με την απόφαση του Δ.Σ. της Αρχής και το Νοέμβριο 2008 καταχώρισε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (Α.Α.Π.), με την οποία ζητούσε ακύρωση της εν λόγω απόφασης του Δ.Σ. της Αρχής. Η εξέταση της πιο πάνω ιεραρχικής προσφυγής εκκρεμεί ενώπιον της Α.Α.Π.

Η Αρχή απαντώντας στις παρατηρήσεις μου με πληροφόρησε ότι πράγματι υπήρξε μια σχετική καθυστέρηση στην ανανέωση του στόλου οχημάτων της μέχρι να αποφασιστεί κατά πόσο η ανανέωση θα πραγματοποιηθεί με τη μέθοδο της

αγοράς ή με τη μέθοδο της μακροχρόνιας ενοικίασης. Η υπόθεση του Διαγωνισμού αρ. 113/2008 για αγορά 70 οχημάτων ευρίσκεται ακόμη ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών και μόλις ληφθεί η σχετική απόφαση, η ΑΗΚ θα προχωρήσει αμέσως στην ανανέωση του στόλου οχημάτων της.

Η πολιτική της Αρχής σε σχέση με τη διαχείριση του στόλου οχημάτων της, είναι η κατά το δυνατόν μείωση του αριθμού τους. Για το σκοπό αυτό:

- (i) Η Αρχή έχει δώσει εντολή όπως ο αριθμός των οχημάτων μην αυξηθεί παρά το γεγονός ότι οι εργασίες της Αρχής έχουν πολλαπλασιαστεί τα τελευταία δύο χρόνια.
- (ii) Η Αρχή προγραμματίζει την εισαγωγή ηλεκτρονικού συστήματος παρακολούθησης και διαχείρισης των οχημάτων για πιο ορθολογιστική και παραγωγική χρήση.
- (iii) Η Αρχή προτίθεται να προχωρήσει σε δοκιμαστική βάση με τη μακροχρόνια ενοικίαση αντί της αγοράς καινούργιων οχημάτων Saloon και 4w Drive. Οριστική απόφαση θα ληφθεί μετά την απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στην προσφυγή σε σχέση με το διαγωνισμό αρ. 113/2008.

(δ) Διαγωνισμός αρ. 8/2008 για τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις στα παλαιά κεντρικά γραφεία της ΑΗΚ στη Λευκωσία. Τον Ιανουάριο 2008 η Αρχή προκήρυξε διαγωνισμό για τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις στα παλαιά κεντρικά γραφεία της στη Λευκωσία, με εκτίμηση δαπάνης £250.000 (ή €427.150). Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης είχαν υποβληθεί έξι προσφορές, εκ των οποίων οι πέντε απορρίφθηκαν, επειδή οι ψύκτες νερού του κεντρικού συστήματος κλιματισμού ήταν εκτός προδιαγραφών. Ως εκ τούτου, η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε την ανάθεση του διαγωνισμού στο μοναδικό προσφοροδότη που είχε κριθεί ότι ικανοποιούσε πλήρως τους όρους και απαιτήσεις του διαγωνισμού για το ποσό των €536.800, σημειώνοντας ωστόσο ότι πριν την κατακύρωση θα έπρεπε να γίνει συνάντηση με τον εργολάβο στην παρουσία των συμβούλων της Αρχής, για διευκρίνιση των τεχνικών χαρακτηριστικών της ψευδοροφής που θα προμήθευε στα πλαίσια του συμβολαίου (αξίας €48.000), και τα οποία δεν είχε υποβάλει με την προσφορά του. Η επιτροπή εισηγήθηκε επίσης όπως τα πρακτικά της πιο πάνω συνάντησης ενσωματωθούν στη συμφωνία της Αρχής με τον εργολάβο.

Η αρμόδια Επιτροπή Προσφορών αποφάσισε το Μάιο 2008 να υιοθετήσει την πιο πάνω εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, και κατακύρωσε το διαγωνισμό έναντι του ποσού των €536.800.

Αναφορικά με τα πιο πάνω παρατήρησα ότι:

- (i) Η επιτροπή αξιολόγησης και η Επιτροπή Προσφορών δεν σχολίασαν στις εκθέσεις τους το γεγονός ότι η τιμή της προσφοράς στην οποία κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός ήταν κατά περίπου 25% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης και τους λόγους της σημαντικής αυτής διαφοράς.
- (ii) Δεν περιλήφθηκε στη συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ της Αρχής και του εργολάβου, η εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης – την οποία είχε υιοθετήσει και η Επιτροπή Προσφορών – σχετικά με την ψευδοροφή.

Η Αρχή απαντώντας στις παρατηρήσεις μου με πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- (i) Στις Εκθέσεις Αξιολόγησης σε πολλές περιπτώσεις όταν κρίνεται αναγκαίο γίνεται σύγκριση των εκτιμώμενων τιμών με τις τιμές των προσφορών και εξετάζονται οι λόγοι απόκλισης μεταξύ των δύο. Στην υπό διαμόρφωση νέα εσωτερική Οδηγία για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης Συμβάσεων, η Διεύθυνση Προμηθειών θα καλεί όλους τους εμπλεκόμενους λειτουργούς της Αρχής να προβαίνουν σε σύγκριση των τιμών.
- (ii) Όσον αφορά στο θέμα της ψευδοροφής, αυτό συζητήθηκε μεταξύ των Συμβούλων Μηχανικών της ΑΗΚ, του Υπεύθυνου Έργου και του Εργολάβου προς πλήρη ικανοποίηση της Αρχής για καθορισμό υπερβολάβου και κατασκευαστή ψευδοροφής, χωρίς όμως αυτό να συμπεριληφθεί στο Συμβόλαιο.

(ε) **Διαγωνισμός για την ανέγερση του Υποσταθμού Μεταφοράς “Δεκέλεια 66 KV”. Αριθμός Διαγωνισμού 149/2006.** Τον Οκτώβριο 2007, με επιστολή μου προς τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής, αναφορικά με τον πιο πάνω διαγωνισμό παρατήρησα τα ακόλουθα:

Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 2.11.2006 με ημερομηνία υποβολής των προσφορών την 10.1.2007 και περίοδο ισχύος μέχρι την 10.5.2007 χωρίς προηγουμένως να εξασφαλιστεί Άδεια Οικοδομής. Υποβλήθηκαν συνολικά τρεις προσφορές. Στις 17.4.2007,

η Αρχή ζήτησε από τους διαγωνιζόμενους όπως παρατείνουν την ισχύ της προσφοράς τους μέχρι τις 11.6.2007. Την παράταση αποδέχθηκε μόνο ο χαμηλότερος διαγωνιζόμενος. Στις 10.7.2007, μετά από καθυστέρηση 6 μηνών στην διαδικασία αξιολόγησης του διαγωνισμού, το Δ.Σ. αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον εναπομείναντα διαγωνιζόμενο έναντι του ποσού των £628.071 (€1.073.123). Ταυτόχρονα, η Αρχή πληροφόρησε τον διαγωνιζόμενο ότι αποδέχθηκε την προσφορά του με την προϋπόθεση ότι θα εξασφαλιστεί η απαραίτητη Άδεια Οικοδομής για να καταστεί δυνατή η έναρξη των εργασιών.

Τον Μάρτιο 2009, με νέα επιστολή μου προς τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής παρατήρησα ότι λόγω της παρατεταμένης καθυστέρησης στην έκδοση της Άδειας Οικοδομής, η οποία τελικά εκδόθηκε στις 15.4.2008, ο πιο πάνω διαγωνιζόμενος με επιστολή του ημερ. 11.2.2008, αρνήθηκε να ανανεώσει περαιτέρω την εγγύηση του διαγωνισμού. Τελικά, στις 15.7.2008, δηλαδή ένα χρόνο μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού, το Δ.Σ. αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού και την προκήρυξη νέου.

Στις 11.11.2008, το Διοικητικό Συμβούλιο κατακύρωσε τον νέο διαγωνισμό, με αρ. 159/2008, έναντι του ποσού των €1.383.876, δηλαδή με αύξηση €310.753 από το ποσό κατακύρωσης του προηγούμενου διαγωνισμού. Παρατήρησα ότι λόγω κακού προγραμματισμού η Αρχή έχει υποστεί οικονομική ζημιά καθώς και καθυστέρηση στο αναπτυξιακό της πρόγραμμα και ζήτησα όπως με πληροφορήσει για τα μέτρα που λαμβάνονται για αποφυγή στο μέλλον παρόμοιων περιπτώσεων.

Ο Γενικός Διευθυντής απαντώντας στις παρατηρήσεις μου, εξέφρασε την άποψη ότι η καθυστέρηση που σημειώθηκε στην κατακύρωση του έργου οφείλεται στη μεγάλη καθυστέρηση έκδοσης Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής και με διαβεβαίωσε ότι γίνεται προσπάθεια για εξασφάλιση των εν λόγω αδειών πριν την προκήρυξη των διαγωνισμών. Επίσης κατά την άποψή του, η Αρχή δεν υπέστη ζημιά, διότι η διαφορά μεταξύ των τιμών των δύο προσφορών - €310.753 - οφείλετο στην αύξηση της τιμής των υλικών και εργατικών, καθώς και στη συμπερίληψη στο Διαγωνισμό Αρ. 159/2008 αυξημένου ποσού προνοίας κατά περίπου €85.000 λόγω της ανάγκης σύνδεσης επιπρόσθετων γεννητριών του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Δεκέλειας.

Από περαιτέρω διερεύνηση των απόψεων της Αρχής η Υπηρεσία μου διαπίστωσε ότι:

- (i) Η καθυστέρηση που σημειώθηκε στην έκδοση της Πολεοδομικής Άδειας και της Άδειας Οικοδομής οφείλεται κυρίως στο ότι μετά την έκδοση της Πολεοδομικής Άδειας στις 18.12.2003, υποβλήθηκε από την Αρχή στις 11.2.2005 αίτηση για έγκριση τροποποιημένων σχεδίων, η έκδοση των οποίων έγινε στις 30.4.2007, με σημαντική καθυστέρηση.
- (ii) Η αύξηση της τιμής των υλικών και εργατικών του έργου, καθώς και το αυξημένο ποσό προνοίας είναι αρκετά μικρότερα από το ποσό των €310.753 που είναι η διαφορά μεταξύ των τιμών των δύο προσφορών.

(στ) Διαγωνισμός για την ανέγερση του Υποσταθμού Μεταφοράς “Τριμίκλινη 66/132KV”. Αρ. Διαγ. 132/2008. Η προκήρυξη του διαγωνισμού έγινε την 1.8.2008 με ημερομηνία υποβολής την 26.9.2008 και εκτιμημένη δαπάνη €800.000. Στις 23.9.2008, η Αρχή αποφάσισε, με την τροποποίηση αρ.1, να μεταθέσει την ημερομηνία υποβολής των προσφορών από τις 26.9.2008 στις 7.10.2008 καθώς και να αναθεωρήσει την εκτιμημένη δαπάνη από το ποσό των €800.000 στο ποσό των €1.300.000. Στις 22.1.2009, η Αρχή ζήτησε από τους 4 διαγωνιζόμενους που υπέβαλαν προσφορά να επεκτείνουν την ισχύ της προσφοράς τους μέχρι τις 7.4.2009 και την ισχύ της εγγύησης του διαγωνισμού μέχρι τις 7.5.2009. Ο ένας εκ των διαγωνιζόμενων αρνήθηκε να επεκτείνει την ισχύ της προσφοράς του με αποτέλεσμα οι ισχύουσες προσφορές να περιοριστούν σε τρεις.

Τον Μάρτιο 2009, με επιστολή μου προς τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής υπέδειξα ότι η εκτίμηση της δαπάνης ενός διαγωνισμού αποτελεί ουσιώδη πληροφορία η οποία περιλαμβάνεται στα στοιχεία προκήρυξης του διαγωνισμού και η αναθεώρησή της δεν επιτρέπεται να γίνεται μέσω τροποποιητικής οδηγίας προς τους διαγωνιζόμενους που παρέλαβαν τα έγγραφα του διαγωνισμού αλλά θα πρέπει να ανακοινώνεται με την ίδια διαδικασία που ακολουθήθηκε στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

Παρατήρησα επίσης ότι, 5 μήνες μετά την υποβολή των προσφορών, δεν είχε ακόμα συμπληρωθεί η αξιολόγηση τους από την επιτροπή αξιολόγησης και την Επιτροπή Προσφορών. Τόνισα επίσης ότι σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας Αρ. ΥΑ/3/2008 της Αρχής, η αξιολόγηση των προσφορών από τις εκάστοτε Επιτροπές Αξιολόγησης θα πρέπει να αρχίζει αμέσως μετά την υποβολή τους και να συμπληρώνεται εντός 30 ημερών με στόχο την ουσιαστική σύντμηση του χρόνου αξιολόγησης, την διασφάλιση της εμπιστευτικότητας, την εξάλειψη του

φαινομένου της παράτασης της ισχύος των προσφορών και των τραπεζικών εγγυήσεων συμμετοχής και γενικά τη βελτίωση της αξιοπιστίας της Αρχής.

Τέλος ζήτησα από τον Γενικό Διευθυντή όπως με πληροφορήσει (i) τους λόγους για τους οποίους δεν εφαρμόστηκαν στον υπό αναφορά διαγωνισμό οι πρόνοιες της πιο πάνω Οδηγίας καθώς και τυχόν ευθύνες που προέκυπταν για την υπερβολική καθυστέρηση στην συμπλήρωση της αξιολόγησης και (ii) γιατί μετά την προκήρυξη του διαγωνισμού αναθεωρήθηκε η εκτιμημένη δαπάνη κατά 62%.

Ο Γενικός Διευθυντής με πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις που σημειώθηκαν στην αξιολόγηση των προσφορών οφείλοντο κυρίως στην ανάγκη για ζήτηση διευκρινίσεων από τους διαγωνιζόμενους και στη σχετική αλληλογραφία μεταξύ των εμπλεκόμενων οργάνων της Αρχής. Ανέφερε επίσης ότι η αναθεώρηση της εκτιμημένης δαπάνης οφείλεται σε παράλειψη να περιληφθεί στον αρχικό προϋπολογισμό, το κόστος για τους τοίχους αντιστήριξης και περίφραξης.

(ζ) Προσφορά αρ. 150/2008 για την προμήθεια και παράδοση μαζούτ για το 2009. Τον Ιούνιο 2008 ο Εκτελεστικός Διευθυντής Παραγωγής της Αρχής υπέβαλε στο Γενικό Διευθυντή εισήγηση για προκήρυξη διαγωνισμού, για την προμήθεια μαζούτ για τις ανάγκες των ηλεκτροπαραγωγών σταθμών Δεκέλειας, Μονής και Βασιλικού, για το έτος 2009. Οι απαιτούμενες ποσότητες για τους πιο πάνω σταθμούς ήταν $560.000 \pm 25\%$ τόνους για το Βασιλικό και $710.000 \pm 25\%$ τόνους για τη Δεκέλεια και Μονή. Το αναμενόμενο κόστος σύμφωνα με τις τιμές Platt's στις 11.6.2008 για τις πιο πάνω ποσότητες ήταν περίπου €708.250.000, ενώ αναφέρθηκε ότι το τελικό κόστος θα εξαρτηθεί από τις τιμές Platt's κατά την αγορά του μαζούτ και τη σταθερή επιβάρυνση που θα ζητήσει ο προμηθευτής.

Ωστόσο, η εκτίμηση δαπάνης που στάληκε τον Ιούλιο 2008 στην Υπηρεσία μου μαζί με τα έγγραφα του διαγωνισμού, ανήρχετο σε €265.988.800, και περιλάμβανε τις ίδιες ποσότητες με αυτές που τελικά κατακυρώθηκαν.

Ο διαγωνισμός τελικά κατακυρώθηκε το Νοέμβριο 2008 και η συνολική ενδεικτική δαπάνη – με βάση τις μειωμένες σε σύγκριση με τις τιμές της 11.6.2008 τιμές Platt's που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών (19.9.2008)– υπολογίστηκε ότι ήταν της τάξης των €550.765.000.

Η Αρχή απαντώντας στις παρατηρήσεις μου με πληροφόρησε ότι η εκτίμηση της δαπάνης έγινε εκ παραδρομής – με βάση τη μέση μεταβλητή τιμή του προηγούμενου χρόνου.

Ωστόσο, στην περίπτωση του μαζούτ, επειδή οι αυξομειώσεις στις τιμές Platt's, πάνω στις οποίες βασίζεται η αγορά του κάθε φορτίου, είναι πολύ μεγάλες, η λογικότητα της τιμής αξιολογείται κατόπιν σύγκρισης μεταξύ των σταθερών επιβαρύνσεων τις οποίες ζητά ο προμηθευτής – πέραν της τιμής Platt's – και αυτών του προηγούμενου χρόνου.

Λαμβάνονται μέτρα για καλύτερο έλεγχο και αποφυγή επανάληψης του λάθους.

(η) Προσφορά αρ. 60/2008 για την προμήθεια, αποθήκευση και παράδοση Gasoil στους Ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς Μονής και Βασιλικού. Προσφορά αρ. 74/2008 για την προμήθεια και παράδοση Eurodiesel στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Δεκέλειας. Το Φεβρουάριο και Μάρτιο 2008 ο Εκτελεστικός Διευθυντής Παραγωγής και ο Διευθυντής Λειτουργίας & Συντήρησης Παραγωγής αντίστοιχα, ζήτησαν την έγκριση του Γενικού Διευθυντή της Αρχής για τη ζήτηση προσφοράς, με εφαρμογή της κλειστής διαδικασίας, με 5 εταιρείες, για την προμήθεια των πιο πάνω καυσίμων, εκτιμώμενης αξίας για το μεν Gasoil €10.235.000 για το δε Eurodiesel €3.600.000.

Παρατήρησα ότι επειδή οι πιο πάνω εκτιμήσεις υπερβαίνουν το όριο των £100.000 (€171.000) θα έπρεπε – σύμφωνα με την Εσωτερική Οδηγία ENG4/9/1985 (Αναθεώρηση 5.2.02) της Αρχής – το αίτημα να υποβληθεί από το Γενικό Διευθυντή στο Δ.Σ. της Αρχής για έγκριση.

Ωστόσο, από τον έλεγχο που διεξήχθη από την Υπηρεσία μου, δεν εντοπίστηκε στους φακέλους των πιο πάνω διαγωνισμών η εν λόγω έγκριση.

Η Αρχή απαντώντας στις παρατηρήσεις μου με πληροφόρησε ότι για τους πιο πάνω διαγωνισμούς ζητήθηκε από την Επιχειρησιακή Μονάδα Παραγωγής έγκριση του Γενικού Διευθυντή (και όχι του Δ.Σ.), προφανώς διότι οι πέντε τοπικές εταιρείες στις οποίες απευθύνθηκε η Αρχή είναι οι μόνες εταιρείες στην Κύπρο οι οποίες είχαν τη δυνατότητα να εκτελέσουν το συμβόλαιο σύμφωνα με τους όρους και προδιαγραφές των διαγωνισμών που απαιτούσαν χώρους αποθήκευσης στην Κύπρο. Δεδομένου του γεγονότος ότι ο Διαγωνισμός θα απευθυνόταν σε όλες τις εταιρείες θεωρήθηκε ότι δεν απαιτείτο η έγκριση και του Δ.Σ.

Z. Διαχείριση Συμβάσεων Έργων.

(α) **Νέα Κεντρικά Γραφεία ΑΗΚ.** Η κατασκευή του Έργου άρχισε στις 10.7.2000, έναντι ποσού συμβολαίου £10.450.000 και με ημερομηνία συμπλήρωσης τις 9.3.2003. Το Έργο συμπληρώθηκε με μεγάλη καθυστέρηση στις 18.3.2005. Ο Εργολάβος υπέβαλε σε διάφορες περιόδους απαιτήσεις για χρονικές παρατάσεις και οικονομικές αποζημιώσεις για ποσό περίπου £2,7εκ.

Επειδή υπήρξε διαφωνία μεταξύ της Αρχής και του Αρχιτέκτονα από τη μια και του Εργολάβου από την άλλη αναφορικά με την παράταση χρόνου που δικαιούται ο Εργολάβος, το Μάιο 2006, η Αρχή διόρισε Ειδικό Σύμβουλο ο οποίος ετοίμασε και υπέβαλε Έκθεση Αξιολόγησης Κινδύνου σχετικά με τις απαιτήσεις του Εργολάβου. Παράλληλα η Αρχή διόρισε επταμελή Διαπραγματευτική Ομάδα με σκοπό τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με τον Εργολάβο για φιλικό διακανονισμό του θέματος της παράτασης χρόνου. Η διαπραγμάτευση με τον Εργολάβο άρχισε τον Απρίλιο 2007 και ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο 2007 χωρίς να καταστεί δυνατή η επίτευξη συμφωνίας.

Το Νοέμβριο 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αφού μελέτησε την Έκθεση που υπέβαλε η Διαπραγματευτική Ομάδα σχετικά με τα αποτελέσματα της διαπραγμάτευσης, αποφάσισε και ζήτησε από τον Ειδικό Σύμβουλο την υποβολή πλαισίου με την πιθανή καλύτερη/χειρότερη κατάληξη του θέματος καθώς και Έκθεση για το συνολικό ποσό του τελικού διακανονισμού που εισηγείται να πληρωθεί στον Εργολάβο. Η Διαπραγματευτική Ομάδα δεν συμφώνησε πλήρως με την αξιολόγηση του Συμβούλου και τον Ιούνιο 2008, υπέβαλε πέντε διαφορετικά σενάρια για διευθέτηση του θέματος. Μεταξύ αυτών επιλέχθηκε το ένα με βάση το οποίο έγινε εισήγηση προς το Δ.Σ. όπως καταβληθεί στον Εργολάβο το ποσό των £874.324 για πλήρη και τελική διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του. Από το ποσό αυτό θα αφαιρείτο ποσό £171.675 έναντι χρηματοδοτικών εξόδων για διευκολύνσεις που παραχώρησε η Αρχή προς τον Εργολάβο. Στις 24.6.2008, το Δ.Σ. σε συνεδρία του αφού εξέτασε την εισήγηση της Διαπραγματευτικής Ομάδας αποφάσισε κατά πλειοψηφία όπως προταθεί στον Εργολάβο το ποσό των £1.266.314 το οποίο αποτελούσε τον μέσον όρο μεταξύ των ποσών δύο από των πιο πάνω πέντε σεναρίων. Τελικά στις 22.7.2008, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την συμφωνία που επιτεύχθηκε μεταξύ της Αρχής και του Εργολάβου για πλήρη και τελική διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του έναντι ποσού £1.167.631.

(β) Νέες Αποθήκες ΑΗΚ στη Λάρνακα. Από επιτόπιο έλεγχο στο Έργο, το Σεπτέμβριο 2005, παρατήρησα ότι η πρόοδος των εργασιών, οι οποίες άρχισαν το Μάρτιο 2004, παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση που οφειλόταν βασικά στους ακόλουθους λόγους:

- Επαναχάραξη του χώρου εργοταξίου λόγω διαφορών στα όρια του οικοπέδου.
- Αλλαγή του τύπου της θεμελίωσης των κτιρίων λόγω ψηλής στάθμης των υπόγειων υδάτων και ακαταλληλότητας του υφιστάμενου εδάφους.
- Αύξηση των ποσοτήτων των χωματουργικών εργασιών και των εργασιών του σκυροδέματος της υποδομής λόγω της αλλαγής στη μελέτη της θεμελίωσης και των τελικών υψομέτρων των κτιρίων.
- Επιπλέον εργασία για την κατασκευή συστήματος αποχέτευσης των όμβριων υδάτων.

Το Σεπτέμβριο 2005, με επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής, παρατήρησα ότι τα πιο πάνω προβλήματα αφορούσαν θέματα τα οποία θα έπρεπε να είχαν επιλυθεί πριν από την έναρξη των εργασιών κατά το στάδιο της μελέτης. Στην επιστολή μου ανέφερα επίσης ότι, ως επακόλουθο, προκλήθηκαν καθυστερήσεις στο Έργο που πιθανόν να επιφέρουν αχρείαστες δαπάνες για την Αρχή, όπως οικονομικές αποζημιώσεις προς τον Εργολάβο και αύξηση του κόστους διαχείρισης και επίβλεψης των εργασιών.

Το Δεκέμβριο 2005, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής με πληροφόρησε ότι πράγματι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση, οι λόγοι όμως που προκάλεσαν την καθυστέρηση δεν θα μπορούσαν, κατά την άποψη της Αρχής, να προβλεφθούν στο στάδιο της μελέτης. Συμφώνησε με την άποψη της Υπηρεσίας μου ότι οι πιο πάνω καθυστερήσεις δυνατόν να επιφέρουν οικονομικές δαπάνες στην Αρχή λόγω απαιτήσεων του Εργολάβου.

Το Μάρτιο 2008, μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού του πιο πάνω Έργου, με νέα επιστολή μου προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (i) **Καθυστέρηση στη συμπλήρωση των εργασιών.** Οι εργασίες συμπληρώθηκαν το Σεπτέμβριο 2006 με καθυστέρηση περίπου 13 μηνών.

Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου, ο Αρχιτέκτονας εξέδωσε 112 αρχιτεκτονικές οδηγίες για αλλαγές των σχεδίων καθώς και για εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών. Το ποσό του Τελικού Λογαριασμού ανήλθε στο ποσό των £3.930.509 σε σύγκριση με το ποσό των £3.138.468 που ήταν το ποσό του συμβολαίου. Στο ποσό αυτό περιλήφθηκε και ποσό £168.000 που κατέβαλε η Αρχή στον Εργολάβο για διευθέτηση των απαιτήσεών του, περιλαμβανομένης και της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του Έργου, καθώς και ποσό £238.735 για αυξήσεις εργατικών και υλικών.

- (ii) **Τελικός Λογαριασμός Συμβολαίου.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο των αρχιτεκτονικών οδηγιών προέκυψε μεταξύ άλλων ότι, οι τελικές ποσότητες και τιμές μονάδας των εργασιών για την οδηγία αρ. 13, ήταν λανθασμένες. Μετά τη διόρθωση των ποσοτήτων και τιμών μονάδας το ποσό για την οδηγία αυτή μειώθηκε από £144.695,84 σε £101.514,71.

Ζήτησα από τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής όπως ερευνήσει το θέμα του μεγάλου αριθμού των αλλαγών και των συνεπαγόμενων πιθανών ευθυνών οποιουδήποτε εμπλεκόμενου στην διαχείριση του Έργου.

Τον Ιανουάριο 2009, ο Γενικός Διευθυντής με επιστολή του κοινοποίησε στην Υπηρεσία μου Έκθεση τριμελούς Ερευνητικής Επιτροπής που διορίστηκε από την Αρχή για διερεύνηση του θέματος των αλλαγών που προέκυψαν στο Έργο καθώς και την εξέταση τυχόν ευθυνών οποιουδήποτε εμπλεκόμενου στη διαχείριση του Έργου. Όσον αφορά την εξέταση τυχόν ευθυνών των Συμβούλων Μελετητών η Αρχή ζήτησε και διορίστηκε από το ΕΤΕΚ Πραγματογνώμονας.

Στην Έκθεσή της η Ερευνητική Επιτροπή ανέφερε ότι ο Πραγματογνώμονας του ΕΤΕΚ απάλλαξε τους Σύμβουλους από σοβαρές ευθύνες στην άσκηση των καθηκόντων τους. Η Επιτροπή δεν συμφώνησε με τα συμπεράσματα του Πραγματογνώμονα και παρουσίασε τις δικές της παρατηρήσεις καταλογίζοντας ευθύνες στους Συμβούλους. Εν όψει όμως της θέσης του Πραγματογνώμονα η Αρχή θεώρησε ότι δεν υπάρχουν περιθώρια διεκδίκησης απαιτήσεων. Περαιτέρω η Επιτροπή στην Έκθεσή της διαπίστωσε ευθύνες τόσο στο Δήμο Αραδίππου που ήταν η Αρμόδια Τοπική Αρχή στην οποία υπάγεται η περιοχή του Έργου, όσο και στην εταιρεία γεωτεχνικών ερευνών που διεξήγαγε τις

γεωλογικές μελέτες χωρίς όμως να είναι αρκετές για να τεκμηριωθεί υπόθεση εναντίον τους. Η Επιτροπή θεώρησε ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο οι όροι εντολής που δόθηκαν στους λειτουργούς της Αρχής δεν ήταν σαφείς και δεν υπήρχε σε ισχύ θεσμοθετημένη διαδικασία έγκρισης αλλαγών σε έργα της Αρχής. Τέλος στην Έκθεση της η Επιτροπή κατέληξε σε εισηγήσεις για βελτίωση των διαδικασιών διαχείρισης των έργων.

Η εν λόγω Έκθεση υποβλήθηκε στο Δ.Σ. της Αρχής το οποίο και υιοθέτησε τα συμπεράσματα καθώς και τις εισηγήσεις της Ερευνητικής Επιτροπής.

Περαιτέρω, ο Γενικός Διευθυντής με πληροφόρησε ότι διόρισε τριμελή Ομάδα Εργασίας για να εξετάσει τις εισηγήσεις της Ερευνητικής Επιτροπής και να επαναδιατυπώσει ανάλογα τους Όρους και τις Προδιαγραφές για τους μελλοντικούς διαγωνισμούς για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων. Με πληροφόρησε επίσης ότι έχει ήδη διαφοροποιηθεί η σχετική Τεχνική Οδηγία της Υπηρεσιακής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Ερευνητικής Επιτροπής.

(γ) Υποσταθμός Μεταφοράς ΑΗΚ «Μελιζόνα» στο Παραλίμνι. Αριθμός Διαγωνισμού 438/2003. Τελικός Λογαριασμός. Από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού, ο οποίος έγινε τον Οκτώβριο 2008, παρατήρησα τα ακόλουθα:

- (i) **Αύξηση ποσού συμβολαίου.** Σύμφωνα με το συμβόλαιο, η έναρξη των εργασιών έγινε στις 18.11.2003 με χρόνο ολοκλήρωσης την 30.11.2004 και ποσό συμβολαίου £663.934. Οι εργασίες συμπληρώθηκαν στις 11.2.2005 με καθυστέρηση περίπου 2,5 μηνών.

Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου, η Αρχή εξέδωσε 56 οδηγίες εργοταξίου που αφορούσαν τροποποιήσεις των σχεδίων, εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών και ρύθμιση των προνοητικών ποσοτήτων του συμβολαίου. Ο μεγάλος αριθμός των αλλαγών οφειλόταν κυρίως σε αδυναμίες της μελέτης η οποία έγινε από την Αρχή.

Αναφορικά με το μεγάλο αριθμό αλλαγών, η Αρχή με πληροφόρησε ότι αυτές οφείλονται κυρίως στους ακόλουθους παράγοντες:

- Τον επηρεασμό από τον τύπο/κατασκευαστή του εξοπλισμού που επιλέγεται στην κάθε περίπτωση και ο οποίος δεν είναι γνωστός

κατά την προκήρυξη της προσφοράς για τις οικοδομικές εργασίες αφού εξασφαλίζεται με ξεχωριστό διαγωνισμό.

- Τις ανάγκες του τοπικού δικτύου οι οποίες διαφοροποιούνται ανάλογα με την ανάπτυξη της περιοχής και τις νέες αιτήσεις πελατών.
- Τις τοπικές συνθήκες του εργοταξίου.

Τα μέτρα που λαμβάνονται για επίλυση του προβλήματος είναι η τυποποίηση στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό των υποσταθμών, προσπάθεια βελτίωσης προβλέψεων για τις ανάγκες του δικτύου και η διεξαγωγή βελτιωμένων γεωτεχνικών και άλλων ερευνών.

Το ποσό του Τελικού Λογαριασμού, όπως ετοιμάστηκε από τον Σύμβουλο Επιμετρητή, ανήλθε στο ποσό των £735.103 δηλαδή αυξήθηκε κατά £121.169 (ποσοστό 20%) σε σύγκριση με το καθαρό ποσό συμβολαίου που είναι £613.934.

Σύμφωνα με τον Τελικό Λογαριασμό, η Αρχή ενέκρινε την πληρωμή ποσού £18.607 για διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του Εργολάβου που προέκυψαν από την καθυστέρηση στην συμπλήρωση των εργασιών. Μέρος του ποσού αυτού (£5.699) αφορά τα έξοδα Κεντρικών Γραφείων και Κέρδος. Τον Οκτώβριο 2008, με επιστολή μου προς τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής, υπέδειξα ότι το πιο πάνω ποσό αποτελούσε υπερπληρωμή επειδή είχε ήδη ανακτηθεί από τον Εργολάβο μέσω της αξίας των επιπλέον εργασιών.

Για το θέμα αυτό η Αρχή με πληροφόρησε ότι αποδέχτηκε την απαίτηση του Εργολάβου, θεωρώντας τον τελικό διακανονισμό δίκαιο σε συνάρτηση με τις αρχικές απαιτήσεις του Εργολάβου και την πιθανότητα αυξημένου κόστους σε περίπτωση διαιτησίας.

- (ii) **Καθυστέρηση στη ρύθμιση του Τελικού Λογαριασμού.** Παρατήρησα μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία του Τελικού Λογαριασμού. Σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου, η τελική ρύθμιση του λογαριασμού θα έπρεπε να γίνει μέχρι τις 11.2.2006, ενώ έγινε στις 23.4.2008, δηλαδή με καθυστέρηση 26 μηνών.

Με την πιο πάνω επιστολή μου παρατήρησα ότι η έγκαιρη ρύθμιση του Τελικού Λογαριασμού είναι ουσιώδης επειδή ο έλεγχος των λογαριασμών θα

πρέπει να γίνεται ενόσω τα γεγονότα και τα γραπτά στοιχεία είναι πρόσφατα και το υπεύθυνο προσωπικό δεν έχει εμπλακεί σε άλλα καθήκοντα.

Σημείωσα επίσης ότι παρόμοιες παρατηρήσεις όσον αφορά τον μεγάλο αριθμό αλλαγών που γίνονται σε συμβόλαια ανέγερσης υποσταθμών της Αρχής καθώς και την καθυστέρηση στη ρύθμιση των Τελικών Λογαριασμών εντοπίστηκαν και στο παρελθόν κατά τους ελέγχους και εγέρθηκαν γραπτώς από την Υπηρεσία μου.

Για το θέμα αυτό η Αρχή με πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στη διευθέτηση του Τελικού Λογαριασμού προέκυψε λόγω της καθυστέρησης υποβολής του από τον Εργολάβο, ο οποίος τον υπέβαλε στις 7.11.2006, αλλά και των γνωστών προβλημάτων που προέκυψαν σε σχέση με τον υπεύθυνο Πολιτικό Μηχανικό του Έργου, ο οποίος αντικαταστάθηκε από άλλο Μηχανικό όσον αφορά το χειρισμό και διευθέτηση του Τελικού Λογαριασμού.

(δ) Υποσταθμός Μεταφοράς ΑΗΚ «Ομόνοια» στη Λεμεσό. Αριθμός Διαγωνισμού 194/2004. Σύμφωνα με το συμβόλαιο κατασκευής του Έργου η έναρξη των εργασιών έγινε στις 29.7.2005 με χρόνο ολοκλήρωσης τις 28.7.2006 και ποσό συμβολαίου £570.061.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού του πιο πάνω συμβολαίου, το Νοέμβριο 2008, παρατήρησα ότι το ποσό του Τελικού Λογαριασμού ανήλθε σε £522.187 ενώ η προσωρινή παραλαβή του Έργου έγινε στις 8.1.2007 με καθυστέρηση περίπου 5 μηνών. Παρατήρησα επίσης ότι ο Αρχιτέκτονας και η Αρχή δεν είχαν αξιολογήσει την συνολική καθυστέρηση στη συμπλήρωση των εργασιών, ενώ σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου η προβλεπόμενη χρηματική αποζημίωση για καθυστερήσεις εκ μέρους του Εργολάβου είναι £500 ανά ημέρα. Εξέφρασα την άποψη ότι το θέμα αυτό θα έπρεπε να διευθετηθεί πριν την ρύθμιση του Τελικού Λογαριασμού του Έργου.

(ε) Νέες Αποθήκες ΑΗΚ στη Πόλη Χρυσοχούς. Αριθμός Διαγωνισμού 193/04. Τελικός Λογαριασμός. Από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού του συμβολαίου κατασκευής του Έργου, τον Φεβρουάριο 2009, παρατήρησα τα ακόλουθα:

(i) **Αξιολόγηση καθυστέρησης.** Σύμφωνα με το συμβόλαιο, η έναρξη των εργασιών έγινε στις 10.10.2005 με χρόνο ολοκλήρωσης την 9.4.2007 και

ποσό συμβολαίου £2.313.100. Οι εργασίες συμπληρώθηκαν στις 25.5.2007 με καθυστέρηση 45 ημερολογιακών ημερών χωρίς να αξιολογηθεί η καθυστέρηση. Επίσης με βάση τους όρους του συμβολαίου, ο Αρχιτέκτονας θα έπρεπε κατά την διάρκεια εκτέλεσης του Έργου να αξιολογήσει έγκαιρα τυχόν καθυστερήσεις στη πρόοδο των εργασιών ενώ η προβλεπόμενη χρηματική αποζημίωση για καθυστερήσεις εκ μέρους του Εργολάβου ήταν £500 ανά ημέρα.

- (ii) **Τροποποίηση ποσών Τελικού Λογαριασμού.** Κατά την διάρκεια εκτέλεσης του Έργου, ο Αρχιτέκτονας εξέδωσε 95 οδηγίες εργοταξίου που αφορούσαν τροποποιήσεις των σχεδίων, εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών, ρύθμιση των προνοητικών ποσοτήτων του συμβολαίου και επαναμέτρηση εργασιών. Το ποσό του Τελικού Λογαριασμού όπως αρχικά ετοιμάστηκε από τον Σύμβουλο Επιμετρητή, ανήλθε στο ποσό των £2.301.833. Κατά τον έλεγχο προέκυψαν τροποποιήσεις στα πιο κάτω ποσά. Ζήτησα όπως αφού γίνουν οι ανάλογες διορθώσεις αποσταλεί στην Υπηρεσία μου ο διορθωμένος Τελικός Λογαριασμός.

Εργασίες	Ποσά £	
	Από	Σε
I. Αρχιτεκτονικές Οδηγίες		
Προσθέσεις	910.307,94	911.966,42
Αφαιρέσεις	515.075,27	505.940,14
II. Προνοητικά και Κατ' αποκοπή Ποσά		
Προσθέσεις	337.145,00	328.738,85

Όσον αφορά στην τροποποίηση των ποσών του Τελικού Λογαριασμού η Αρχή με πληροφόρησε ότι αφού λήφθηκαν υπόψη οι παρατηρήσεις μου ετοιμάστηκε και συμφωνήθηκε ο Τελικός Λογαριασμός ο οποίος έχει ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή Προσφορών με σκοπό την προώθησή του στο Δ.Σ. για τελική έγκριση.

H. Διαγωνισμοί/συμβάσεις Ηλεκτροπαραγωγικού Σταθμού Βασιλικού.

(α) Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση II - Μονάδα Αριθμός 3.

- (i) **Γενικά.** Το Έργο προνοεί την εγκατάσταση μιας πετρελαϊκής μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 130 MW στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού. Το κόστος των συμβολαίων που έχουν υπογραφεί ανέρχεται σε £79.586.562 και περιλαμβάνει τα συμβόλαια για τα έργα πολιτικού μηχανικού, του λέβητα, του αμοστροβίλου, της μονάδας

αποθείωσης, του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και καλωδιώσεων και των μετασχηματιστών ισχύος. Μέχρι το Μάρτιο 2008, πληρώθηκε στους Εργολάβους του Έργου ποσό £81,20 εκ. έναντι εκτελεσθείσας εργασίας και εξοπλισμού ενώ ο προϋπολογισμός για το Έργο είναι περίπου £89,05 εκ. Με βάση το αρχικό πρόγραμμα του Έργου, η εμπορική λειτουργία της Μονάδας ήταν Ιούνιος 2005. Η μονάδα λειτουργεί από τον Ιούλιο του 2005 και προσφέρει στο σύστημα παραγωγής, παρόλο που η παραλαβή του λέβητα καθυστέρησε να γίνει μέχρι το Δεκέμβριο 2008. Ο Πρόεδρος της Αρχής με πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν στην αποπεράτωση της Μονάδας οφείλονται κυρίως στον Εργολάβο του λέβητα και ότι για τις καθυστερήσεις αυτές θα εφαρμοστούν οι πρόνοιες του συμβολαίου που προβλέπουν την επιβολή χρηματικών προστίμων.

- (ii) **Έργα Πολιτικού Μηχανικού.** Το κόστος των εργασιών σύμφωνα με το συμβόλαιο ανέρχεται στα £8,92 εκ, ενώ το αναμενόμενο τελικό κόστος ανέρχεται στα £10,41 εκ. Η αύξηση στο κόστος οφείλεται σε αλλαγές των σχεδίων στην επαναμέτρηση των εργασιών και στις αυξήσεις στις τιμές των υλικών και εργατικών.

Παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην πρόοδο των εργασιών στα επιμέρους τμήματα οι οποίες οφείλονταν τόσο στον Εργολάβο όσο και στη μη έγκαιρη έκδοση κατασκευαστικών σχεδίων για τις ανάγκες του Έργου από τους Συμβούλους Μηχανικούς.

Το Σεπτέμβριο 2004, ο Εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις για παράταση χρόνου 60 εβδομάδων, με συνεπαγόμενη αποζημίωση £1,23 εκ. Το Μάρτιο 2005, ο Μηχανικός του Έργου αφού αξιολόγησε τις απαιτήσεις του Εργολάβου, με έγκριση της Αρχής, παραχώρησε ενδιάμεσες παρατάσεις χρόνου για τα διάφορα τμήματα του Έργου. Ο Εργολάβος αμφισβήτησε τις παρατάσεις χρόνου που του παραχώρησε ο Μηχανικός του Έργου ενώ υπέβαλε και επιπλέον απαίτηση για ισχυριζόμενη επιτάχυνση στο Έργο για ποσό £230.859, μειώνοντας όμως το κόστος που διεκδικεί για την παράταση χρόνου από £1.230.000 σε £958.821 και το χρόνο από 60 εβδομάδες σε 47.

Τον Ιανουάριο 2006, η Αρχή ενέκρινε την καταβολή προς τον Εργολάβο των ποσών των £12.198 και £36.000 για την επιτάχυνση και την παράταση χρόνου, αντίστοιχα, τα οποία είχε εισηγηθεί ο Μηχανικός του Έργου. Ο Εργολάβος διαφώνησε με την Απόφαση του Μηχανικού σχετικά με τις απαιτήσεις του για παράταση χρόνου και επιτάχυνση και εξέφρασε την πρόθεση να προσφύγει σε διαιτησία για επίλυση του θέματος.

Στις 20 Φεβρουαρίου 2009 συναντήθηκαν οι εκπρόσωποι της Αρχής και του Εργολάβου και συμφώνησαν τα κύρια θέματα για μια τελική διευθέτηση των εκκρεμοτήτων και κλείσιμο του συμβολαίου.

(iii) Συμβόλαιο Λέβητα και Βοηθητικού Εξοπλισμού – Καθυστέρηση στη Λειτουργία. Στο πρόγραμμα ανέγερσης και αρχικής λειτουργίας του λέβητα παρατηρήθηκε καθυστέρηση περίπου **42** μηνών η οποία οφείλεται στον Εργολάβο.

Στις 13 Ιουνίου 2005, στάληκε επίσημη ειδοποίηση στον Εργολάβο του λέβητα πληροφορώντας τον για την αποτυχία του να συμπληρώσει το Έργο με βάση τη συμβατική του υποχρέωση και να παραδώσει τον λέβητα για εμπορική λειτουργία στις 8.6.2005 και ότι η Αρχή διατηρεί το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημιώσεις για καθυστερήσεις όπως προβλέπεται στο συμβόλαιο.

Ο Εργολάβος υπέβαλε τον Ιανουάριο 2007 απαίτηση για αποζημιώσεις ύψους €1.812.095 για ζημιές που όπως ισχυρίζεται προκλήθηκαν από καθυστερήσεις άλλων. Η Αρχή απέρριψε τις απαιτήσεις του Εργολάβου ως μη τεκμηριωμένες μετά από εισήγηση των Συμβούλων Μηχανικών και της Ομάδας Έργου.

Με επιστολή του ημερομηνίας 11 Ιανουαρίου 2008, ο Εργολάβος υπέβαλε επιπρόσθετα στοιχεία για αξιολόγηση από το Μηχανικό αναφορικά με απαίτηση για αποζημιώσεις λόγω παράτασης χρόνου αποπεράτωσης του Έργου από καθυστερήσεις που προκλήθηκαν από άλλους. Οι Σύμβουλοι Μηχανικού αξιολόγησαν τα επιπρόσθετα στοιχεία και εισηγήθηκαν αναθεώρηση της δικαιολογημένης και αδικαιολόγητης καθυστέρησης που υπήρξε στο συμβόλαιο. Ως αποτέλεσμα οι Σύμβουλοι Μηχανικοί και η

Ομάδα Έργου της Αρχής εισηγήθηκαν την ακόλουθη διευθέτηση των εκατέρωθεν απαιτήσεων Αρχής και Εργολάβου.

- Επιβολή ποινής στον Εργολάβο για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, ύψους €2.127.146.
- Επιβολή ποινής στον Εργολάβο ύψους €661,23 για αυξημένη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας.
- Καταβολή αποζημίωσης στον Εργολάβο για δικαιολογημένες καθυστερήσεις, ύψους €1.426.128.

Το Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε το Φεβρουάριο 2009 την πιο πάνω διευθέτηση με την οποία συμφώνησε και ο Εργολάβος.

(iv) **Συμβόλαιο Λέβητα και Βοηθητικού Εξοπλισμού – Προβλήματα στη καύση και τις εκπομπές ρύπων.** Παρά τη λειτουργία της μονάδος από τον Ιούλιο 2005 ο λέβητας δεν είχε παραληφθεί, λόγω σοβαρών προβλημάτων μεταξύ των οποίων ήταν η αποτυχία του κατασκευαστή να μειώσει τα όρια εκπομπών ρύπων (οξειδίο του αζώτου), κάτω από το όριο των $200\text{mg}/\text{Nm}^3$ που είναι συμβατό με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες.

Σχετικά με τα πιο πάνω, το Νοέμβριο 2007, το Δ.Σ. της Αρχής αποφάσισε μεταξύ άλλων όπως οι τεχνικές υπηρεσίες της Αρχής επιδιώξουν σε συνεργασία με τον Εργολάβο του λέβητα να μειωθούν οι ρύποι σε αποδεκτά επίπεδα, όπως οι εγγυητικές του Εργολάβου ανανεώνονται συνεχώς μέχρι να λυθεί το πρόβλημα, εξασφαλιστεί νομική γνωμάτευση για πιθανή λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του Εργολάβου λόγω αποτυχίας του να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις για τους ρύπους και όπως οι Σύμβουλοι Μηχανικοί απευθυνθούν σε ειδικούς, αν χρειάζεται, και τοποθετηθούν επί του θέματος.

Στις 25 Φεβρουαρίου 2008, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής μετά από διαβούλευση με το Νομικό της Σύμβουλο, και έχοντας υπόψη σχετική έκθεση των Συμβούλων Μηχανικών και τις γραπτές δεσμεύσεις του Εργολάβου για τη συμπλήρωση του Έργου καθώς και την υποβολή πρότασης για την επίλυση του προβλήματος των ψηλών ρύπων ΝΟx αποφάσισε να επιστραφούν οι εγγυητικές, πλην της Εγγυητικής Πιστής Εκτέλεσης.

Στις 26 Φεβρουαρίου 2008, ο Εργολάβος απέστειλε την τεχνική πρότασή του για την επίλυση του προβλήματος που αφορά στο θέμα των ρύπων ΝΟx και κατά τη διάρκεια του 2008, ο Εργολάβος διεξήγαγε δοκιμές και ρυθμίσεις βελτιστοποίησης της καύσης οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση των εκπομπών ρύπων και των υψηλών θερμοκρασιών καυσαερίων μέσα σε αποδεκτά όρια. Μετά την επίσημη παραλαβή του Λέβητα τον Δεκέμβριο 2008, ο Εργολάβος προχώρησε και στις τελικές δοκιμές απόδοσης, οι οποίες κρίθηκαν ικανοποιητικές από την Αρχή.

(β) Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση III – Μονάδα Συνδυασμένου Κύκλου Αρ. 4.

- (i) **Ανάθεση Σύμβασης.** Για την κατασκευή της Φάσης III του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού, προκηρύχθηκε δύο φορές σχετικός Διαγωνισμός, ο οποίος ακυρώθηκε, με αποτέλεσμα να επηρεαστεί η υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής και να υποστεί πρόσθετα έξοδα (επίσπευση των εργασιών του εργολάβου, πληρωμές Συμβούλων και έξοδα διοίκησης). Τελικά μετά από τρίτο διαγωνισμό, η σύμβαση ανατέθηκε σε Κοινοπραξία στις 30.6.2006. Σχετικά με τον τρίτο διαγωνισμό, μετά από καταγγελία αποτυχόντα προσφοροδότη προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Επιτροπή εξέδωσε στις 26.6.2008 αιτιολογημένη γνώμη η οποία είναι καταδικαστική για τη διαδικασία που ακολούθησε η Αρχή στην ανάθεση της Σύμβασης. Η Κυπριακή Δημοκρατία απάντησε στην αιτιολογημένη γνώμη στις 8 Αυγούστου 2008. Το όλο θέμα χειρίζεται η Διεύθυνση Προμηθειών σε συνεργασία με το Νομικό Σύμβουλο της Αρχής και τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.
- (ii) **Εκτέλεση Σύμβασης.** Λόγω της καθυστέρησης στη σύναψη της σύμβασης το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την επίσπευση του χρόνου παράδοσης της Μονάδας από 24 σε 22 μήνες έναντι ποσού €3,5 εκ. Τον Αύγουστο 2006 ανατέθηκαν επιπλέον εργασίες στον εργολάβο έναντι ποσού €2,73 εκ. Το Δεκέμβριο του ίδιου έτους αποφασίστηκε επίσης η εγκατάσταση αμμοστροβίλου και γεννήτριας διαφορετικού κατασκευαστή από αυτόν που προβλεπόταν στη σύμβαση, λόγω κυρίως αυξημένης δυναμικότητας, έναντι επιπλέον δαπάνης €0,9 εκ.

Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού 2008, οπότε η Μονάδα λειτούργησε σε ανοικτό κύκλο, τα συστήματα λειτούργησαν ικανοποιητικά, με εξαίρεση τα διαφράγματα εξόδου καυσαερίων τα οποία παρουσίασαν σοβαρές ρωγμές. Ο Εργολάβος έχει ολοκληρώσει τροποποιήσεις στο εξοπλισμό αυτό, ο οποίος αναμένεται να δοκιμασθεί με τους αεροστροβίλους κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009.

- (iii) **Πρόοδος Εργασιών.** Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εργασιών για λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Ανοικτού Κύκλου σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που συμφωνήθηκε μεταξύ της Αρχής και του Εργολάβου για επίσπευση της παράδοσης και λειτουργίας της μέχρι την 1 Μαΐου 2008. Παρατηρήθηκε επίσης καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών που αφορούν στην λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Συνδυασμένου Κύκλου.

Οι δύο αεριοστροβίλοι συνολικής ισχύος 150MW τέθηκαν προσωρινά στη διάθεση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς στις 18 και 21 Αυγούστου 2008 αντίστοιχα και στις 15 Σεπτεμβρίου επιστράφηκαν στον Εργολάβο για ολοκλήρωση του Έργου και τελική παράδοση της Μονάδας σε συνδυασμένο κύκλο μέσα στο 2009.

Η παράδοση της Μονάδας σε Συνδυασμένο Κύκλο αναμένεται να γίνει μέσα στον Αύγουστο 2009, δηλαδή με καθυστέρηση περίπου 8 μήνες.

- (γ) **Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση IV – Μονάδες Συνδυασμένου Κύκλου Αρ. 5 & 6.** Η Φάση IV προνοεί την εγκατάσταση 2 Μονάδων (αρ. 5 & 6) Συνδυασμένου Κύκλου διπλής καύσης (φυσικό αέριο και ντίζελ) δυναμικότητας περίπου 180MW η κάθε μια. Μετά από πρόσφατη μελέτη στην οποία εντοπίστηκαν οι αναθεωρημένες ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια, προκηρύχθηκε διαγωνισμός για τη Μονάδα αρ. 5 με στόχο αυτή να εγκατασταθεί το 2011. Οι όροι του διαγωνισμού παρέχουν το δικαίωμα στην Αρχή να αναθέσει τη μονάδα αρ. 6 στον Ανάδοχο της Μονάδας αρ. 5 με στόχο τη λειτουργία της σε χρόνο που θα αποφασιστεί μέσα στην επόμενη τριετία ανάλογα με τις εξελίξεις.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας προεπιλογής, προεπιλέγηκαν όπως υποβάλουν προσφορά 3 εργολάβοι. Ένας από τους εργολάβους προσέφυγε τον Ιανουάριο 2008 στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) εναντίον της

απόφασης της Αρχής να προεπιλέξει ένα από τους 3 εργολάβους. Αφού η ΑΑΠ εξέδωσε το Μάιο 2008 την απόφαση της με την οποία απέρριψε την προσφυγή, ζητήθηκε από τους 3 εργολάβους η υποβολή προσφορών οι οποίες υποβλήθηκαν στις 27.10.2008. Την ίδια μέρα κατατέθηκε εκ νέου ιεραρχική προσφυγή στην ΑΑΠ από ένα από τους προσφέροντες αναφορικά με τη μορφή δεσμεύσεων του οικονομικού φορέα όπως αυτή καθορίστηκε σε εγκύκλιο τροποποίηση των όρων του διαγωνισμού που εκδόθηκε από την Αρχή. Τελικά ο προσφέρων απέσυρε την προσφυγή του στις 9.12.2008, οπότε άρχισε η αξιολόγηση τους. Λόγω των προσφυγών προκλήθηκε καθυστέρηση στο πρόγραμμα υλοποίησης του έργου οι επιπτώσεις της οποίας θα εξεταστούν από την Αρχή μέσα στο 2009.

23. Εκκρεμή Θέματα.

(α) **Αγροτική Πολιτική.** Με σκοπό την αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών και την παραμονή του πληθυσμού στην ύπαιθρο, από το 1990 η πολιτική χρέωσης για αγροτικές περιοχές επιχορηγείται από ειδικό κονδύλι που ψηφίζεται από τη Βουλή. Η επιχορήγηση της πολιτικής χρέωσης αποσκοπεί στη μείωση της συνεισφοράς του αιτητή για παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στις αγροτικές περιοχές, με τέτοιο τρόπο, ώστε η ΑΗΚ να επωμίζεται το μεγαλύτερο μέρος της απαιτούμενης δαπάνης.

Στην Έκθεση μου για το 2005 αναφέρθηκα στο γεγονός ότι με την ραγδαία ανάπτυξη που παρατηρείται όχι μόνο στα αστικά κέντρα αλλά και στις κοινότητες που γειτνιάζουν με αυτά, δεν τίθεται πλέον θέμα ενθάρρυνσης των πολιτών για μόνιμη εγκατάσταση στις εν λόγω Κοινότητες (όπως π.χ. Γέρι, Τσέρι, Ορόκλινη, Λειβάδια, Ύψωνα κ.λ.π) αφού κάτι τέτοιο γίνεται ανεξαρτήτως της ύπαρξης του σχεδίου της αγροτικής πολιτικής και εισηγήθηκα όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο ώστε κοινότητες που γειτνιάζουν με αστικά κέντρα να εξαιρεθούν από την Αγροτική Πολιτική για οικιακούς σκοπούς.

Στους περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2008 (ΚΔΠ 286/2008 που ψηφίστηκε στις 18.7.2008) δεν συμπεριλήφθηκε οποιαδήποτε σχετική πρόνοια αναφορικά με τα πιο πάνω. Περιοχές μεγάλων Κοινοτικών Συμβουλίων που γειτνιάζουν με τα αστικά κέντρα και στις οποίες σημειώνεται ραγδαία ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια συνεχίζουν να θεωρούνται, για τους σκοπούς της πιο πάνω νομοθεσίας, αγροτικές περιοχές.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι μετά που επιτεύχθηκε κοινή συναίνεση στο καθορισμό των αγροτικών περιοχών, κανένας δεν θέλησε να ανακινήσει το θέμα, γι' αυτό και δεν έγινε καμία αναφορά στο Νέο Σχέδιο, που ψηφίστηκε στις 18.7.2008.

(β) Λιμενικά δικαιώματα. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες εκθέσεις μου, το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά τις συνεδρίες του ημερ. 31.3.1977 και 2.9.1977, ενέκρινε τους Κανονισμούς της Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα), οι οποίοι προνοούν την καταβολή λιμενικών δικαιωμάτων για τις εισαγωγές μαζούτ. Τα ποσά που καταβάλλονται ως λιμενικά δικαιώματα βαρύνουν το κόστος του μαζούτ και συνυπολογίζονται με όλα τα άλλα έξοδα για τον καθορισμό της ρήτηρας καυσίμων που βαρύνει τους καταναλωτές. Τα ποσά αυτά καταβάλλονται, χωρίς ωστόσο η Αρχή Λιμένων να προσφέρει ουσιαστικές λιμενικές διευκολύνσεις στην Αρχή, αφού οι αγωγοί εκφόρτωσης βρίσκονται στη θάλασσα και τα πλοία δεν προσεγγίζουν τις αποβάθρες. Κατά το 2008 η Αρχή κατέβαλε στην Αρχή Λιμένων Κύπρου ως λιμενικά δικαιώματα συνολικά το ποσό των €1.783.814 (£1.044.020) σε σύγκριση με £948.629 (€1.620.828) που καταβλήθηκε το 2007.

Κατόπι γνωμάτευσης των Νομικών της Συμβούλων η Αρχή κατάγγειλε την Αρχή Λιμένων Κύπρου στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού αναφορικά με τα δικαιώματα που καταβάλλονται στην Αρχή Λιμένων Κύπρου χωρίς να της προσφέρεται οποιαδήποτε ουσιαστική υπηρεσία. Σύμφωνα με την απόφαση της ΕΠΑ ημερ. 25.9.2007 η καταγγελία της Αρχής απορρίφθηκε αφού η δραστηριότητα της Αρχής Λιμένων δεν συνιστά επιχείρηση με αποτέλεσμα να μην εμπίπτει στις πρόνοιες της περί ανταγωνισμού νομοθεσίας.

Στη συνεδρία του ημερ. 18.3.2008, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως η Διεύθυνση της Αρχής παρακολουθεί τις συζητήσεις ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων που αφορούν στην Αρχή Λιμένων ούτως ώστε να εκπροσωπηθεί κατά τη συζήτηση αναφορικά με την ανανέωση της κανονιστικής διοικητικής πράξης που αφορά τις εγκαταστάσεις της Αρχής Λιμένων και παραθέσει τα επιχειρήματά της σχετικά με τα λιμενικά δικαιώματα που επιβάλλονται για τα αγκυροβόλια των Ηλεκτροπαραγωγών Σταθμών.

Κρίνεται αναγκαίο όπως η Αρχή προβεί σε όλα τα απαραίτητα διαβήματα για την απαλλαγή της από την υποχρέωση καταβολής λιμενικών δικαιωμάτων ούτως ώστε να επιτευχθεί μερική μείωση του τελικού κόστους που επωμίζεται ο καταναλωτής.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι στις 9 Ιανουαρίου 2009 γνωστοποιήθηκε από την Αρχή Λιμένων Κύπρου αύξηση στα καταβλητέα δικαιώματα κατά 4,7%, χωρίς ωστόσο να κληθεί η ΑΗΚ σε οποιαδήποτε συνεδρία της Βουλής για να εκφέρει τις απόψεις της για το θέμα.

(γ) Διαχείριση Στόλου Οχημάτων. Σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μου, και ειδικότερα κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του 2000, 2005 και του 2006 έγινε αναφορά σχετικά με τα προβλήματα διαχείρισης των οχημάτων της Αρχής ο αριθμός των οποίων κατά την ημερομηνία της μελέτης δηλαδή τον Ιούνιο του 2007 ήταν 626. Συγκεκριμένα εντοπίστηκαν αρκετές αδυναμίες και ελλείψεις που αφορούν μεταξύ άλλων στην παρακολούθηση της κατανάλωσης καυσίμων, στη συντήρηση οχημάτων, αγορά ελαστικών, μπαταριών, απόσυρση οχημάτων, ετοιμασία συγκεντρωτικών καταστάσεων με το σύνολο των οχημάτων κατά κατηγορία κ.λπ.

Το 2006 το Δ.Σ. αναφέρθηκε στο πολύ μεγάλο αριθμό οχημάτων του στόλου της Αρχής και απεφάσισε τη διεξαγωγή μελέτης από ομάδα λειτουργών αναφορικά με τις πραγματικές ανάγκες και τον τρόπο λειτουργίας και διαχείρισης του στόλου.

Η μελέτη, η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2007 και υποβλήθηκε στο Δ.Σ. το Σεπτέμβριο του 2008, κατέδειξε την ανάγκη για ουσιώδη βελτίωση και εκσυγχρονισμό του τρόπου διαχείρισης του στόλου οχημάτων και την αναγκαιότητα άσκησης αυστηρότερου ελέγχου. Το Συμβούλιο ζήτησε από τη Διεύθυνση όπως τα συμπεράσματα της έκθεσης συγκεκριμενοποιηθούν και υποβληθούν ενώπιον του εισηγήσει για έγκριση. Μεταξύ των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν περιλαμβάνονται και τα ακόλουθα:

- Εφαρμογή επί δοκιμαστικής βάσης του θεσμού της μακροχρόνιας ενοικίασης οχημάτων.
- Μετατροπή του επιδόματος οδήγησης σε άλλης μορφής ωφέλημα το οποίο να μην έχει αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις στη διαχείριση του στόλου οχημάτων. Σημειώνεται ότι το ποσό που καταβλήθηκε ως επίδομα οδήγησης κατά το υπό εξέταση έτος ανήλθε σε €436.519.
- Αναβάθμιση και στήριξη των Λειτουργών Διαχείρισης του Στόλου στις Περιφέρειες κατονομάζοντας υπεύθυνους Λειτουργούς με αποκλειστική αρμοδιότητα τη διαχείριση του στόλου οχημάτων.

- Να τεθεί σε συστηματική βάση ο θεσμός της περιοδικής επιθεώρησης των οχημάτων με απώτερο σκοπό την άμεση βελτίωση της γενικής κατάστασης των οχημάτων.
- Την εισαγωγή συστήματος διαχείρισης και παρακολούθησης οχημάτων (Tracking System) το οποίο έχει τη δυνατότητα να καταγράφει διάφορα στοιχεία που αφορούν το δρομολόγιο των οχημάτων μειώνοντας την αλόγιστη και αδικαιολόγητη χρήση τους.

Στη συνεδρία του ημερ. 21.10.2008 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την υλοποίηση όλων των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι έχουν δοθεί εντολές και έχουν τοποθετηθεί οι κατάλληλοι λειτουργοί στις Περιφέρειες με σκοπό την παρακολούθηση και διαχείριση του στόλου στις Περιφέρειες. Όσον αφορά στην εισαγωγή συστήματος διαχείρισης και παρακολούθησης οχημάτων (Tracking System) η ΑΗΚ ετοιμάζει τους σχετικούς όρους και προδιαγραφές για προμήθεια και εγκατάσταση του συγκεκριμένου συστήματος με ανοικτό διαγωνισμό.

(δ) Απαλλοτρίωση ακινήτων στη Λεμεσό - Συνεκδικαζόμενες Προσφυγές Αρ. 438/07 και 578/2008. Με τη Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης αρ. ΔΠ 1017 ημερ. 22.12.2000 και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης ΔΠ 612 ημερ. 22.6.2001, η Αρχή απαλλοτρίωσε έναντι του ποσού των £483.000 το κτήμα με αριθμό εγγραφής αρ. 29391 στη Λεμεσό, για τη δημιουργία υπαίθριων αποθηκευτικών χώρων, χώρων στάθμευσης και την ανέγερση κτιρίων για την ικανοποίηση των αποθηκευτικών και άλλων αναγκών της Αρχής.

Στις 20.9.2001 το απαλλοτριωθέν κτήμα μεταβιβάστηκε επ' ονόματι της Αρχής. Ένεκα όμως του γεγονότος ότι το κτήμα δεν χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό για τον οποίον απαλλοτριώθηκε, οι πρώην ιδιοκτήτες του ακινήτου καταχώρισαν την προσφυγή αρ. 438/2007 με την οποία ζητούν από το Δικαστήριο να διατάξει την επιστροφή σε αυτούς του κτήματος το οποίο απαλλοτριώθηκε εφόσον δεν έχει επιτευχθεί ο σκοπός για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση εντός του χρονικού περιθωρίου των τριών χρόνων που καθορίζει το άρθρο 23(5) του Συντάγματος και το άρθρο 15(i) του περί Απαλλοτρίωσης Νόμου 15/1962.

Στις 3.11.2007 ένας εκ των δύο εναγόντων στην προσφυγή αρ. 438/2007 ζήτησε την άμεση επιστροφή του κτήματος διαφορετικά προειδοποίησε ότι θα

προχωρήσει με περαιτέρω αγωγή αξιώνοντας αποζημιώσεις για τη μη χρησιμοποίηση ή εκμετάλλευση του κτήματος για την περίοδο μετά την παρέλευση των τριών ετών που έπρεπε να τους επιστραφεί το κτήμα καθώς και γενικές αποζημιώσεις συνολικού ποσού πέραν των £2 εκ.

Για τον ίδιο σκοπό απαλλοτριώθηκε και το ακίνητο με αριθμό εγγραφής 24677 έναντι του ποσού των £655.000 πλέον τόκους. Η απαλλοτρίωση του εν λόγω κτήματος έγινε με την Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης αρ. 1019 ημερ. 22.12.2000 και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης αρ. 199 ημερ. 9.3.2001 ενώ η μεταβίβαση του ακινήτου στο όνομα της Αρχής έγινε στις 25.5.2001. Με επιστολή του ημερομηνίας 24.1.2008 ο ιδιοκτήτης ζήτησε την επιστροφή του ακινήτου στην τιμή που απαλλοτριώθηκε. Στις 11.4.2008 ο ιδιοκτήτης προχώρησε στη καταχώριση της προσφυγής αρ. 578/08 με την οποία ζητά την επιστροφή του κτήματος. Μετά από απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου οι δύο προσφυγές συνεκδικάζονται.

Από τα γεγονότα της υπόθεσης προκύπτει ότι παρόλο που ήταν σε γνώση της Αρχής ότι η χρησιμοποίηση του χώρου που απαλλοτριώθηκε έπρεπε να γίνει το αργότερο μέσα σε τρία χρόνια από την ημερομηνία που το ακίνητο περιήλθε στην απαλλοτριούσα αρχή (ΑΗΚ) εντούτοις η αίτηση για έκδοση πολεοδομικής άδειας υποβλήθηκε στις 13.3.2003 δηλαδή μετά παρέλευση ενάμισι χρόνου από την απαλλοτρίωση. Επίσης αναφέρεται ότι παρόλο που η πολεοδομική άδεια εκδόθηκε στις 17.4.2004 η Αρχή προκήρυξε διαγωνισμό για την ανέγερση των αποθηκών στις 25.9.2007 (αρ. διαγωνισμού 136/2007) 3,5 σχεδόν χρόνια μετά την έκδοση της πολεοδομικής άδειας.

Με την καθυστέρηση στην εκτέλεση των έργων για τα οποία γίνονται οι απαλλοτριώσεις, η Αρχή βρίσκεται εκτεθειμένη σε αγωγές των πρώην ιδιοκτητών της γης με πιθανό συνεπακόλουθο την καταβολή σημαντικών αποζημιώσεων.

Ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι υπήρξαν καθυστερήσεις στην έκδοση της σχετικής Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής (17 μήνες περίπου), στην ετοιμασία των αναγκαίων Σχεδίων για υποβολή αίτησης για Πολεοδομική Άδεια και Άδεια Οικοδομής και στην ετοιμασία των αναγκαίων δελτίων ποσοτήτων που οφείλονται κυρίως στη συστηματική κωλυσιεργία από μέρους του Αρχιτέκτονα του Έργου που απαιτούσε επιτακτικά και μονομερώς την αύξηση της τιμής του Συμβολαίου.

(ε) Κατασκευή/Διέλευση Εναέριων Γραμμών Μεταφοράς. Η Αρχή δεν ακολουθεί ομοιόμορφη πολιτική στις περιπτώσεις όπου η διέλευση εναέριων γραμμών υψηλής τάσης επηρεάζει τεμάχια γης. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η Αρχή προβαίνει στην αγορά των επηρεαζόμενων τεμαχίων, σε άλλες αποζημιώνει τους ιδιοκτήτες ενώ σε αρκετές περιπτώσεις δεν καταβάλλεται οποιαδήποτε αποζημίωση με αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες γης να καταφεύγουν στα Δικαστήρια διεκδικώντας αποζημιώσεις για τη επιβλαβή επίδραση στην περιουσία τους.

Το θέμα αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου και σε απάντηση του ο Πρόεδρος ανέφερε ότι το θέμα των αποζημιώσεων θα πρέπει να ρυθμιστεί νομοθετικά με την ψήφιση του τροποποιητικού Νομοσχεδίου του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησης) Νόμου Κεφ. 224 που εκκρεμεί στη Νομική Υπηρεσία από το 1996 για νομοτεχνικό έλεγχο.

(στ) Έρευνα για διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος. Το Δεκέμβριο του 2006 η Αρχή εφάρμοσε νέα διαδικασία αναφορικά με την αξιολόγηση προσφορών, στα πλαίσια της οποίας απαιτείται η υπογραφή Υπεύθυνης Δήλωσης Ευσυνείδητης και Αμερόληπτης Εκτέλεσης Καθηκόντων Συντονιστή και Μελών Επιτροπής Αξιολόγησης. Μετά την εφαρμογή της πιο πάνω διαδικασίας ο Βοηθός Διευθυντής (Δομικών Έργων) ενημέρωσε το Γενικό Διευθυντή της Αρχής ότι έχει έμμεσο οικονομικό συμφέρον σε συγκεκριμένη εταιρεία που προσφοροδότησε σε διαγωνισμούς και έχει διοριστεί συντονιστής για την αξιολόγηση τους.

Σύμφωνα με το πόρισμα των Ερευνώντων Λειτουργών, το οποίο προέκυψε από την πειθαρχική έρευνα που διεξήχθη, φαίνεται ότι έχουν παραβιαστεί οι πρόνοιες του Κανονισμού 8 της ΚΔΠ 490/2004 και δυνατό να έχουν παραβιαστεί και οι πρόνοιες του Κανονισμού 56 των περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986, ο οποίος προνοεί ότι σε κανένα υπάλληλο επιτρέπεται όπως άμεσα ή έμμεσα αποκτά ή κατέχει οποιαδήποτε μετοχή ή άλλο συμφέρον σε οποιαδήποτε επιχείρηση η οποία συγκρούεται με τα συμφέροντα της Αρχής. Επίσης φαίνεται να έχουν παραβιαστεί οι πρόνοιες του Κανονισμού 57 που ρητά αναφέρει ότι δεν επιτρέπεται σε υπάλληλο να ασχολείται άμεσα ή έμμεσα σε επιχείρηση άλλη από τη θέση του στην Αρχή, και συνεπώς ενδέχεται να στοιχειοθετείται πειθαρχική υπόθεση εναντίον του.

Σύμφωνα με γνωμάτευση των Νομικών Συμβούλων της Αρχής ημερ. 28.3.2008, το μαρτυρικό υλικό που υπάρχει είναι αρκετό για τη στοιχειοθέτηση πειθαρχικής

υπόθεσης εναντίον του εν λόγω λειτουργού. Στη συνεδρία του Πειθαρχικού Συμβουλίου της Αρχής ημερ. 16.4.2008 απαγγέθηκαν οι κατηγορίες εναντίον του λειτουργού και άρχισε η ακροαματική διαδικασία η οποία δεν έχει ολοκληρωθεί.

Σε απάντησή του ο Πρόεδρος με πληροφόρησε ότι ορίστηκε νέα συνεδρία του Πειθαρχικού Συμβουλίου για τις 26 Ιουνίου 2009.

(ζ) Διερευνώμενες υποθέσεις κλοπής ηλεκτρικού ρεύματος και άλλες καταγγελίες. Όπως ανέφερα και στις προηγούμενες μου Εκθέσεις, μετά από προφορικές καταγγελίες συγκεκριμένου καταναλωτή και τη διερεύνηση τους από την Αρχή, εντοπίστηκε συγκεκριμένος ύποπτος για επεμβάσεις σε μετρητές καταναλωτών της Αρχής, με σκοπό την υποκλοπή ηλεκτρικού ρεύματος.

Από μεγάλη εκστρατεία που άρχισε από 20.12.2001 σε παγκύπρια κλίμακα, για διερεύνηση τόσο των περιπτώσεων του συγκεκριμένου υπόπτου, όσο και άλλων πιθανών υποκλοπών, προέκυψαν τα πιο κάτω στοιχεία.

Ο συνολικός αριθμός χρεώσεων που στάληκαν σε καταναλωτές για μη καταγραφείσα κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ήταν 168. Από αυτές, οι 120 ήταν υποθέσεις που σχετίζονται με το συγκεκριμένο ύποπτο και οι υπόλοιπες αφορούσαν άλλες περιπτώσεις. Από τις 168 περιπτώσεις διευθετήθηκαν ήδη οι 89, σε 21 περιπτώσεις κινήθηκε αγωγή εναντίον τους, 52 περιπτώσεις κίνησαν αγωγή εναντίον της ΑΗΚ, ενώ 6 περιπτώσεις αφορούν σε υπαλλήλους της ΑΗΚ που καταγγέθηκαν, αλλά αθωώθηκαν από το δικαστήριο.

Η αξία της μη καταγραφείσας κατανάλωσης υπολογίζεται σε £2,9 εκ. στην οποία, αν προστεθούν η συνεισφορά στο ΡΙΚ, ο ΦΠΑ, οι τόκοι μέχρι τις 17.12.2002 και τα έξοδα διερεύνησης, τότε το ποσό αυξάνεται σε £4,2 εκατομμύρια από τα οποία μέχρι σήμερα διευθετήθηκε η πληρωμή £1,1 εκατομμύρια.

Μετά από σχετικές διευθετήσεις, ως εγγύηση έναντι των οφειλόμενων ποσών, έχει εισπραχθεί από 37 περιπτώσεις το ποσό των £348.638, ενώ σε μία περίπτωση δεσμεύτηκε χωράφι αξίας £100.000, ως εγγύηση, είτε για διευθέτηση προσωρινού διατάγματος είτε για επανασύνδεση του ηλεκτρικού ρεύματος.

Εντός του 2008 απορρίφθηκαν από το δικαστήριο δύο αγωγές που κινήθηκαν εναντίον της Αρχής (3486/2004 και 894/2003) στις οποίες υπήρχε ανταπαίτηση από την Αρχή. Το δικαστήριο διέταξε την πληρωμή ποσών €51.300 (£30.000) και €128.796 (£75.381) αντίστοιχα προς την Αρχή. Στη δεύτερη περίπτωση ο

ενάγοντας καταχώρισε έφεση στο Ανώτατο Δικαστήριο στις 28.1.2009. Επίσης το 2008 διαγράφηκε συνολικό ποσό χρεωστών για υποκλοπές ύψους €98.209 ως αποτέλεσμα της εξώδικης διευθέτησης στις 9.11.2007 δύο αγωγών εναντίον της Αρχής (709/2003 και 2953/2003) για τις οποίες η Αρχή είχε συνολική απαίτηση €176.804 (£103.479) ενώ εισπράχθηκε ποσό €78.595 (£46.000).

Η Αρχή μετά από παρότρυνση και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Ανάπτυξης και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών (αποφ. Διοικητικού Συμβουλίου αρ. 10.457 25.1.2005 και 10.719 10.10.2005) προώθησε βελτίωση της νομοθεσίας ώστε να διευκολύνονται οι ποινικές καταδίκες. Ο σχετικός περί Ηλεκτρισμού Τροποποιητικός Νόμος δημοσιεύτηκε στις 21.12.2007 (N 169(I)/2007).

(η) Μελέτη “Εκτίμηση των πραγματικών αναγκών της ΑΗΚ σε ανθρώπινο δυναμικό” - Εταιρεία ASPROFOS. Σχετικά με την συνεργασία της ΑΗΚ με την εταιρεία ASPROFOS, παρατήρησα τα ακόλουθα:

- Τον Ιανουάριο του 2006 η Αρχή ανέθεσε στην εταιρεία ASPROFOS την ετοιμασία μελέτης για την εκτίμηση των πραγματικών αναγκών της Αρχής σε ανθρώπινο δυναμικό. Εκτός των αποτελεσμάτων για την επάρκεια ή έλλειψη του προσωπικού, εντοπίστηκαν προβλήματα και δυσλειτουργίες του Οργανισμού για τα οποία γίνεται εκτενής αναφορά στην Έκθεσή μου για το 2006.
- Στις 13.2.2007 το Δ.Σ. αποφάσισε τη συνέχιση της συνεργασίας με την πιο πάνω εταιρεία και την υλοποίηση ενός προγράμματος 10 έργων το οποίο προέκυψε με βάση τη μελέτη. Στις 29.3.2007 υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο, το συνολικό κόστος του οποίου ανήλθε στα €168.000. Η παράδοση των μελετών για υλοποίηση των 10 έργων έγινε μεταξύ των μηνών Ιουνίου 2007 – Ιανουαρίου 2008.
- Στις 22.1.2008, το Δ.Σ. σε συνεδρία του, εξέφρασε την πεποίθηση ότι ο συγκεκριμένος Σύμβουλος είναι ο πλέον κατάλληλος ώστε να διασφαλιστεί η επιτυχής εφαρμογή των έργων. Σε συνέχεια της πιο πάνω απόφασης, ο Γενικός Διευθυντής στις 8.3.2008 κάλεσε την εταιρεία όπως υποβάλει προσφορά για (α) υπηρεσίες υποστήριξης για τη διαχείριση του προγράμματος και των έργων, και (β) υπηρεσίες συμμετοχής στην

υλοποίηση των έργων. Η εταιρεία υπέβαλε προσφορά για τις ζητούμενες υπηρεσίες στις 2.4.2008, το σύνολο των οποίων ανέρχεται σε €318.000. Το όλο έργο θα πρέπει να υλοποιηθεί σε 3 φάσεις, με την τελευταία να ολοκληρώνεται τον Μάιο του 2009.

Σχετικά με την πιο πάνω συνεργασία, παρατηρείται ότι σε καμιά περίπτωση προηγήθηκε διαγωνισμός για τις υπηρεσίες που ανατέθηκαν στην εν λόγω εταιρεία. Το συνολικό ποσό που έχει καταβληθεί στην εν λόγω εταιρεία μέχρι και τις 15.4.2009 (ημερομηνία ελέγχου), σύμφωνα με το λογισμικό σύστημα SAP ανέρχεται σε €437.502.

Ζήτησα να πληροφορηθώ το στάδιο που βρίσκεται κάθε ένα έργο ξεχωριστά, εάν ολοκληρώθηκε έγκαιρα σύμφωνα με τα πιο πάνω χρονοδιαγράμματα, τα συμπεράσματα που εξάχθηκαν από την υλοποίηση του αλλά και τις μελλοντικές ενέργειες της Αρχής σχετικά με τα πιο πάνω έργα.

Ο Πρόεδρος ανέφερε το στάδιο στο οποίο βρίσκεται το κάθε ένα έργο και με πληροφόρησε επίσης ότι οι πρώτες εκτιμήσεις από την μέχρι σήμερα πρόοδο των έργων και ο καθορισμός χρονοδιαγραμμάτων με βάση τα υφιστάμενα συμπεράσματα, θα γίνουν μετά από σχετική παρουσίαση τους στο Δ.Σ. της ΑΗΚ τον Ιούνιο 2009.

Με εκτίμηση,

(Χρυστάλλα Γιωρκάτζη)
Γενικός Ελεγκτής
της Δημοκρατίας

Λευκωσία, 12 Ιουνίου 2009